NOVA DEMONSTRATIO DE FALSITATE REVELATIONUM AGREDANARUM, CUM PARALLELO INTER PSEUDO-EVANGELIA ET EASDEM REVELATIONES, ADDITA EXCUSSIONE NOVÆ DEFENSIONIS AGREDANÆ

AB

A. R. P. DALMATIO KICK,
Ordinis Minorum Lectore,
editæ.

AUTHORE

D. EUSEBIO AMORT,
Canonico Regulari Lateranenſi Pollingæ,
Em.mi Cardinalis LERCARI, nec non Ser.mi ac
Rev.mi D. D. JOSEPHI, Epiſcopi Auguſtani,
S. R. I. Principis Darmſtadiani, Landgravii
Haſſiæ &c. &c. Theologo.

CUM LICENTIA SUPERIORUM.

AUGUSTÆ & HERBIPOLI
Apud Martinum Veith, Bibliopolam, M.DCC.LI.

APPROBATIO CENSORIS.

NOva hæc *Demonſtratio de Falſitate Revelationum Agredanarum &c.* ratiocinatur eruditè, diſputat nervosè, diſſolvit ſolidè, ſentítque ſobriè. Prodeat ergò in lucem, ut ſuæ lucis ſplendore caliginoſa diſſipet com̃enta. Auguſtæ Vind. 8. Jan. 1751.

FRANC. JOS. de HANDL, SS. Theol. Lic. Ser.mi & Rev.mi Princ. & Epiſcop. Auguſt. Conſil. Eccleſ. Maj. Pœnit. & Librorum Cenſor, nec non inſign. Colleg. Eccleſiæ ad S. Mauritium Canon. & Parochus mppria.

Imprimatur H. S.

Ex Vicariatu Auguſt. 8. *Jan.* 1751.

NICOLAUS ANT. SEITZ, J. U. D. SS.mi D. N. Prælatus Domeſticus, Eccleſ. Cathedr. Auguſt. Can. per Civit. & Diœceſ. Auguſtanam Vicarius in ſpiritualibus Generalis mppria.

Ad

Digitized by Google

Ad Lectorem.

EDidi anno 1744. typis Auguſtanis librum ſub Titulo: *De Revelationibus Regulæ tutæ*. Cùm autem in exemplificatione tangerem Revelationes Agredanas, in earum defenſionem calamum ſtrinxerunt P. Gonzalezius, & P. Landelinus Mayr, ambo ex Ordine Minorum S. Franciſci. His reſpondi alio libro, quem dedicavi SS.mo D. N. BENEDICTO XIV. ſub titulo: *Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ*. Prius etiam Opus, *De Revelationibus Regulæ tutæ*, recuſum eſt de novo Venetiis apud *Tyberium* anno præſente exeunte 1750. Patroni tamen Cauſæ Agredanæ minimè aquieſcendum rati poſt ferme biennale ſilentium pepererunt junctîs plurium, Quatuor Virorum, ut dicitur, viribûs novam *Defenſionem*, ut vocant, *juſtam ſervato moderamine inculpatæ tutelæ*. In hac Defenſione præter Reſponſiones Poſtulatoris in Cauſa Agredana, a me in *Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ* conſultò omiſſas, vix quidquam occurrit novi, cui non in præfata hiſtoria abundè ſatisfecerim. Quia tamen necdum ſatisfactum clamant, reſpondendum breviter cenſui, non ignarus, *Romæ*, & qui uſpiam reperiuntur, *Sapientibus*, etiam hæc pauca ſuffectura pro formando æquo in his rebus judicio. Primò locô pono *novam Demonſtrationem*, de qua in prioribus meis de hac re libris ne quidem ullam feceram mentionem. Parallelum *inter Pſeudo-Evangelia, & Revelationes Agredanas* eo ex motivo præmittendum judicavi; quia Patroni hujus cauſæ, cum videant, Romam minimè

inclinari ad ferendum in favorem earum Revelationum judicium, proteſtantur, ſe nihil poſtulare, quàm ut eæ agnoſcantur ſaltem *tanquam probabiles*, & tanquam probabiles more aliarum Revelationum muliebrium tolerentur, ac permittantur. Sperant enim ex ejusmodi *tolerantia*, aut *permiſſione* eximium ſuæ ſpei emolumentum. Verùm ad hujusmodi ſpem ratione dirigendam nil aptius mihi occurrit, quàm ſi oſtendam, etiam in primitiva Eccleſia tolerata, atque pro lectione privata permiſſa eſſe non ſolùm innumera Scripta Apocrypha, ſed etiam ipſa Pſeudo-Evangelia, quin tamen ea unquam fuerint, aut exiſtimata ſint *probabilia*. Primùm annô 494. S. Gelaſius Papa per ſuum Decretum de Libris Apocryphis ea à foro Eccleſiaſtico & uſu fidelium recedere juſſit. Priori autem tempore, prout ex pluribus SS. Patrum textibus oſtendere poſſem, legebantur non ſolùm impunè, ſed etiam inculpatè paſſim à fidelibus. Si ergò partus impoſtorum, ac hæreticorum pro lectione privata in Eccleſia veteri tolerantur, nec tamen propterea *probabilia* judicantur, neque ex tolerantia Revelationum Agredanarum, in quibus tot *Inſinuationes divinæ pietatis ac virtutis* continentur, pro earum *quoad quæſtiones facti* probabilitate ſumi poterit argumentum.

INDEX.

1. Demonſtratio nova de Falſitate Revelationum Agredanarum.
2. Pſeudo-Evangelium de Nativitate B. Virginis.
3. Parallelum cum Revelationibus Agredanis.
4. Excuſſio novæ Defenſionis Agredanæ.
5. Problema: Utrùm plura incredibilia miracula contineantur in Pſeudo-Evangelio *de Infantia Jeſu*, quàm in Revelationibus Agredanis.

Google

I.

NOVA PALPABILIS DEMONSTRATIO

De Falſitate Revelationum Agredanarum.

REvelationes Agredanæ mortem Herodis Infanticidæ differunt usque in annum à Nativitate Chriſti octavum. Id autem abſolutè falſum & impoſſibile eſt, niſi concorditer mentiantur aut fallantur omnes antiqui Hiſtorici tam Romani quàm Hebraici cum ipſis Faſtis Conſularibus. Ipſimet enim Hiſtorici Romani partim coævi partim proximè coævi illis temporibus non ſolùm Joſepho Judæo tanquam veraci in hac re conſentiunt, ſed eum etiam exſcribunt. Utrumque oſtenditur in ſequenti deductione, in qua præmitto Tabulam Romanorum Imperatorum & Conſulum, correſpondentium annis Æræ Vulgaris juxta ipſummet Apologiſtam Agredanum fol. 292.

§. I.

Tabula Romanorum Imperatorum & Conſulum ab Anno I. Æræ Vulgaris.

Anni	Imperatores	Conſules	Hiſtorici & Acta.
1.	Auguſtus	P. Vinicius. P. Alfenius Varus.	
2.		P. Ælius Lamia. M. Servilius.	
3.		L. Ælius Catus. C. Sentius Saturninus.	

Anni	Imperatores	Conſules.	Hiſtorici & Acta.
4.	Auguſtus	L. Valerius (Meſſala) Voloſius. Cn. (Cornelius) Cinna Magnus.	
5.		M. Æmilius Lepidus. L. Arruntius.	Hoc anno, teſte *Dione* & *Joſepho*, exauthoratur Archelaus, filius Herodis, anno ſui regiminis poſt mortem patris ſui decimo.
6.		A. Licinius Nerva Silianus. Q. Cæcil. Metell. Cret. Silan.	
7.		M. Furius Camillus. Sex. Nonius.	
8.		Q. Poppæus Sabinus. Q. Sulpitius Camerinus	
9.		P. Cornelius Dolabella. C. Junius Silanus.	
10.		M. Æmilius Lepidus. T. Statilius Taurus.	
11.		Germanicus Cæſ. Aug. C. Fontejus.	
12.		C. Silius. L. Munatius Plancus.	
13.		Sex. Pompejus. Sex. Appulejus.	Hoc anno moritur Imperator Auguſtus, & eodem anno ipſi ſuccedit Tiberius.
14.	Tiberius	Druſus Cæſar. C. Norbanus Flaccus.	
15.		T. Statilius Siſenna Taurus. L. Scribonius Libo.	
16.		C. Pompejus Flaccus. C. Cælius Rufus.	

17.

Digitized by Google

Anni	Imperatores	Conſules.	Hiſtorici & Acta.
17.	Tiberius	Auguſtus III. Germanicus Cæſar.	
18.		M. Junius Silanus. L. Norbanus Balbus.	
19.		M. Valerius Meſſala. M. Aurelius Cotta.	
20.		Auguſtus IV. Druſus Auguſtus II.	
21.		D. Naterius Agrippa. L. Sulpitius Galba.	
22.		L. Aſinius Pollio. C. Antiſtius Vetus.	
23.		L. Cornelius Cethegus. L. Vitellius Varo.	
24.		Coſſus Cornelius Lentulus. M. Aſinius Agrippa.	
25.		Cn. Cornelius Getulicus. C. Calviſius Sabinus.	
26.		M. Licinius Craſſus Frugi. L. Calpurinus Piſo.	
27.		Appius Junius Silanus. P. Silius Nerva.	
28.		C. Ruſius Geminus. C. Rubellius Geminus.	Hoc anno juxta concors teſtimonium ferè omnium Patrum moritur Chriſtus.

Digitized by Google

Anni	Imperatores	Conſules.	Hiſtorici & Acta.
36.	Caligula.	C. Aceronius Proculus. C. Pontius Nigrinus.	Hoc anno Herodes Agrippa, filius Infanticidæ, obtinet titulum regium ab Imperatore Caligula.
41.	Claudius.	Catius, Cærelius.	
44.			Hoc anno moritur Herodes Agrippa anno poſt obitum patris 48. & poſt obitum Philippi fratris, qui 37. annis Galilææ præerat, decimo.

§. II.

Revelationes Agredanæ teſtantur, quod Herodes Infanticida primùm obierit anno octavo poſt Nativitatem Chriſti.

ID oſtenditur ex ſequentibus harum Revelationum textibus. 1. Parte ſecunda l. 4. C. 27. num. 674. ſic ſcribunt: *Sexto menſe à Nativitate Domini hoc mandatum Regis Herodis* (de occidendis infantibus) *emanavit.*

2. Ibidem C. 26. num. 669. ſic ſcribunt: *Ex his tam prodigioſis operibus colligi poteſt, qualia & quanta fuerint reliqua, quæ ſpatio integri Septennii Heliopoli in Ægypto commorantes effecerunt* (Jeſus, Maria, & Joſephus) *ſiquidem ſingula numerare omninò impoſſibile foret.*

Ex his textibus patet, quod ſex menſes à Nativitate Domini effluxerint ùsque ad Decretum Herodianum Infanticidii. Succeſſit fuga in Ægyptum continuata per unam vel alteram hebdomadam. In Ægypto morabantur *integro ſeptennio.* Ægyptum reliquerunt ſtatim annuntiatâ per Angelum morte Herodis. Id enim patet ex textu proximè referendô. Ergò manifeſtum eſt, mortem Herodis juxta Revelationes Agredanas primùm ſecutam eſſe anno poſt Nativitatem Domini octavo jam mediante. Textus Agredanus

Digitized by Google

danus part. 1. l. 4. c. 30. n. 702. ſic habet: *Deſtinatum ab æterna ſapientia exilii tempus jam expletum erat, poſtquàm puer Jeſus cum parentibus ſuis in Ægypto commoratus ætatem ſeptem annorum attigit.* In verſione germanica legitur: Das Kindlein JEſus hatte annoch in Egypten das ſibende Jahr erfüllet. Ubi advertendum, in verſione germanica poni numeros 670. 675. 703. ubi in latina verſione ponuntur numeri 669. 674. 702. Textus Agredanus n. 702. & 704. 705. ſic pergit: *Nocte apparuit Angelus Domini in ſomnis Joſeph, eúmque monuit, ut acciperet puerum & matrem ejus, & vaderet in terram Iſraël. Defunctos enim eſſe, qui quærebant animam pueri, Herodem ſcilicet & Miniſtros nefarii operis. -- Relicta ergò Heliopoli in Palæſtinam abierunt. -- Cùm Palæſtinæ propinquarent, virgineus ſponſus ſciens, quod Archelaus regnaret in Judæa pro Herode patre ſuo, timuit, & præterita Judæa declinavit in Galilæam.* In Evangelio Matthæi c. 2. expreſſis verbis ſcribitur: *Conſurgens* (S. Joſephus) *accepit puerum & matrem ejus nocte, & ſeceſſit in Ægyptum; & erat ibi* NB. *usque ad obitum Herodis. -- Defuncto autem Herode, ecce Angelus Domini apparuit in ſomnis Joſeph in Ægypto dicens: Surge & accipe puerum & matrem eius, defuncti ſunt enim, qui quærebant animam pueri. Et venit in terram Iſraël; nudiens autem, quod Archelaus regnaret in Judæa pro Herode patre ſuo, timuit illò ire, & admonitus in ſomnis ſeceſſit in partes Galilææ.* Ex his manifeſtum eſt, coincidere mortem Herodis & reditum Chriſti ex Ægypto. Ergò cum juxta Revelationes Agredanas reditus ex Ægypto contigerit anno octavo poſt Nativitatem Chriſti, neceſſe eſt, eodem anno octavo contigiſſe mortem Herodis.

§. III.

Falſum & impoſſibile eſt, Herodem obiiſſe anno octavo poſt Nativitatem Chriſti.

ID probatur convincentibus argumentis. Nam indubitatò conſtat ex *Joſepho* & *Dione* & aliis antiquis Scriptoribus, Archelaum filium Herodis fuiſſe ab Auguſto exauthoratum anno regiminis ſui poſt mortem patris ſui nono completo, decimo incom-

pleto, & quidem ſub Conſulatu *Æmilii Lepidi & L. Arruntii*, qui incidit in annum Æræ Vulgaris quintum. Cùm ergò juxta Revelationes Agredanas & Kickium hoc anno Herodes adhuc vixerit, immò adhuc duobus annis ſupervixerit, impoſſibile eſt, eodem anno Archelaum exauthoratum eſſe anno poſt mortem patris ſui decimo. Aut ergò falluntur & fallunt ſimul concordes Hiſtorici Romani, Græci, & Judaici, quod moraliter impoſſibile eſt circa ejusmodi Acta publica, aut falſæ ſunt Revelationes Agredanæ. Quod autem *Dio & Joſephus* in hac re conſentiant, fatetur Baronius ad annum Chriſti decimum ſextum, quamvis ex præjudicio, quod Herodes non potuerit mori, & Chriſtus non potuerit naſci ante Æram Vulgarem, utrumque rejiciat, & exauthorationem Archelai in ultimum annum Auguſti rejiciat, qui non poteſt differri ultra annum decimum tertium, vel ad ſummum decimum quartum aut decimum quintum Æræ Vulgaris. Conſequenter, etiamſi falleret *Joſephus* & *Dio*, impoſſibile tamen foret, Herodem obiiſſe anno Æræ Vulgaris octavo, & ejus filium exauthoratum eſſe anno regiminis ſui nono completo, ac decimo incompleto ab Imperatore Auguſto, qui ab ipſomet Kickio fol. 292. conceditur, jam obiiſſe anno Æræ Vulgaris decimo tertio, vel decimo quarto. Baronius l. 4. n. 1. ſic ſcribit: *Dio Joſephum ſecutus, damnatum dicit Herodem Palæſtinum, (ſic enim Archelaum nominat) & trans alpes relegatum ſub conſulatu M. Æmilii Lepidi, & L. Arruntii, anno ab. V. C. 759, quo ipſo anno à Joſepho exactus dicitur.* JOSEPHUS autem l. 17. Antiquit. C. 18. ſic ſcribit: *Decimo anno principatûs Archelai Primates Judæorum, non ferentes tyrannidem ejus, apud Cæſarem accuſationem inſtituunt. Archelaus in exilium trudi præcipitur.* Hæc omnia conſimiliter demonſtrantur etiam ex dicendis infrà in excuſſione Partis III, ubi oſtenditur ex Joſepho, *Philippum* Tetrarcham, filium Herodis, obiiſſe anno Æræ vulgaris *trigeſimo quarto*, regiminis verò ſui *trigeſimo ſeptimo.* Hoc fieri nequit, ſi Herodes ejus pater primùm obiit anno octavo poſt Æram vulgarem aut nativitatem Chriſti. Ibidem ex Joſepho oſtendam; Herodem *Agrippam*, filium Herodis Infanticidæ, obiiſſe tertio anno Imperii *Claudii*, qui incidit in annum Æræ vulgaris *quadrageſimum quartum*, poſtquam jam prius per triennium Tetrarchiam ſui fratris Philippi obtinuerat. Jam ſi etiam gratis concederetur,

retur, quod hoc triennium computaretur tribus ultimis annis ejus vitæ; nihilominus cum Philippus triginta ſeptem annis ſuum principatum teſte Joſepho tenuerit, ſequitur, deductis quadraginta annis à quadraginta quatuor, Herodem neceſſariò jam obiiſſe anno quarto Æræ vulgaris. Itaque omnium hiſtoricorum calculo demonſtratum eſt; falſum eſſe, quod Herodes obierit anno octavo poſt nativitatem Chriſti; dum econtra in noſtrorum authorum ſententia, quòd Chriſtus natus ſit ſexto anno ante Æram vulgarem, & quod Herodes obierit quarto anno ante Æram vulgarem, omnia plana ſint & concordia ac uniformia in Joſepho, Dione, & aliis, quæ uniformis dictorum conſenſio non reperitur in hiſtoria mendaci aut fallaci.

II.

PSEUDO - EVANGELIUM DE NATIVITATE B. VIRGINIS MARIÆ.

PRÆFATIO.

UT pateat, quid Scriptores Catholici de hoc Pſeudo-Evangelio ſentiant, præmittam quorundam teſtimonia. In Ipſo autem Pſeudo-Evangelio appoſui numeros marginales cum Aſteriſcis, per quos indicantur textus Paralleli Revelationum Agredanarum inferius Num. III. ſubjiciendi.

Digitized by Google

Sixtus Senensis Bibliothecæ Sanctæ lib. II. p. 107.

Matthæus Evangeliſta fingitur eſſe Autor duorum librorum, quorum alter de ortu ſive ſtirpe Mariæ, alter de infantia Salvatoris inſcribitur, qui Valentinianorum & Gnoſticorum commenta ſunt. His libris inepti quidam autoritatem aſſerere cupientes, præfationes addiderunt ſub nomine Chromatii & Heliodori Epiſcoporum ad Hieronymum, & Hieronymi ad ipſos confictas, quæ utrumque opus teſtarentur à Hieronymo in gratiam eorundem Epiſcoporum ex Hebraico Matthæi volumine translatum, & ab Hæreticorum falſationibus expurgatum. Sed cum in his libris eædem nunc extent aniles fabulæ, quas Irenæus in primo adverſus Valentinianorum hæreſes, & Epiphanius primo Panarii, ſectione tertia, ex iiſdem voluminibus refellunt, palam apparet impoſtorum deceptio. Hæc Sixti Senenſis ad verbum, ut ſolet, repetit, Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, voce Matthæus T. 2. p. 87.

Melchior Canus lib. XI. loc. Theol. cap. 6. p. 536.

Hujus generis fabula etiam illa eſt inſulſa æquè ac barbara de Nativitate Sanctæ Mariæ ad Chromatium & Heliodorum Epiſcopos. Hujus generis ſunt alia multa, quæ & rectiſſimè & diligentiſſimè Eraſmus refutavit.

Cæsar Baronius Apparatu ad Annales *Eccleſiaſticos* num. 44.

Nec innitimur ſcriptioni illi, quæ hactenus Hieronymi nomine ad Chromatium & Heliodorum ſcripta vulgata eſt: nam licet in ea complura veritate conſtantia reperiuntur, quæ à dictis authoribus (Epiphanio, Nyſſeno &c.) *ſibi vendicent authoritatem & fidem: tamen non tantum eam Hieronymi non eſſe diximus, ſed authoris planè ut ignoti ſic prorſus imperiti, qui in ea condenda & conſcribenda*

Digitized by Google

benda non novit aperta vitare mendacia, *dum ait*, *illis temporibus*, *quibus ea acciderunt*, *fuiſſe Iſaſchar Summum Pontificem*. &c. Vide & ad Annum Chriſti 44. num. 44.

Dionysius Petavius libro XIV. de incarnatione cap. 7. num. 3.

Sane opinio illa de viduitate Joſephi & liberis ab eo ſuſceptis, ex apocrypha illa hiſtoria manavit, *quæ de natali B. Mariæ*, *ac reliqua ejus vita perſcripta eſt in Protevangelio Jacobi*, *& in ſtramentitia quadam Epiſtola*, *quæ inter rejicula Hieronymi legitur ex Hebræo Matthæi*, *ut planus ille mentitur*. Vide eundem lib. XIX. cap. 3. num. 12.

EVANGELIUM DE NATIVITATE MARIÆ.

I. Beata & glorioſa ſemper Virgo Maria de ſtirpe regia, & familia David oriunda in civitate Nazareth nata, Hieroſolymis in Templo Domini nutrita fuit. Pater ejus Joachim, mater verò Anna dicebatur. Domus paterna ex Galilæa & civitate Nazareth, Maternum autem genus ex Bethlehem erat. * Vita eorum ſimplex & recta apud Dominum, apud homines irreprehenſibilis erat & pia. Nam omnem ſubſtantiam ſuam trifariam diviſerunt: unam partem templo, & templi ſervitoribus impendebant: aliam peregrinis & pauperibus erogabant: tertiam ſuæ familiæ uſibus & ſibi reſervabant. ‡ Ita iſti Deo chari, hominibus pii, per annos circiter viginti, ** caſtum domi conjugium ſine liberorum procreatione exercebant. Voverunt tamen, ſi fortè Deus donaret eis ſobolem, eam ſe Domini ſervitio mancipaturos, *** cujus rei gratia & templum Domini ſingulis per annum feſtis frequentare ſolebant.

* II. III.
‡ III.
** IV.
*** IV.

II. Factum eſt autem, ut Encæniorum feſtivitas appropinquaret, unde cum nonnullis contribulibus ſuis Hieroſolymam & Joa-

Digitized by Google

chim aſcendit. Ea verò tempeſtate Iſaſchar ibi Pontifex erat. Cúmque inter cæteros concives ſuos etiam Joachim cum oblatione ſua videret, deſpexit eum, & munera ejus ſprevit, interrogans, cur in-
* V. ter fœcundos infœcundus ipſe ſtare præſumeret. * Dicens munera nequaquam Deo digna poſſe videri, quem ipſe prole indignum judicâſſet, Scriptura dicente, *maledictum omnem eſſe, qui non genuiſſet maſculum in Iſraël.* Dicebat ergò, prius eum ab hac maledictione ſobolis generatione ſolvendum, & ſic demùm in conſpectu Domini cum oblationibus eſſe venturum. Cujus opprobrii objectu pudore magno ſuffuſus Joachim ad paſtores, qui cum pecudibus erant,
** V. in paſcuis ſuis ſeceſſit. ** Neque enim domum repetere voluit, ne fortè à contribulibus ſuis, qui ſimul aderant, & hoc à Sacerdote audierant, eodem opprobrii elogio notaretur.

III. Verùm cùm ibi aliquamdiu eſſet, quadam die cum eſſet ſolus, Angelus Domini ei cum immenſo lumine aſtitit. Qui cum ad ejus viſionem turbaretur, Angelus qui ei apparuerat, timorem ejus compeſcuit dicens: Noli timere, Joachim, neque in viſione mea turberis: Ego enim ſum Angelus Domini, miſſus ab ipſo ad te, ut annunciem tibi preces tuas eſſe exauditas, & eleemoſynas tuas aſcendiſſe in conſpectum ejus. Videns quippe vidit pudorem tuum, & audivit ſterilitatis opprobrium nec rectè tibi objectum. Peccati namque, non naturæ ultor eſt Deus, & ideò cùm alicujus uterum claudit, ad hoc facit, ut mirabilius denuò aperiat, & non libidinis eſſe, quod naſcitur, ſed divini muneris cognoſcatur. Prima enim gentis veſtræ Sara mater, nónne uſque ad octogeſimum annum infœcunda fuit, & tamen in ultima ſenectutis ætate genuit Iſaac, cui repromiſſa erat benedictio omnium Gentium. Rachel quoque tantùm Domino grata tantúmque à ſancto Jacob adamata, diu ſterilis fuit, & tamen Joſeph genuit, non ſolùm Dominum Ægypti, ſed plurimarum Gentium fame periturarum liberatorem. Quis in ducibus vel fortior Samſone, vel ſanctior Samuele? & tamen hi ambo ſteriles matres habuêre. Si ergò ratio verbis meis tibi non perſuadet, crede re, dilatos diu conceptus & ſteriles partus mirabiliores eſſe ſolere. Proinde Anna uxor tua pariet tibi filiam, & vocabis nomen ejus Mariam, hæc erit, ut voviſtis, ab infantia ſua Domino conſecrata, & Spiritu ſancto re-

plebi-

Digitized by Google

plebitur adhuc ex utero matris. * Omne immundum neque manducabit neque bibet, neque inter populares forinſecus turbas, ſed in templo Domini converſatio ejus erit, ne quid de ea ſiniſtrum vel ſuſpicari poſſit, vel dici. Itaque ætate procedente ſicut ipſa mirabiliter ex ſterili naſcetur, ita incomparabiliter Virgo generabit Altiſſimi filium, qui Jeſus vocabitur, ſecundùm nominis Etymologiam Salvator omnium gentium erit. Et hoc tibi eorum, quæ annuncio, ſignum erit: Cùm veneris ad auream Hieroſolymis portam, habebis ibi obviam Annam Uxorem tuam, ** quæ de tuæ regreſſionis tardatione modo ſollicita tunc in aſpectu tuo gaudebit. His dictis Angelus diſceſſit ab eo.

*IX.

** IX.

IV. Deinde apparuit Annæ Uxori ejus, dicens: Ne timeas Anna, neque phantaſma eſſe putes, quod vides. Ego enim ſum Angelus ille, qui preces & eleemoſynas veſtras obtuli in conſpectu Dei, & nunc miſſus ſum ad vos, ut annunciem vobis naſcituram filiam, quæ Maria vocata ſuper omnes mulieres erit benedicta. Hæc à nativitate ſua ſtatim, Domini gratia plena, tribus ablactationis ſuæ annis in domo paterna permanebit, poſtea ſervitio Domini mancipata à templo uſque ad intelligibiles annos non diſcedet, ibi denique jejuniis & orationibus nocte ac die Deo ſerviens ab omni immundo ſe abſtinebit, virum nunquam cognoſcet; ſed ſola ſine exemplo, ſine macula, ſine corruptione, ſine virili commixtione Virgo filium, Ancilla Dominum & gratia & nomine & opere Salvatorem mundi generabit. Itaque ſurge, aſcende Hieruſalem, & cum perveneris ad portam, quæ aurea pro eo quod deaurata eſt, vocatur, ibi pro ſigno virum tuum, pro cujus incolumitatis ſtatu ſollicita es, obvium habebis. * Cum hæc igitur ita evenerint, ſcito, quòd quæ annuncio, ſine dubio complenda erunt.

* XIII.

V. Igitur juxta Angeli præceptum uterque de loco, in quo erant promoventes, aſcenderunt Hieruſalem, & cum ad locum perveniſſent Angelico vaticinio deſignatum, ibi ſibi invicem obviaverunt. Tunc de mutua ſua viſione læti & promiſſæ prolis certitudine ſecuri debitas Domino humilium exaltatori gratias egerunt. Itaque adorato Domino domum regreſſi divinum promiſſum certi & hilares exſpectabant. Concepit ergo Anna, & peperit filiam, & juxta mandatum Angelicum vocabant nomen ejus Mariam.

Digitized by Google

VI. Cúmque trium annorum circulus volveretur, & ablactationis tempus completum eſſet, ad templum Domini Virginem cum oblationibus adduxerunt. Erant autem circa templum juxta quindecim graduum Pſalmos, quindecim aſcenſionis gradus. Nam quia templum erat in monte conſtitutum, Altare holocauſti, quod forinſecus erat, adiri niſi gradibus non valebat. In horum itaque uno beatam Virginem Mariam parvulam parentes conſtituerunt. Cúmque ipſi veſtimenta, quæ in itinere habuerant, exuerent, & cultioribus ex more veſtibus ſe, & mundioribus induerent, Virgo Domini cunctos ſigillatim gradus ſine ducentis & levantis manu ita aſcendit, ut perfectæ ætati in hac duntaxat cauſa nihil deeſſe putares. Jam quippe Dominus in Virginis ſuæ infantia magnum quid operabatur, & quanta futura eſſet, hujus miraculi indicio præmonſtrabat. Igitur ſacrificio ſecundùm conſuetudinem legis celebrato, & voto ſuo perfecto Virginem intra ſepta Templi cum aliis Virginibus ibidem educandam dimiſerunt, ipſi verò domum regreſſi ſunt.

VII. Virgo autem Domini cum ætatis proceſſu & virtutibus proficiebat, & juxta Pſalmiſtam *Pater & Mater dereliquerat eam, Dominus autem aſſumpſit eam.* Quotidie namque ab Angelis frequentabatur, quotidie divina viſione fruebatur, quæ eam à malis omnibus cuſtodiebat, & bonis omnibus redundare faciebat. Itaque ad

*XVII. quartum decimum annum * uſque pervenit, ut non ſolum nihil

XV. de ea mali reprehenſione dignum confingere poſſent, ſed & boni omnes, qui eam noverant, vitam, & converſationem ejus admiratione dignam judicarent. Tunc Pontifex publicè denuntiabat, ut Virgines quæ in Templo publicè conſtituebantur, & hoc ætatis tempus expleſſent, domum reverterentur, & nuptiis ſecundum morem gentis & ætatis maturitatem operam darent. Cui mandato cum cæteræ pronæ paruiſſent, ſola Virgo Domini Maria hoc ſe facere non poſſe reſpondit, dicens: Se quidem & Parentes ſuos Domini ſervitio mancipaſſe, & inſuper ſe ipſam Domino virginitatem voviſſe, quam nunquam viro aliquo commixtionis

*XVI. more cognito violare vellet. * Pontifex vero in anguſtia conſtitutus animi, cum neque contra ſcripturam, quæ dicit: *Vovete & reddite*, votum infringendum putaret, neque morem genti inſuetum introducere auderet, præcepit, ut ad feſtivitatem, quæ im-

Digitized by Google

imminebat, omnes ex Hieroſolymis & vicinis locis primores adeſ-
ſent, quorum conſilio ſcire poſſet, quid de tam dubia re facien-
dum eſſet. Quod cum fieret, omnibus in commune placuit,
Dominum ſuper hac re eſſe conſulendum. * Et cunctis quidem *XV.
orationi incumbentibus Pontifex ad conſulendum Deum ex more
acceſſit. Nec mora, cunctis audientibus de oraculo & de pro-
pitiatorii loco vox facta eſt ſecundum Eſaiæ vaticinium, requiren-
dum eſſe, cui virgo illa commendari & deſponſari deberet.
Liquet enim Eſaiam dicere: *Egredietur virga de radice Jeſſe, &*
flos de radice ejus aſcendet, & requieſcet ſuper eum Spiritus Domini,
Spiritus ſapientiæ & intellectus, Spiritus conſilii & fortitudinis,
Spiritus ſcientiæ & pietatis, & replebit eum Spiritus timoris Do-
mini. Secundum hanc ergo Prophetiam cunctos de domo & fa-
milia David nuptui habiles non conjugatos ** virgas ſuas allaturos **XV.
ad Altare prædixit, & cujuscunque poſt allationem virgula florem
germinaſſet, & in ejus cacumine Spiritus Domini in ſpecie co-
lumbæ conſediſſet, ipſum eſſe, cui Virgo commendari & deſpon-
ſari deberet.

VIII. Erat autem inter cæteros Joſeph homo de domo & Fa-
milia David grandævus, cunctis verò virgas ſuas juxta ordinem
deferentibus, ſolus ipſe ſuam ſubtraxit. * Unde cum nihil divi- *XVII.
næ voci conſonum apparuiſſet, Pontifex iterato Deum conſulen- XVIII.
dum putavit, qui reſpondit, ſolum illum ex his, qui deſignati
erant, virgam ſuam non attuliſſe, qui virginem deſponſare debe-
ret. Proditus itaque eſt Joſeph. Cum enim virgam ſuam attuliſ-
ſet, & in cacumine ejus columba de cœlo veniens conſediſſet, ** **XIX.
liquido omnibus patuit, ei virginem deſponſandam fore. Igitur
nuptiarum jure de more celebrato, ipſe quidem in Bethlehem re-
cedit civitatem, domum ſuam diſpoſiturus, & nuptiis neceſſaria
procuraturus. Virgo autem Domini Maria cum aliis ſeptem vir-
ginibus coævis & collactaneis, quas à Sacerdote acceperat, ad
domum Parentum ſuorum in Galilæa reverſa eſt. *** ***XX

IX. His vero diebus, primo ſcilicet adventus ſui in Galilæam
tempore, miſſus eſt ad eam Angelus Gabriel à Deo, qui ei con-
ceptum Dominicum narraret, & conceptionis vel modum vel
ordinem exponeret. Denique ingreſſus ad eam, cubiculum qui-

dem, ubi manebat, ingenti lumine perfudit, ipſam verò gratantiſſimè ſalutans dixit: Ave Maria Virgo Domini gratiſſima, Virgo gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu præ omnibus mulieribus, Benedicta præ omnibus hactenus natis hominibus. Virgo autem, quæ jam Angelicos bene noverat vultus & lumen cæleſte inſuetum non habebat, neque Angelica viſione territa, neque luminis magnitudine ſtupefacta, ſed in ſolo ejus ſermone turbata eſt, & cogitare cæpit, qualis iſta ſalutatio tam inſolita eſſe poſſet, quidve portenderet, vel quem finem eſſet habitura. Huic cogitationi Angelus divinitus inſpiratus occurrens: Ne timeas, inquit, Maria, quaſi aliquid contrarium tuæ caſtitati, hac ſalutatione prætexam. Inveniſti enim gratiam apud Dominum, quia caſtitatem elegiſti. Ideoque Virgo ſine peccato concipies, & paries Filium. Hic erit magnus, quia dominabitur à mari uſque ad mare, & à flumine uſque ad terminos orbis terræ. Et Filius Altiſſimi vocabitur, quia qui in terris naſcitur humilis, in cœlo regnat ſublimis. Et dabit illi Dominus Deus ſedem David Patris ejus, & regnabit in domo Jacob in æternum, & Regni ejus non erit finis. Ipſe quippe Rex Regum & Dominus dominantium eſt, & Thronus ejus in ſæculum ſæculi. His Angeli verbis Virgo non incredula, ſed modum ſcire volens reſpondit: Quomodo iſtud fieri poteſt? Nam cum ipſa Virum juxta votum meum nunquam cognoſco, quomodo ſine virilis ſeminis incremento parere poſſum? Ad hoc Angelus, ne exiſtimes, inquit, Maria, quod humano more concipias. Nam ſine virili commixtione Virgo concipies, Virgo paries, Virgo nutries. Spiritus enim Sanctus ſuperveniet in te, & virtus Altiſſimi obumbrabit tibi contra omnes ardores libidinis. Ideoque quod naſcetur ex te ſolum erit Sanctum, quia ſolum ſine peccato conceptum & natum vocabitur Filius Dei. Tunc Maria manibus expanſis & oculis ad cœlum levatis dixit: Ecce ancilla Domini (neque enim Dominæ nomine digna ſum) fiat mihi ſecundum verbum tuum. (*Longum forte & quibusdam tædioſum erit, ſi cuncta opuſculo inſerere voluerimus, quæ nativitatem Dominicam vel præceſſiſſe, vel ſubſecuta fuiſſe legimus. Unde bis omiſſis, quæ in Evangelio plenius ſcripta ſunt, ad ea, quæ minus habentur, narranda accedamus.*

X.

X. Joſeph igitur à Judæa in Galilæam veniens deſponſatam ſibi virginem uxorem ducere intendebat: jam enim tres fluxerant menſes, & quartus inſtabat, ex eo tempore, quo ſibi deſponſata fuerat; interea paulatim utero puerperæ intumeſcente, puerperam ſe manifeſtare cœpit, neque hoc latere potuit Joſeph. Nam ſponſi more liberius ad Virginem introiens, & familiarius cum ea loquens gravidam eſſe deprehendit. Æſtuare itaque animo, & fluctuare cæpit, quia ignorabat, quid ſibi potiſſimum eſſet faciendum. Neque enim eam traducere voluit, quia juſtus erat. Neque fornicationis ſuſpicione infamare, quia pius. Itaque cogitabat clam diſſolvere conjugium, & occultè dimittere eam. Hæc autem eo cogitante, ecce Angelus Domini ei apparuit in ſomnis dicens: Joſeph fili David, noli timere, hoc eſt, ne velis fornicationis ſuſpicionem in virgine habere, vel aliquid ſiniſtrum cogitare, neque timeas eam in uxorem ducere. Quod enim in ea natum eſt, & nunc animum tuum angit, non hominis, ſed Spiritus Sancti eſt opus. Pariet enim omnium Virgo ſola Dei Filium, & vocabis nomen ejus Jeſum, id eſt, Salvatorem, ipſe enim ſalvum faciet populum ſuum à peccatis eorum. Igitur Joſeph ſecundum Angeli præceptum virginem uxorem duxit, nec tamen cognovit eam, ſed caſtè procurans cuſtodivit. Jamque nonus à conceptione inſtabat menſis, cum Joſeph uxore cum aliis, quæ neceſſaria erant, aſſumpta, Bethlehem civitatem, unde ipſe erat, tendit. Factum eſt autem, cum eſſent ibi, impleti ſunt dies, ut pareret, & peperit Filium ſuum primogenitum, ſicut Sancti Evangeliſtæ docuerunt, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui cum Patre & Filio & Spiritu Sancto vivit & regnat Deus per omnia ſæcula ſæculorum.

Digitized by Google

III.

PARALLELUM

Hujus Pſeudo-Evangelii cum Revelationibus Agredanis.

Qui attentè legerit præfatum Pſeudo-Evangelium, & ſequentia Excerpta Revelationum Agredanarum, facilè advertet earum ſimilitudinem.

Itaque V. Maria de Agreda parte I. Libro I. ſic ſcribit:

I. 163. 164. Ante adventum Chriſti impietas, quolibet mortalium pro phantaſia ſua Deos ſibi efformante, jam ſupremum gradum tenuit, ut Deus habuiſſet jus deſtruendi mundum, & creata omnia in priſtinum chaos ac nihilum rejiciendi; hinc tempus congruentiſſimum oſtendendi miſericordiam.

II. 165. Chriſtus præmiſit duo lumina, Joachim & Annam. Joachim habebat ſuam habitationem, & cognationem in Nazareth Galilææ.

III. 166. 167. Anna, nata in Bethlehem, notitiam infuſam ſcripturarum divinarum, myſteriorúmque ac Sacramentorum ibi reconditorum obtinuerat; in virtutibus etiam infuſis, fide, ſpe, ac Charitate parem non habebat. Supplicabat continuo pro adventu Meſſiæ, & non eſt dubium, ejus preces pro adventu Meſſiæ accelerando plurimùm valuiſſe. Eadem poſtulabat à Deo ſibi dari conjugem pium, & eodem tempore Joachim poſtulabat ſibi dari conjugem piam. Itaque Miſſus eſt ad Annam Angelus Gabriel, in viſione corporali eam conſolans, eò quod paritura eſſet Matrem Dei. Hoc tamen ei non manifeſtavit (quod & cæteri Angeli tunc non agnoverunt; cùm ea revelatio, ſeu illuſtratio Gabrieli immediatè à Deo facta eſſet) ſed præcisè eam adhortabatur, ut eſſet conſtans in oratione; Deum enim illi proſpecturum.

168.

Digitized by Google

168. Apparuit Gabriel etiam Joachimo, ſed in ſomno, non corporaliter. Joachimus advertit ad ſe dirigi hæc verba: *Sis benedictus &c. Sume Annam in conjugem; curam illius habe, eam honora, ut pignus à Deo tibi concreditum, & gratias age, quod ea divinitus tibi obtigerit.* Paruit ſtatim voci, & habitavit cum illa in Nazareth; per aliquot tamen annos non manifeſtaverunt ſibi invicem myſterium, quod illis contigerat. Cæterum rerum domeſticarum adminiſtrationem ſic ordinabant. Redditus omnes annuatim diſtribuebant in tres partes; unam offerebant ad Jeroſolymitanum templum pro cultu divino, ſecundam largiebantur pauperibus, tertiâ ſe Familiamque decenter alebant. Et quia ſic liberales erant in diſtribuendo, augebantur bona illorum.

IV. 171. viginti annis Sancti conjuges erant infœcundi, ob quod valde erant contempti apud vicinos, & cognatos, cùm liberis carentes velut extranei haberentur, quibus in adventu Meſſiæ exſpectati pars nulla futura eſſet. Itaque votum emiſerunt, quòd prolem eſſent Deo oblaturi in templo, ſi quam Deus ipſis concederet.

V. 173. Poſtquam anno integro, ab accepto divino ardentes naſce preces fundendi mandato, in iisdem pro impetranda prole perſtiterunt, Joachim profectus eſt Jeroſolymam, ut pro ea gratia impetranda in templo offerret Deo. Sed dum inter populares ſuos, præſente ſummo Sacerdote, vellet offerre, alius quidam inferior Sacerdos, Iſſachar nomine, verbis duriſſimis excepit venerabilem ſenem, quòd aliis ſacrificaturis ſeſe immiſceret, cùm infœcundus eſſet, dicens: *Quomodo tu audes offerre Deo, homo inutilis & infœcundus. Apage, & cave tuis Sacrificiis indignetur Deus, utpote non acceptis coram ejus divinis oculis.* Joachim totus confuſus ſe convertit ad Deum, dicens: Tuo imperio acceſſi, ſed is, qui tuas vices agit, me repellit &c. Tunc receſſit à Templo in ſuam villam, ubi hanc orationem Deo obtulit: *Æterne Deus &c.*

VI. 175. Interea Angelus revelavit Annæ, placiturum Deo, ſi ab eo prolem peteret, itaque ſic oravit. *Altiſſime Deus recordare famulam tuam Annam, Matrem Samuelis, ſterilem à liberali miſericordia tua ſummam votorum ſuorum conſecutam &c.*

VII. 177. Tunc voluntas divina ſanctis Angelis manifeſtata fuit, tribus ſacratiſſimis Perſonis (noſtro concipiendi modo) ita ad eos locutis: *Statuimus incarnare Verbum, & in eo redimere genus humanum &c. - Joachim & Anna invenerunt coram nobis gratiam, - Angelus Gabriel Legatus Noſter hæc læta ipſis nuntiet* &c.

VIII. 178. Poſtquàm ea voluntas Dei manifeſtata fuit Angelis, exivit vox de Throno Dei dicens: *Gabriel, perge ad Joachim & Annam, & nuntia, Annam concepturam eſſe filiam, cui imponemus nomen Maria.*

IX. 179. Tunc Gabriel ſtatim deſcendit ad Joachim, quem reperit orantem. Dixit autem ad illum: *Anna pariet filiam, quæ erit benedicta inter mulieres, & illam beatam dicent omnes generationes. Ille, qui potens eſt, mittit me ad te, quia opera & eleemoſynæ tuæ placuerunt illi. Dominus ipſemet poſuit nomen illius Maria. Ab infantia offeratur in Templo Deo, ſicut promiſiſti. Hæc filia erit magna, & electa, & repleta Spiritu ſancto - aſcende in Templum, & in ſignum eorum, quæ nuntiavi, reperies ad portam auream tuam conjugem, ex hac ipſa cauſa properantem in Templum.*

X. 180. Totum hoc nuntiatum fuit Joachimo in ſomno, qui ipſi fuit immiſſus in longa ſua oratione.

XI. 181. Eodem tempore orabat Anna Deum pro accelerando adventu Meſſiæ; ſicque orabat: *Summe Rex* &c.

XII. 182. Omnia autem hæc conferebat Anna cum Angelo ſuo cuſtode, qui ei ſæpiùs, & tunc clariùs ſolito apparuerat; & erat occupata in meditatione de futura Matre Meſſiæ.

XIII. 183. Tunc intravit ad eam Gabriel Angelus ſole ſplendidior, & dicebat: *Anna, ancilla Altiſſimi; Deus exaudivit preces tuas - perge ſic orare pro ſalute generis humani - Moyſes per preces obtinuit victoriam ſuo populo. Eſther per preces avertit internecionem ſuæ gentis. Judith per preces confortabatur ad tanta opera - David ſuperabat Goliath, quia invocavit Dominum. Elias per orationem detraxit ignem è cælo, & clauſit cœlum aut aperuit. Humilitas, fides, & eleemoſynæ Joachimi, tuæque venerunt ad Thronum Dei - Deus te elegit in Matrem illius, quæ paritura eſt Unigenitum Patris. Paries filiam, quæ divina ordinatione habebit*

nomen

Digitized by Google

nomen Maria; erit benedicta inter mulieres, & repleta Spiritu ſancto. Erit nubes, unde depluet ros cœli, erit porta vitæ, & ſalus filiorum Adam. Joachimo quidem nuntiavi, quòd habiturus eſſet filiam beatam ac benedictam; ſed Dominus ipſi abſcondit hoc Myſterium, quod eſſet futura Mater Meſſiæ. Itaque hoc Myſterium ſerves in corde tuo. Nunc citò eas in Templum - ad portam auream occurret tibi Joachim, cum quo de hac re conferas. Te verò, benedicta à Domino, viſitabit, præcipuiſque favoribus ditabit omnipotens, in ſolitudine ad cor tuum locuturus, legêmque gratiæ auſpicaturus, intra viſcera creando illam, quæ Deum immortalem carne mortali veſtiet, ac formâ humanâ cinget. In hac humanitate Verbo unita, ſuo ipſius ſanguine vera miſericordiæ lex deſcribetur.

XIV. 740. 741. 742. Deus in viſione abſtractiva apparet B. Virgini, eique præcipit, ut deligeret ſibi ſtatum conjugalem, ſponſúmque reciperet, cuſtodem ac ſocium futurum. B. Virgo reſpondet Deo: *Deus æterne tu feciſti cælum & terram; tu Domine, qui feciſti ventis pondus -- diſponere cum vili iſthoc vermiculo pro libitu tuo potes, quin ego deficiam ab eo, quod tibi promiſi* &c. Tunc Deus illi dixit: *Non turbetur cor tuum, Maria; ſubmiſſionem tuam gratanter accepto; præpotens brachium meum legibus nullis ſubeſt; meum erit curare, quod maximè tibi convenerit.* Poſtquàm B. Virgo à viſione illa ad ſtatum ſuum conſuetum remeavit, inter ſuſpenſionem ac ſpem, hinc à promiſſo, inde à præcepto divino cauſatam, ſemper anxia; apparuit Deus in ſomno Summo Sacerdoti, Simeoni, præcipiens, ut Mariam jungat Matrimonio. Reſpondit Sacerdos, precatus Deum, voluntatem ſuam declararet circa virum Mariæ.-- Deus verò repoſuit, cogendum eſſe de hac re Concilium Sacerdotum, ut jungatur ei, quem hoc conjugio digniſſimum judicâſſent; cùm uſus haberet, ne digrederentur Templo primogenitæ, quin maritis jungerentur.

XV. 743. 744. Itaque Simeon congregat Concilium Sacerdotum, eique proponit, Mariam, cujus hæreditas eſſet pinguis, tradendam eſſe conjugio. Sacerdotes interno lumine ducti reſpondent, petendum eſſe à Deo ſignum, quo manifeſtaret, cui tradenda eſſet. In hunc finem jubent conſtituto die in Templo com-

comparere omnes maſculos, vinculo conjugali liberos ac ſolutos, ex ſtemmate David. Dies conſtitutus idem erat, quo B. Virgo compleverat annum ætatis decimum quartum. Aperuit tamen illi prius Sacerdos, quid jam tractaretur.

XVI. 745. 746. Reſpondit B. Virgo Simeoni: *Ego Domine, quantùm ex mea voluntate eſt, perpetuam ſervare caſtitatem optavi - Tu verò Domine, qui vices Dei geris, indicabis mihi, quid ex ejus ſancta voluntate futurum ſit.* Reſpondit ei Sacerdos: *Filia mea, ſancta deſideria tua Deus acceptabit* &c. Hoc contigit novem diebus ante deſponſationem. Intra hoc novendium illi apparuit Deus dicens: *Sponſa ac columba mea, dilata afflictiſſimum cor tuum - Ego ſponſum tibi mea manu deſignabo* &c. 747. Cui B. Virgo repoſuit: *Bonum ac amor animæ meæ, optimè tibi patent adyta pectoris mei, & deſideria* &c. 748. Allocuta etiam eſt de hac re Angelos ſuos, quibus ſanctitate ac puritate ſuperior erat; qui ipſi reſponderunt dicentes: *Sponſa Altiſſimi - nôſti Deum omnipotentem eſſe, ac veracem, compone, Domina, cor tuum* &c.

XVII. 752. Conſtituto die, quo B. Virgo compleverat annum ætatis decimum quartum, conveniunt omnes ſoluti ex Tribu Juda de ſtemmate David, inter quos & Joſeph, incola Urbis Nazareth. Habebat tunc annum ætatis trigeſimum tertium; & jam anno duodecimo ſuæ ætatis depoſuerat votum caſtitatis. Erat etiam B. Virgini in tertio gradu cognatus.

XVIII. 753. Poſtquàm omnes convenerant, Summus Sacerdos ex divino inſtinctu omnibus tradit virgam aridam; omnes cupiunt potiri ſponsâ, & ejus præclaras dotes, & ſubſtantiam bonorum hæreditariorum; ſolus S. Joſeph ſe æſtimat indignum.

XIX. 753. Nihilominùs ſola virga S. Joſephi viſa eſt florere, cujus ſupra caput etiam ſedit è cœlo deſcendens columba candidiſſima. Deus quoque intus loquebatur dicens: *Joſephe famule meus, MARIA ſponſa tua erit, eam cum attentione ac reverentia ſuſcipe* &c. Fit ergò in continenti deſponſatio.

XX.

Digitized by Google

XX. 755. Tunc B. Virgo, cùm vale Sacerdotibus dixiſſet, eósque ac Magiſtram rogâſſet, ut benè ſibi precarentur, deducitur cum Joſepho, qui aliquamdiu Jeroſolymis ſe detinuerat, à quibusdam famulis Templi in Nazareth, ubi ſtatim domum paternam poſſedit. 756.

XXI. 758. B. Virgo ad S. Joſephum dixit: *Gaudeo Domine mi, quòd te mibi ſponſum Dominúmque Deus aſſignare fuerit dignatus* &c. Hic reſpondit: *Loquere Domina mea, quia audit ſervus tuus.* Tunc adfuerunt in viſibili forma omnes mille Angeli Cuſtodes, ùt petiit, quia B. Virgo hactenùs nunquam ſola locuta eſt cum viro aliquo, niſi quando hoc per repentinum occurſum contigit cum Summo Sacerdote.

XXII. 761. Tunc B. Virgo & S. Joſephus diſtribuerunt hæreditatem relictam à S. Joachimo, & S. Anna. Unam partem dederunt Templo; alteram pauperibus; tertia pro adminiſtratione concredita fuit S. Joſepho. B. Virgo curabat unicè, ut ſerviret S. Joſepho, & ut laboraret in domo. A negotiis externis emptionis aut venditionis prorsùs abſtinuit.

F I N I S.

Poteram hoc loco alterum addere Parallelum inter *Pſeudo-Evangelium de Infantia Jeſu*, & Revelationes Agredanas, præſertim circa miracula patrata in Ægypto. Sed primum ſufficit ad cautè bibendos fontes.

IV.
EXCUSSIO
NOVÆ
DEFENSIONIS AGREDANÆ
AB
A. R. P. DALMATIO KICK EDITÆ.

EDitus eſt Ratisbonæ anno currente 1750. liber ſub ſequenti titulo: *Revelationum Agredanarum juſta defenſio authore P. Fr. Dalmatio Kick Ord. Min. S. P. Franciſci Reformatæ Provinciæ Antoniano-Bavaricæ SS. Theologiæ Lectore actuali.* Videamus, quid in octo illius Partibus Operis juſtum, vel injuſtum ſit.

EXCUSSIO PARTIS I.

I. APologiſta art. 1. §. 1. conatur probare, quòd jam eo tempore, quo cœperam ſcribere contra Revelationes Agredanas, habuerim notitiam verſionis latinæ ab aliquo Franciſcano factæ earum Revelationum. Affert præſumptiones; ſed cedant præſumptiones veritati; En teſtem idoneum! Conteſtor enim, quòd ante annum quadrageſimum, vel quadrageſimum primum, quo operi pluribus annis prius compoſito ultimam manum, ipsámque Præfationem appoſui, verſionem illam latinam nunquam legerim, fidelitate omnium Interpretum, præſertim Germanici, cùm eſſet Presbiter ſæcularis doctus, probus, atque ab omni ſuſpicione corruptionis, vel diſſimulationis remotus, fidenter, & prudenter confiſus. Addo, fruſtra ab Apologiſta provocari ad verſionem latinam, cùm ipſemet art. 3. fateatur, eam diſcordare à textu hiſpanico, qua de cauſa ipſemet ſe eam non eſſe ſecutum fatetur.

II. Excuſat §. 2. mordacem ſtylum Gonzalezii, incuſat meum. Quid

Digitized by Google

Quid hoc ad cauſam, uter noſtrûm uno, vel altero grano juſtiore mordacior?

III. Ægrè fert §. 3. & art. 2. §. 1. quòd ſcripſerim: *Opus meum de Revelationibus uſui fuiſſe Eminentiſſimis Patribus in præſenti diſcuſſione cauſæ Agredanæ.* Ægrius feret, ſi viderit novam editionem mei operis, quæ prodiit hoc ipſo anno excurrente 1750. *Venetiis apud Tyberinum* ad uſum plurium Romæ, & in Italia.

IV. Æquiparat art. 2. §. 2. Revelationes Agredanas cum Revelationibus *S. Birgittæ*, *S. Thereſiæ*, *S. Catharinæ Senenſis*, & *S. Magdalenæ de Pazzis* quoad emolumenta, vel nocumenta exinde ſperanda Eccleſiæ. Verùm Revelationes *S. Birgittæ*, *S. Thereſiæ*, & *S. Catharinæ Senenſis* vix quidquam continent, niſi doctrinas receptiſſimas ab Eccleſia. Revelationes *S. Magdalenæ de Pazzis* non niſi doctorum teruntur manibus idiomate latio, ipſomet docto. At verò Revelationes Agredanæ reformant totam fermè Theologiam, & Hiſtoriam Eccleſiaſticam, idque idiomate plebeo Hiſpano, Gallico, Italico, & Germanico. Quid aliud exinde in cathedris ſperandum, niſi plebis turbatio, & opinionum non ſine calore, ac plurimorum ſcandalo agitatarum confuſio?

V. Cenſet art. 2. ſ. 3. Decretum Tridentini de arcendis ab uſu publico revelationibus *incertis*, *quæ ſpecie falſi laborant*, ſolùm intelligendum eſſe de revelationibus circa purgatorium, non verò de revelationibus *incertis*, *quæ ſpecie falſi laborant*, ſi verſentur circa alias materias. Ego verò Decretum Tridentini ob paritatem rationis ad quasvis alias materias Theologicas, aut Eccleſiaſticas extendendum contendo. Uter noſtrûm mentem Concilii propiùs attingat, judicio limato prudentum relinquo. Verùm ſubinfert Apologiſta: Ergò prohibendæ forent ab Eccleſia omnes Revelationes privatæ? Id neutiquam ſequitur; Non omnes tranſeunt in uſum publicum, prout tranſire cœperant Revelationes Agredanæ; non omnes argumentis poſitivis convincuntur eſſe probabilius, vel ſaltem probabiliter falſæ, ſicut convincuntur Revelationes Agredanæ. In tanta ubertate veritatum conſtantium non expedit Eccleſiæ ſubſtituere *certis incerta*, & *veris probabilius*,

bilius, vel *probabiliter falſa.* Addit Apologiſta, inter alias Revelationes *probabiliter falſas* etiam hanc reperiri S. Birgittæ, quòd Chriſtus quatuor clavis fuerit affixus. Ego verò hanc veritatem, quòd Chriſtus quatuor clavis fuerit affixus, moraliter certam eſſe affirmo, non quia revelatum eſt S. Birgittæ, ſed quia omnes fermè antiquæ imagines primis duodecim ſæculis elaboratæ, id luculenter demonſtrant, prout patet ex P. Crucio, ſpeciatim autem ex Pollingana, Urſpergenſi, & eâ, quæ depicta reperitur in Miſſali manuſcripto ſæculi decimi, aſſervato Monachii in Bibliotheca Electorali, cujus poſſeſſor ſe ſcribit Udalricum, qui erat veroſimiliter Epiſcopus Auguſtanus, & ex illa, quæ aſſervatur Bambergæ donata Cunegundi à S. Henrico &c. &c. Eodem loco Apologiſta mentionem *voti ſanguinarii* injicit. Videtur ignorare, quæ in Sicilia geſta ſunt, alioquin non tam facilè cenſeret rem carere metu.

VI. Dolet art. 3. quòd *in Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ* omiſerim *Reſponſiones doctas Poſtulatoris in cauſa Agredana* ad objectiones *RR.mi ac Ill.mi Promotoris fidei*, dolóne, an metu ſic egerim, ſe ignorare fatetur. Potuiſſet tamen, ac debuiſſet ſcire, me nec dolo, nec metu ad eam omiſſionem permotum eſſe, cùm earundem Reſponſionum meminerim, atque pro omiſſionis cauſa ipſarum earum *inſufficientiam ad aquieſcendum reſponſis*, prout SS.mus D. N. in ſua ad Miniſtrum Generalem Epiſtola declarat, apertè reddiderim. At verò Apologiſta diſcurrit: SS.mus D. N. reſponſiones illas *doctas* vocat. Sint doctiſſimæ, non renuo. At num ex eo, quòd *doctæ* ſint, ſequitur, eas propterea à Summo Pontifice *ſufficientes* repertas eſſe ad aquieſcendum reſponſis ſine novo examine Cauſæ Agredanæ? Id adeò non ſequitur, ut Pontifex in ſua Epiſtola manifeſtè contrarium declaret, dum actu inſtitui novum examen præcipit. Non itaque obligandus eram ad inſerendum meæ Hiſtoriæ integrum Tomum *Reſponſionum inſufficientium*, moleſtum emptori. Sperabam, hanc acceſſionem Cauſæ Agredanæ rectiùs imponendam Patronis, & marſupiis Agredanis. Eodem loco fol. 24. Apologiſta fatetur in fine, *ſe textibus Italicis ex Civitate Myſtica deſumptis ſubſtituiſſe latinos, prout hi in verſione latina Auguſtana leguntur, paucis exceptis, nimirùm iis, in quibus Italica, & Latina verſio inter ſe, vel utraque à textu*

Digitized by Google

textu Hiſpanico diſcordare videtur. Subſiſtamus pauliſper. Patetur proin Apologiſta, tam verſionem Italicam, quàm Latinam in aliquibus locis à textu Hiſpanico diſcordare. Si diſcordat uterque textus, cur me *corruptionis*, *impoſturæ* & *falſæ expoſitionis* convictum arguit? An erat corruptor, impoſtor, & falſationis reus ipſemet *Poſtulator in Cauſa Agredana*, dum Summo Pontifici, & Eminentiſſimis Patribus verſionem Italicam falſam, à textu originali diſcordantem nomine totius Ordinis in defenſionem cauſæ Agredanæ allegat? An corruptor, impoſtor, aut falſationis reus ipſemet interpres latinus, eximium Seraphici Ordinis decus, dum textum latinum à textu originali Hiſpanico diſcordantem toti orbi obtrudit? Si autem hi nec impoſtores, nec corruptores, nec falſarii juremerito dici poſſunt, dum ille verſioni Italicæ credidit, & iſte ſenſum textus Hiſpanici non rectè eſt aſſecutus, nec mihi impoſtoris, corruptoris, aut falſarii peſſimum nomen ſine gravi calumnia congruit, dum verſioni Germanicæ ſine ſuſpicione notabilis variationis in aliis verſionibus timendæ credidi, aut quia verſionem Germanicam immediatè ex idiomate hiſpanico à ſæculari Presbitero probo, ac indifferenti factam neutiquam inferiorem, aut infideliorem verſione latina, à membro Seraphici Ordinis adornatam, judicandam cenſui.

VII. Ibidem à fol. 25. usque ad fol. 239. Apologiſta affert Reſponſiones Poſtulatoris in Cauſa Agredana, quas ad Objectiones RR.mi ac Ill.mi Promotoris fidei coram Summo Pontifice, & Em.mis Patribus propoſuit. Miror, quòd Apologiſta proponere voluerit Reſponſiones ſine objectionibus, cùm tamen mihi vitio verterit, quòd propoſuerim objectiones ſine Reſponſionibus. Hæ certè ſufficienter intelligi nequeunt, niſi in meo Opere, cui titulus: Hiſtoria *Controverſiæ Agredanæ*, legantur ipſæ objectiones RR.mi Promotoris fidei. Quomodò enim in Philoſophia, aut Theologia rectè intelligi poterunt ſolutiones objectionum, aut ferri rectum de earum ſoliditate, aut infirmitate judicium, niſi cum ipſis objectionibus attentè conferantur? Ad eas itaque Lectorem remitto, atque Apologiſtam interrogo, quid Patroni Cauſæ Agredanæ evincere per omnes has Reſponſiones ſolitarias conentur? aut evictum putent? Reſpondet Apologiſta

 part.

Digitized by Google

part. 1. art. 2. §. 2. n. 18. fol. 19. nihil aliud poſtulari, quàm probabilitatem Revelationum Agredanarum; ſic enim ſcribit: *Quod Agredani nihil aliud poſtulent à Sede Apoſtolica, quàm ut Revelationes hæ approbentur ceu probabiles, ex Actis cauſa Beatificationis, infrà ponendis, ſole meridiano clarius eſt.* Ex hac confeſſione liquet, à Patronis Cauſæ Agredanæ nil aliud quæri, niſi ut ipſis concedatur *probabilitas* Revelationum Agredanarum. Si loquantur de probabilitate ſingularum Reſponſionum præfatarum, ſpectando eas *ſeorſim*, transmitti fortè poſſet, quod poſtulant; At verò ſi ſermo ſit de probabilitate omnium earum Reſponſionum *ſimul ſumptarum*, nulla omninò concedi poteſt tot propoſitionum *ſeorſim* fallibilium uniformis, ac *ſimultanea veritas*, ſeu, quod idem eſt, *ſimultaneæ uniformis veritatis probabilitas.* Etiamſi in alea probabile ſit, me quovis determinato jactu jacturum numerum parem, non tamen probabile eſt, me centum jactibus ſemper jacturum parem numerum; quia contingentia non procedunt uniformiter; & prout Tertullianus loquitur, *in multis eventibus non eſt idem exitus.* Pari ergò ratione, cùm inter tot reſponſiones, quarum quælibet facile poteſt fallere *ſeorſim*, difficulter præſumi poſſit, nullam contingenter fallere. Et ſicut non eſt probabile, hominem inter mille mortis probabilia pericula, evaſurum ſimul omnia, ita non eſt probabile, inter mille argumenta fallibilia, nullum fallere. Itaque ex eo, quòd Patroni cauſæ Agredanæ ad objectiones RR.mi ac Ill.mi Promotoris fidei redderent reſponſionem probabilem, minimè conſequeretur, complexum omnium reſponſionum eſſe probabile. Ex additione enim probabilitatum multiplicantur caſus fallibiles, quorum uno deficiente tollitur veritas, & multiplicato numero cauſarum fallibilium decreſcit probabilitas, ſeu credulitas. Dixi, *ſi redderent*; Neque enim omnes earum reſponſiones probabiles cenſeo. Earum tamen probabilitatem, vel improbabilitatem diſcutere ſuperfluum duco, quamdiu abundant alia de falſitate Revelationum Agredanarum indubia indicia.

EXCUSSIO PARTIS II.

IN Parte II. Apologiſta ſolùm reimprimit Catalogum plus quàm octoginta corruptionum circa textum, & ſenſum Agredanum,

quem

quem Gonzalezius imprudenter ediderat; at mea *Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ* abundè falſitatum convicerat. Quid agam? Repetámne & ipſe meas huic Catalogo Gonzaleziano oppoſitas vindicias? Non repetam. Lectorem tamen rogatum velim, ne circa imputationes tot falſitatum ſibi *Lectoris ingenui* nomen, aut *æqui Judicis* partes aſſumat, niſi affirmare queat, ſe præfatas meas non percurriſſe, ſed perlegiſſe vindicias. Una ſola eſt corruptio prætenſa, quam novus Apologiſta præ cæteris vocat *notabilem*, cui proin hoc loco propria, ac ſpecialis debetur reſponſio. Parte II. fol. 253. ſic ſcribit: *Octogeſimo ſecundo, impingit falsò ſcriptis Agredanis, quòd ſecundùm ea Chriſtus in baptiſmo omnibus baptizandis impetrârit generalem extaſin. Eſt hæc corruptio notabilis, ubi quoque plura de recurſu Adverſarii ad verſionem Germanicam, quæ hic, cùm nullatenùs ſalvat, dicuntur. Vide à N. 552.* Et in Præfato N. 552. Apologiſta ſic ſcribit: *Recurrit hîc quidem Adverſarius ad conſuetum ſuum Aſylum verſionem germanicam, verùm in ea haud reperit ſperatam immunitatem ab omni labe, vel incuriæ, vel fictionis. Nam licet error typi in verſionem germanicam irrepſerit, & loco veniæ* Verzeichung *ſit poſita vox Ectaſis* Verzuckung, *in idiomate germanico paucis litteris à priore diſtincta, hunc tamen errorem prudens Lector, qualis eſt Anti-Agredanus, corrigere potuiſſet, & debuiſſet.* Fateor, errorem hunc typgrapho erranti à me tribui potuiſſe, & debuiſſe, niſi ipſæmet Revelationes conſimilem Ectaſin multis infantium millibus ab Herode occiſis tribuiſſent. Docent enim, omnes infantes ab Herode occiſos elicuiſſe actum fidei, ſpei, & charitatis per modum diſpoſitionis ad baptiſmum ſuum ſanguinis. V. Maria de Agreda part. 2. l. 4. c. 27. n. 678. ſic ſcribit: *B. Virgo agnovit, quòd omnibus illis infantibus* (ab Herode occiſis) *quamvis ad ſummum aliqui eorum duos ætatis annos, alii tantùm octo dies, alii duos menſes, & alii ſex menſes plus, vel minus habuerint, uſus rationis fuerit conceſſus, & quod illis profundiſſima agnitio divinæ eſſentiæ, cum perfecto amore, fide, & ſpe fuerit infuſus, quibus heroicos actus fidei, reverentiæ, amoris, & compaſſionis erga ſuos parentes elicuerint.* Ita habent Revelationes Agredanæ. Quis non videt, in hoc textu infantibus Bethlehemicis tribui quoddam genus Ectaſis, niſi velimus litigare de nomine? Quomodò enim divina Eſſentia profundiſſimè

agnoſci

agnoſci, aut myſteria fidei ab infantibus diſci, & uniformis omnium aſſenſio ſubſequi potuerat ſine quodam genere Ectaſis? Si ergò Revelationes Agredanæ talem Ectaſin agnoſcunt in illis infantibus, an non pronum erat, dubitare ſaltem, an non etiam admitteretur conſimilis Ectaſis in aliis infantibus ſic teſtante verſione germanica? Meum igitur non erat, ſupponere tanquam alienum à mente V. Scriptricis eum textum verſionis germanicæ, qui conformis erat ejus principiis, & exemplis. Ex his patet, corruptionem præ cæteris *notabilem*, in qua Apologiſtæ Agredani me convictum toties clamitant, non hærere niſi in eorum phantaſia. *Crimine ab uno*, Benevole Lector, *diſce omnes* circa corruptionum cæterarum ſpectra inania, &, ſi *ingenui* nomen meritò prætendis, aut ſuppone de ingenuo meliora, aut lege meas in Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ vindicias.

Excussio Partis III.

IN hac Parte III. Apologiſta argumentum meum non infimum aggreditur, quo oſtenderam, falſitatem Æræ Vulgaris eſſe *morali certitudine* demonſtratam. Sic enim argumentum meum expreſſi: *Revelationes hæ non conveniunt cum principiis Chronologiæ moraliter certis. Ergo.* ant. prob. *Moraliter certum eſt, mortem Chriſti incidere in annum Æræ Vulgaris* 28. *Atqui hæ Revelationes non conveniunt cum anno* 28. *Ergo.* Minor probatur. *Hæ Revelationes ponunt eas notas temporum characteriſticas, quæ oſtendunt, Chriſtum obiiſſe anno Æris Vulgaris* 34. *Ergo.* Ut demonſtrarem *antecedens*, collegi ex Revelationibus Agredanis Notas temporum characteriſticas, quas manifeſtè oſtendi cum nullo alio anno Æræ Vulgaris poſſe conbinari, niſi cum anno Æræ Vulgaris 34. Eas Notas characteriſticas Lector Benevolus ad finem *Excuſſionis* præſentis reperiet. Quò ſe vertunt Agredani ad declinandum hoc argumentum? ſentiunt difficultatem evadendi telum, jámque per biennium, quo ſiluerunt, tentârunt vias omnes. Nunc tandem prodit Apologiſta, qui ſuis Agredanis duas effugiendi vias retegit. Aſſerit primò, falſitatem Æræ Vulgaris necdum eſſe à me demonſtratam; verùm quia advertit, machinas pro ever-

evertenda demonſtratione tam ſolidâ nimium eſſe fragiles; *Aſſerit Secundò*; V. Scriptricem non ſequi Æram Vulgarem. Videamus, quid novi roboris ſubſit huic novo effugio, poſt deſperatam cauſam reſiduo.

Primò audacter negat, quod V. Scriptrix ſecuta ſit Æram Vulgarem, nec tamen verbulo, non dicam, ſolvit, ſed nec attingit totum ac unicum Demonſtrationis meæ argumentum, ductum ex Agredanis Notis temporum characteriſticis. Oſtendi ego in meis Tabulis, Agredanas Notas temporum characteriſticas nulli anno alligari poſſe, niſi anno Æræ Vulgaris trigeſimo quarto. Perdiderim cauſam, ſi Benevolus Lector ullam in Apologiſta reperiat lineolam, quo hanc demonſtationem verbulo attingat, & his Notis temporum characteriſticis alium annum reperiat. Quamdiu hoc non præſtiterint Agredani, convictos ſe fatebuntur, quod V. Scriptrix in ſuis Notis temporum characteriſticis ſequatur Æram Vulgarem.

Secundò conatur evincere principia, quibus demonſtratio mea de falſitate Æræ Vulgaris innititur, admodum incerta ac dubia eſſe. Ad hoc autem probandum

Aſſerit 1. *Faſtos Conſulares incertos eſſe.* Ad hoc reſpondeo diſtinguendô. Incerti ſunt ante eorum coordinationem ex monumentis ſynchronis innumeris Blanchinianam. *Concedo.* Poſt coordinationem Blanchinianam. *Nego.* Agredani aut evertant ordinem Romanorum Conſulum, quem *Franciſcus Blanchinus*, Clementis XI. Prælatus Domeſticus immenſa eruditione ex antiquis inſcriptionibus & documentis cum ſerie Actorum ſynchronis Romæ anno 1723. edidit, aut fateantur, cauſam ſuam ex Faſtis Conſularibus ritè à Blanchino coordinatis tanquam *fundamento certo & immobili* impugnari. Cauſa ceciderim, ſi Benevolus Lector in Apologiſta ullum reperiat verbulum, quo vel unicum Blanchinianum Conſulem ſaltem tentet à ſua ſede dimovere.

Aſſerit 2. *Authoritatem Joſephi circa hanc materiam nullius fidei eſſe.* Et cur iſtud? Rationem Apologiſta reddit; quia culpatur tanquam infidus præſertim circa annos Herodis à graviſſimis

Authoribus; v. g. à Baronio, Saliano &c. immo quia convincitur ſæpius erràſſe. Et ubi erravit? ubi teſtatur, Herodi adhuc adoleſcenti quindecim annorum Galilæam regendam commiſſam eſſe; & quia Antipatrum Herodis patrem ſcribit fuiſſe Idumæum; & quia ſcribit, Herodiadem, quam Herodes Antipas tulit, fuiſſe uxorem illius Herodis, quem Rex Herodes ex Mariamne Simonis Pontificis filia procrearat, cum tamen Evangelium teſtetur, Herodiadem fuiſſe uxorem Philippi. Hæc nimis levia ſunt, quàm ut ſufficiant ad extenuandam Joſephi fidem circa Acta publica coæva, aut circa Acta Herodiana deſumpta ex *Nicolao Damaſceno*, Herodis aulico. Authores allegati, Baronius, Salianus &c. ante reperta documenta erant Æræ Vulgari addicti; hinc cùm Joſephi documenta cum hac Æra combinari non poſſent, cogebantur Hiſtorici attenuare fidem. Verùm *D. Franciſcus Biacca* integris duobus tomis in 4. Neapoli anno 1728. editis ſub titulo. Trattenimento Iſtorico, è Cronologico &c. adverſus Calinum ex inſtituto fidem & authoritatem Joſephi vindicat. Quod Herodes ſcribatur juvenis quindecim annorum, dum illi Galilæa regenda traditur, non probatur erratum, cùm habeamus exempla recentia ante oculos ſuſcepti à juvenibus Principatus, regni, aut Imperii. Quod Herodem Joſephus Idumæum ſcripſerit, veriſſimè ſcripſit, perque hoc inſigne argumentum præbuit boni hiſtorici, eo quod in hac re non cæco modo ſecutus ſit Nicolaum Damaſcenum, ſuum alioquin Ducem in Herodiana hiſtoria. Si denique Joſephus erraſſet circa concubinam Herodis, cenſendum, Hiſtorias concubinarum & genus non pertinere *ad Acta publica*, *atque ad Acta Herodis magni*, *deſumpta ex Nicolao Damaſceno*, de quibus ſolis ſcripſi ac etiamnum contendo; ſecluſis amanuenſium erroribus *moraliter* certa eſſe Joſephi coævi teſtimonia. *Dico*: *ſecluſis*, *amanuenſium erroribus*. Neque enim etiam iſtud excedit morem properantis calami, ut pro *Philippo* ſcribatur *Herodes*, cùm idipſum contigerit in Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ fol. 240. ut bis pro nomine *Auguſti*, de quo totus ſermo, ſcriberetur nomen *Herodis*. Cæterùm Apologiſta vim mei argumenti cautè diſſimulat, dum ſolius Joſephi authoritati illud inniti innuit. Longè aliis limitibus ſtringitur & ſtringit, quod aſſero, principium. Requi-

ro

ro namque etiam circa Acta publica coæva ad fundandam moralem certitudinem conſenſum teſtium. En verba, quæ præmiſi meæ demonſtrationi fol. 203. & 204. *Moralem certitudinem voco, quæ omne prudens dubium aut formidinem excludat de oppoſito. Talis certitudo habetur de exiſtentia Madriti, Londini &c. ob conſenſum idoneorum teſtium. Ex hoc ergo principio teſtimonium Joſephi, ubi conſentiunt documenta ſcriptorum Gentilium* (v. g. documenta Conſulatuum Romanorum à Blanchino eruditione ſingulari collecta) *præſertim circa acta publica, aut acta Herodiana notoria ac adiaphora, quæ exſcripſit ex Nicolao Damaſceno Herodis aulico pro moraliter certo* recipiendum eſt, niſi in caſu particulari extraordinario occurrat erroris indicium. Itaque Agredanæ cauſæ Patronis incumbit, ut oſtendant, teſtimonium Joſephi fallere circa acta publica coæva, non obſtante, quod cum ejus teſtimonio conſentiant documenta Scriptorum gentilium, deſumpta ex rite coordinato per Blanchinum ordine Conſulatuum. Ni hoc præſtiterint, Lector Benevolus agnoſcet, victas ab Agredanis quoad authoritatem Joſephi in hoc puncto præberi manus.

Aſſerit 3. Nimis brevem à me inter Eclipſin lunarem à die 13. Martii uſque ad 25. Martii aſſignari intercapedinem; hinc longe veriſimilius eſſe; eam Eclipſin referendam eſſe ad diem 10. Januarii uno anno ante Æram Vulgarem. Verùm in hoc effugio Apologiſta undique impingit. Nam 1. ex Joſepho, dum aſſerit, Herodem, poſtquam ad ſe ſeditioſi juvenes perducti fuerant, *ex Jerichunte* convocaſſe principes, & iis *ibi* exprobraſſe ſeditionis temeritatem, manifeſtè conſtat, Herodem tempore illius Eclipſis non fuiſſe Jeroſolymis, ſed Jerichunte; & ex Revelationibus Agredanis lib. 4. c. 16. à n. 555. conſtat, Herodem à ſexto Januarii & ſequentibus fuiſſe Jeroſolymis in adventu & abitu Magorum. Itaque Eclipſis illa, quæ brevi præceſſit mortem Herodis, contingere non potuit decimo die Januarii, niſi apertè refigatur teſtimonium Joſephi circa Acta publica & circumſtantias notorias itineris Herodiani Jerichuntini ante mortem. 2. Ex hoc deſperato Apologiſtæ effugio ſequitur, Æram vulgarem, ac conſequenter etiam Revelationes Agredanas eidem, prout ex Notis characteriſticis temporum ſuperius oſtenſum eſt, infallibiliter innexas, ſimul

falſas eſſe. 3. Sequitur, illo anno præcedente ad Æram Vulgarem Plenilunium Paſchale nec incidiſſe in menſem Martium, nec Paſſionem Dominicam in diem Veneris, atque in diem 25. Martium, quod Revelationes Agredanas funditus evertit. 4. Sequitur, nec Conſulatus Geminorum concurrere cum anno Paſſionis Dominicæ, quod repugnat teſtimoniis Patrum. 5. Sequitur, Herodem nihilominus obiiſſe ante nativitatem Chriſti, quod repugnat Evangelio. 6. Sequitur, Hiſtoriam Herodis non convenire cum Conſulatibus Romanis, quæ omnia ex teſtimoniis Joſephi, & ſerie Conſulatuum Blanchiniana liquidò conſtant. Itaque relinquitur, Eclipſin illam lunarem nulli alteri anno aſſignari poſſe niſi quarto, aut ſi Apologiſtæ intervallum temporis inter 13. & 25. Martii nimis breve eſt, quod non evincit, quinto ante Æram Vulgarem, ita ut Demonſtratio mea prorſus invicta maneat ſine probabili effugio.

Aſſerit 4. Evidenter à Joſepho & me errari in calculandis annis Herodianis. Videamus hujus Apologiſtæ os ſublime. Part. 3. §. I. arg. 2. n. 128. fol. 283. ſic ſcribit: *Ex chronologia Joſephina filiorum Herodianorum adverſarium ipſum certò ac evidenter confutari poſſe mihi evidens eſt. Unum ſolum vel alterum paradigma producam, ex quo velut ungue leonem ſolis erroribus ſuis terribilem quilibet, ni cæcus ſit, conſpiciet.* Verùm ex ſolo conſpectu ſequentis latereuli de annis Herodianis, ex teſtimonio Joſephi & Blanchiniano Catalogo Conſulum Romanorum confecti Apologiſtæ error confunditur.

Anni

Anni	Anni Herodianorum Fratrum ex teſtimonio Joſephi, & Faſtorum Conſularium, & ex calculis Aſtronomicis.
Ante Æ.V.	
6.	Chriſtus naſcitur 25. Decembris.
5.	Herodes in Januario Infantes occidit, & ſpectantur Jeroſolymis duæ Eclipſes lunares, una 23. Martii, altera 15. Septembris.
4.	Spectatur Jeroſolymis Eclipſis lunaris, & Herodes paulò ante Paſcha moritur. Hoc anno exeunte & proximo ineunte Herodi ſuccedunt ejus quatuor filii, Archelaus, Philippus, Herodes Agrippa, Herodes Antipas, à Cæſare in quatuor Tetrarchias diviſi.
Poſt Æ.V.	
7.	Exauthoratur Archelaus.
34.	Moritur Philippus anno regiminis 37. ineunte, Tiberii Imperatoris 22.
36. 37.	Herodes Agrippa obtinet Romæ à Cajo Caligula titulum & diadema regium, poſtquam Tetrarchiam ſui fratris Philippi jam triennio tenuerat.
39.	Herodes Antipas accuſatur Romæ, & condemnatur. Hoc anno cuſus eſt nummus Herodianus, regiminis *anno* 43.
40.	Herodis Antipæ Tetrarchia datur Herodi Agrippæ.
41.	Cajus Caligula occiditur die 9. Februarii.
44.	Moritur Herodes Agrippa, anno Claudii Imperatoris tertio, regni ſui ſeptimo, cujus quatuor annos exegerat ſub Cajo Caligula, tres ſub Claudio.

Hæc tabella errorem Apologiſtæ penitus confundit. Cùm enim Joſephus teſtetur, Philippum obiiſſe anno regiminis trigeſimo ſeptimo, anno Tiberii vigeſimo ſecundo, quem ex faſtis conſularibus Blanchini conſtat in annum Æ. V. trigeſimum quartum referendum eſſe ſub conſulatu Acerronii Proculi, & Pontii Nigrini, manifeſtum eſt, ejus patrem debere eſſe mortuum quarto ad minimum anno ante Æ. V. Similiter cùm conſtet ex teſtimonio Joſephi, quod Herodes Agrippa quarto anno Caji Caligulæ tetrarchiam Herodis Antipæ ſui fratris exauthorati obtinuerit, atque ex Faſtis Conſularibus Blanchini certum ſit, Cajum Caligulam Imperium ſuſcepiſſe anno 36. hoc eſt trigeſimo ſexto Æ. V. adeoque quartum annum hujus Imperii incidere in annum Æ. V. 40. quo Herodis exauthorati tetrarchiam obtinuit, iterum manifeſtum eſt, Nummum Herodis Antipæ, ſignatum *anno* 43. non ſolùm nullius falſitatis convinci, ſed etiam ex eo convincenter probari, quod ejus pater Herodes magnus quarto ad minimum anno ante Æ. V. obierit. Itaque falſitas Æræ hoc argumento vel ſolo morali certitudine demonſtrata, & præcox gloriatio Apologiſtæ, duabus lineolis meæ Hiſtoriæ ſine conſideratione textûs præcedentis & ſubſequentis malè mendoſis, ungue leonis, in quem compromittit, eraſa eſt.

Aſſerit 5. Paſſionem Chriſti non poſſe fundamento moraliter certo figi ad conſulatum duorum Geminorum, ad quem eam plerique Scriptorum veterum conſignant. Cur ita? quia, inquit, multi Scriptorum recentiorum repugnant. Præſumptionibus Apologiſta agit, ubi de demonſtratione quæritur. Statui pro Regula inconcuſſa & immobili, variante teſtimonio Scriptorum illud amplectendum eſſe, cum quo ſolo conſentiunt documenta connexa, ſynchrona, & indubia. Si enim variante depoſitione teſtium nemo dubitat, illis ſolis inhærendum eſſe, quibus ſolis aſſiſtit liquida circumſtantiarum aliunde indubiarum veritas, quis neget prudenter, illa teſtimonia magis uniformia veterum Scriptorum circa tempus Paſſionis Dominicæ tutò præferri poſſe ac debere, cum quibus ſolis conveniunt documenta connexa, ſynchrona, & indubia; puta Faſti conſulares, tabulæ aſtronomicæ, Cycli, Litteræ Dominicales, Hiſtorici coævi, praxis ac obſervantia perpetua

Digitized by Google

petua Eccleſiæ? Hæc autem omnia concurrere cum ſolo conſulatu duorumGeminorum conſtat partim ex demonſtratis,partim ex ſerie actorum deducta fusè in meaHiſtoria.Nam cum conſulatu, quemPatroni Æræ Vulgaris ac Revelationum Agredanarum requirunt, nec conſentiunt teſtimonia Joſephi,necNummus Herodianus,nec tabulæ aſtronomicæ quoad circumſtantiam Plenilunii Paſchalis, nec Litterarum Dominicalium & feriarum per marmor Hyppolitanum uſque ad Conciliu m Nicænum continuata Periodus, nec dies $\frac{25.}{26.}$ Martii, certus ex conſenſu ferme unanimi veterum, nec feria hebdomadæ *quinoſexta* ſtabilita ex perpetua obſervantia Eccleſiæ, quæ tamen omnia partim exactè conſentiunt, partim non repugnant cum concurſu conſulatûs duorum Geminorum & Paſſionis Dominicæ, prout abunde demonſtratum eſt in *Hiſtoria Controverſiæ.* De teſtimonio Joſephi liquet ex dictis. De PleniluniisPaſchalibus à me ad $\frac{25.}{20.}$Martii, & diem hebdomadæ quinoſextum per tabulas Aſtronomicas & tabulas Litterarum Dominicalium ac feriarum deductis Apologiſta nec audet quidem movere dubium. *Pro Rufio Gemino*, *& Rubellio Gemino* Conſulibus, ad quorum conſulatum à me alligatur Paſſio Dominica, ſtant ex antiquis *Lactantius*, *Auguſtinus*, *Catalogus Romanorum Pontificum*, ſcriptus tempore Liberii Papæ, *Sulpitius Severus*, *Victorius*, *Idatius*, *antiqui Catalogi Conſulum*, *Cedrenus*, *Irenæus &c.* qui omnes teſtantur, Chriſtum paſſum eſſe ſub duobus Geminis. Nullus veterum pro anno Paſſionis Dominicæ alios Conſules aſſignat, niſi *S. Epiphanius*, qui *de hæreſi Alogorum* loquens *Vinicium*, & *Longinum Caſſium* pro anno Paſſionis Dominicæ ponit, quo tamen ipſo teſtimonio nil aliud, quàm eundem ſecundùm Olympiades annum, ac duorum Geminorum conſignat: quia certum eſt, eodem adhuc anno, quo conſulatum gerebant duo Gemini, uſque ad finem Aprilis gubernantes, initio Maij in Feſto Paliliorum more Romano ſucceſſivè novos Conſules, nempe *Vinicium*, & *Longinum Caſſium* creatos eſſe, prout ex Catalogo Conſulum per Blanchinum demonſtrato patet. Itaque pro Nota temporis characteriſtica circa annum Paſſionis Dominicæ certitudine morali aſſumendus eſt ille annus, in quem ab initio Januarii uſque ad initium Maij incidit conſulatus duorum Ge-

Geminorum, & reſiduo tempore illius anni *Conſulatus Vinicii & Longini Caſſii.*

Ex his omnibus patet, morali certitudini meæ demonſtrationis de falſitate Æræ Vulgaris ab Apologiſta nec hilum ademptum eſſe. Affert quidem authores varios, qui de Æra Vulgari variant, ſed nullos affert, qui argumenta meæ demonſtrationis ſolvant. Si quid valet eorum authoritas, ibi & tamdiu valet, ubi & quamdiu agitur ſolis præſumptionibus, prout hactenus agebatur, necdum habito Catalogo Conſulum ex obſervationibus Aſtronomicis, antiquis inſcriptionibus, antiquis nummis, & diligentiſſima conbinatione documentorum ſynchronorum, demonſtrato; at verò habito tali Catalogo & præ oculis omnium expoſita ejusmodi combinatione documentorum, rogandi ſunt, qui authores obiiciunt, ut ex iis authoribus principia & argumenta meæ demonſtrationis moraliter certa diſſolvant, quod Apologiſta non præſtitit; prout hactenus oſtenſum eſt. Pro coronide accludo Notas characteriſticas temporum Agredanas, quibus affirmo certitudine phyſica conſtare, quod V. Maria de Agreda Æræ Vulgari inhæſerit. Apologiſta huic demonſtrationi nec verbum oppoſuit. Utrum hoc genus demonſtrationis non intellexerit, vel tanquam inſolubile diſſimulaverit, aliis coniiciendum relinquo. Interea, donec Agredani alium, quàm Æræ Vulgaris trigeſimum quartum, deſignent, cum quo hæ Notæ temporum characteriſticæ ex Revelationibus Agredanis depromptæ quoad Plenilunia Paſchalia, & hebdomadarum ferias conſentiant, Lectores Benevoli certiſſimè credant, demonſtrationem meam, quod Revelationes Agredanæ cum Æra Vulgari conſentiant, ab Agredanis nec ſolvi potuiſſe, nec poſſe.

Variæ Notæ characteriſticæ temporum in Revelationibus Agredanis.

1. Conceptio B. Virginis contigit die Sabbathi die 8. Decembris ante N. C. anno 16. Part. I. num. 218. 219. 220. 484. 485. 752. 765. Part. III. num. 551.

2. An-

2. Annunciatio B. Virg. contigit die Veneris die 25. Martii, novem menſibus ante N. C. Part. I. num. 765. Part. II. num. 138.
3. Nativitas Chriſti contigit die Dominica die 25. Decembris. Part. I. num. 463. Part. II. num. 1035.
4. Nuptiæ in Cana contigerunt feriâ ſecundâ 6. Januarii anno poſt N. C. 31. Part. II. num. 1034. 1035.
5. Mors Chriſti contigit die Veneris, die 25. Martii, anno poſt N. C. 34. Part. I. num. 1035. 1099. Part. II. num. 1157. 1297. 1358. Part. III. 742.
6. Mors B. V. contigit die Veneris, die 13. Auguſti, anno poſt N. C. 55. Part. III. num. 742.
7. Paſcha Judaicum anno poſt Chriſti Nativitatem 31. contigit die 24. Martii. Part. II. num. 1045.
8. Paſcha Judaicum anno poſt C. N. 34. contigit die 25. Martii. Part. II. num. 1157. 1158. 1159. 1297. 1358.
9. Paſcha Judaicum anno poſt C. N. 41. contigit circa finem Martii, id eſt, circa 31. Martii. Part. III. num. 402.
10. B. Virgo ſeptimô primùm annô, ubi per Angelum de morte Herodis nuntium accipit, ex Ægypto revertitur. Part. II. l. 4. c. 16. num. 669. & 670. & c. 30 num. 703.

NB. Hæc ultima Nota temporis ſola ſufficit ad evidenter & certitudine morali ſumma demonſtrandam falſitatem Revelationum Agredanarum. Quomodo enim mors Herodis dilata in annum ſeptimum poſt N. C. cum Faſtis Conſularibus, & omni Hiſtoria illorum temporum combinari poteſt?

Excussio Partis IV.

In hac Parte IV. Apologiſta præmittit per modum Poſtulati duo *Prænotanda*. Primum eſt iſtud: Si Argumenta Adverſarii ſolùm probabilia, & non certa ſunt, nihil efficiunt Scriptis Agredanis. Rationem hujus Poſtulati reddidit in Præfatione Partis tertiæ, & in pluribus aliis locis, ubi perpetuò proteſtatur, à ſuis Agredanis nil aliud prætendi, niſi *probabilitatem* earum revelationum. In Præfatione præfata ſic ſcribit: *Præ-* I.

mitto; ſemper per decurſum hujus opuſculi præ oculis habendum eſſe, quod Revelationes Agredanæ non vendantur pro iis, quæ fide divina & indubitata credi debent; ſunt enim Revelationes privatæ, quæ haud aliter, quàm probabiles, ac piè ab aliis credibiles approbari ſolent in Eccleſia. Non ergo ſtatim expugnatæ cenſendæ ſunt, ſi de earum veritate certò non conſtat, ſi probabilibus argumentis impeti poſſunt. His enim ſtantibus poſſunt adhuc manere valde & verè probabiles, & eſſe piè credibiles, maximè, ſi concurrant alia ſigna, quæ illuſionis ſuſpicionem amovent. Ita poſtulat Apologiſta; in quo Poſtulato explicito obſervo contineri duo alia Poſtulata implicitè. Nam dum *probabilia certis* opponit, eoipſo implicitè prætendit, nihil offici Revelationibus Agredanis, etiamſi oſtendantur eſſe *probabilius falſæ*; quia licet demonſtrentur *probabiliſſimè* in ſummo gradu probabilitatis eſſe falſæ, necdum tamen per hoc ſunt *certò falſæ*. Alterum, quod implicitè poſtulat Apologiſta, conſiſtit in eo, quod licet hæ Revelationes monſtrentur eſſe probabiliùs falſæ, nihilominus debeatur illis reverentia, veneratio, ac reſpectus tanquam rebus, quæ ſaltem probabiliter ſunt divinæ. Huc enim collimat tota intentio Agrediſtarum, ut habeantur tanquam ſacrilegi, qui verbo aut facto irreverenter tractant has revelationes, ſicut ſacrilegi ſunt, qui irreverenter tractant res, quæ probabiliter ſunt ſacratæ vel divinæ, v. g. *Hoſtias*, quæ probabiliter ſunt conſecratæ, aut *Reliquias*, quæ probabiliter ſunt genuinæ. &c. Huc, inquam, Agrediſtæ implicitè collimant, licet necdum apertè & explicitè hunc à tota Eccleſia cultum prætendant.

Secundum Poſtulatum Apologiſtæ eſt, ut ſi Revelationes Agredanæ ex aliquo principio aut experimento Philoſophico convincantur *certitudine phyſica* eſſe falſæ, id nihil officiat Revelationibus Agredanis. Ratio eſt, quia Agrediſtis licet confugere ad *miracula*, quæ omnem etiam certitudinem phyſicam contemnunt, & irrident. Hoc Poſtulatum Apologiſta non iiſdem verbis, eodem tamen ſenſu pro urbe Refugii Agredani eligit, dum in Præfatione Partis IV. ſic ſcribit: *Secundum Notandum eſt, quod prævie moneri petit, mirabilia, quæ Deus in SS. Deipara operari dignatus eſt, legibus naturæ & Philoſophiæ haud eſſe concluſa. Unde ſequitur, non ſtatim reiiciendam eſſe aliquam aſſertionem circa vitam*

ac geſta B. Virginis, licet illa videatur contraria quibusdam ſententiis Philoſophicis. Ex hoc ergo Poſtulato ſequitur, *nihil officí Revelationibus Agredanis*, ſi ea, quæ in illis Revelationibus tanquam *connaturales cauſæ, proprietates, effectus, aut circumſtantiæ* rerum geſtarum ſimpliciter *ſine nota characteriſtica miraculi* enarrantur, demonſtrentur eſſe phyſicè impoſſibilia. Recipiunt enim ſe Agrediſtæ ad urbem Refugii, hoc eſt, ad ſuffugium miraculi. Itaque juxta Apologiſtam fruſtra laboravi, dum in meo *de Revelationibus* opere, & in *Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ attuli argumenta varia ex Matheſi, Philoſophia, & Hiſtoria, quæ Revelationes Agredanas partim falſitatis convincunt, partim præſumptione falſitatis violenta gravant.*

Poſt præfata duo Poſtulata Agredanus Apologiſta conatur ſuo robore deſtituere argumenta à me propoſita intermixtis ſubin obſervationibus, quod textus à me ex verſione germanica allegatus diſcordet à textu originali hiſpanico. Quantum roboris Apologiſta meis argumentis detrahat, patebit ex decurſu. Quod corruptiones textuum attinet, ſufficienter reſpondi in Hiſtoria Controverſiæ. Ipſa verò Poſtulata Poſtulatis contrariis ſubverto. Sit itaque **II.**

Poſtulatum I. Si contra aliquód corpus revelationum afferantur centum falſitatis argumenta, ex quorum quolibet ſeorſim ſumpto monſtrentur eſſe probabiliùs falſæ, eoipſò *laborant ſpecie falſi*, ac proin per argumentum Decreti Conciliaris Tridentini ab uſu publico Eccleſiaſtico arcendæ ſunt. Patet per ſe, & ex dictis Part. I. **III.**

Poſtulatum II. Si in revelationibus quibuscunque aliqua recenſeantur tanquam *connaturales cauſæ, proprietates, effectus, aut circumſtantiæ rerum geſtarum*, nulla addita Nota characteriſtica miraculi quoad eam cauſalitatem, proprietatem, aut circumſtantiam, quæ tamen ex Matheſi, Philoſophia, aut Hiſtoria oſtendantur eſſe phyſicè impoſſibilia, non tanquam miraculoſa, ſed tanquam abſurda & falſa explodenda ſunt. Ratio eſt, quia alioquin non haberetur criterium inter Pſeudo-Evangelia & genuina, inter fabulas & hiſtorias, inter Apocrypha & ſincera, inter veras

Digitized by Google

revelationes & falſas, prout in opere de Revelationibus oſtenſum eſt.

IV. Poſtulatum III. Si contra corpus aliquod Revelationum, quarum ſcriptor vel ſcriptrix affirmat, omnes ſine exceptione venire à Deo, afferantur centum argumenta falſitatis ſeorſim probabilia, violenta præſumptio falſitatis adverſus integrum corpus revelationum concipienda eſt, quæ non excluditur niſi per demonſtrationem certam revelationis factæ. Hoc Poſtulatum bimembre quoad poſterius membrum patet, quia præſumptiones violentæ nulli cedunt, niſi liquidæ veritati. Itaque niſi Agrediſtæ attulerint argumenta demonſtrativa, aut demonſtrativis æquivalentia, quod corpus Revelationum Agredanarum ſit ex integro revelatum à Deo, ſed tantùm in argumentis probabilibus hæreant, præſumptionem violentam oppoſitam revelationibus neutiquam enervant. Quoad primum verò membrum Poſtulati, quod nempe ſola argumenta probabilia conglobata præſumptionem violentam pariant, probatur ab exemplis innumeris. Sic enim, prout in Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ Part. V. fol. 548. oſtendi ad finem: Si dentur centum monetæ diverſarum formarum, quarum quælibet eſt probabiliter falſa ob rationes particulares cuilibet proprias, moraliter certum, aut certè violenta præſumptio eſt, unam & alteram eſſe falſam. Et quando in Hoſpitali dantur centum ægroti diverſis morbis periculosè decumbentes, ita ut de quolibet eorum probabile ſit, moraliter certum, aut certè violenta præſumptio eſt, unum vel alterum ex iis moriturum. Et quando dantur centum domus ruinoſæ, de quarum ſingulis probabile eſt, eam brevi ruituram, moraliter certum, aut certè violenta præſumptio eſt, unam vel alteram brevi ruituram. Et ſi producantur centum teſtes, de quorum ſingulis ob rationes particulares probabile ſit, eum falli aut fallere, violenta præſumptio eſt, unum ex illis falli aut fallere. Et ſi teſtis alioquin fide digniſſimus teſtetur circa trecenta objecta à ſe obſervata vel audita in Indiis, circa quorum ſingula poſſit habere locum deceptio paſſiva teſtantis, ita ut circa ſingula illa objecta ob particulares rationes probabile ſit, eum falli, moraliter certum vel certè violenta præſumptio eſt, eum falli ſaltem in una vel altera relatione. Et ſi centum perſonæ ducantur

tur ad inquiſitionem, quarum quælibet ex particularibus Indiciis ſuſpecta eſt & probabiliter rea, moraliter certum vel ſaltem violenta præſumptio eſt, unam vel alteram, licet quoad nos indeterminatam, eſſe ream. Jam applicando hæc exempla ad centum aſſertiones V. Mariæ de Agreda, utut fide digniſſimæ, reipſa tamen illuſioni phantaſiæ obnoxias, ſi harum ſingulæ monſtrentur eſſe probabiliter falſæ, conſequitur, moraliter certum vel ſaltem violentam præſumptionem eſſe, quod ſaltem una vel altera earum, licèt quoad nos indeterminata, falſa ſit. Quo conceſſo eoipſo ſequitur, non eſſe probabile, corpus Revelationum Agredanarum ex integro, prout V. Scriptrix aſſerit, à Deo eſſe.

Ex his etiam conſequitur, quòd Apologiſta non referat fideliter vim meæ demonſtrationis. Ego enim *præſumptionem violentam*, & *vim convincentem* poſui in aggregato ſeu collectione omnium indiciorum probabilium Revelationes Agredanas gravantium; ille verò mentem meam ſic exponit, quaſi in argumentis ſingulis aut vim convincentem aut præſumptionem violentam agnoſcam. Hinc Parte IV. id ſolum totus agit, ut oſtendat, argumenta ſingula ſeorſim ſumpta neutiquam ejus roboris eſſe, ut Revelationes Agredanas aut falſitatis convincant, aut præſumptionem violentam pariant. Quàm iniqua ſit hæc mentis meæ expoſitio, non ſolùm ex concluſione mea Partis V, ſed etiam ex ipſa Operis mei *Præfatione* immò ex ipſa *Dedicatione* mea ad SS.mum D. N. BENEDICTUM XIV. liquet. In *Præfatione* de meis Argumentis loquens his verbis meam mentem expoſui: *In Parte IV. affero ex Matheſi, Philoſophia, & Hiſtoria argumenta varia, quorum aliqua determinatè moralem certitudinem, alia verò ſaltem magnam probabilitatem ſeu prudens dubium adverſus Revelationes Agredanas evincunt. Ipſis autem his argumentis probabilibus* NB. *collectivè ſumptis certitudinem moralem tribuo, quia morali certitudine conſtat, inter centum caſus fallibiles, ubi ad deſtruendam divinitatem Civitatis Myſticæ ſufficit, ſi in unico caſu fallant, non poſſe prudenter ſperari uniformem exitum, niſi aliunde demonſtretur certitudo abſoluta pro revelationibus Agredanis. Talem verò certitudinem non reperiri, Parte 6. & 7. evinco.* Eodem modo loquor in Dedicatione ad SS.mum, En verba Dedicationis! *In Parte IV. ex Matheſi, Philo-* V.

 ſophia,

ſophia, & hiſtoria varia argumenta reſumo, quorum nonnulla in eo certitudinis gradu colloco, ut apud peritos prudens dubium planè nullum relinquant. Aliis pluribus in hoc genere argumentis vires ſaltem movendi prudens dubium aſſero; quòd ſuffecerit, ut circa revelationes Agredanas, nullo indubio divinitatis charactere inſignitas NB. *ipſa ſua multitudine prudentibus metum fortem latentis aliquando falſi injiciant.* Ex his manifeſtum eſt, à me in meis argumentis agnoſci & vendi aliqua ſolùm tanquam probabilia, ita tamen ut ex collectione tot indiciorum falſitatis probabilium naſcatur violenta præſumptio. Quis eſt ergò ille incorruptionis candor in iis, qui mihi falſationem textûs Agredani temerè objiciunt, dum ipſimet mentem meam non in puncto ad caput rei indifferenti vel accidentali, ſed in articulo omnium maximè ſubſtantiali tam malè exponunt, ut ubi ego vim demonſtrativam, aut præſumptionem violentam in collectione argumentorum probabilium colloco, illi Lectori fucum faciant, quaſi omnia pro demonſtrativis aut parientibus violentam præſumptionem venditem?

VI. Ex his autem conſequitur, Partem IV. Apologiſtæ laborare in ventos, dum reſponſis ſuis in id unum incumbit, ut oſtendat varia mea argumenta *ſeorſim* ſpectata non eſſe convincentia. Idipſum enim, prout oſtendi, non ſemel, nec uno in loco profeſſus ſum. Itaque, cum Apologiſta vim mei argumenti ne quidem attigerit, à ſcopo longè aberrat, tamdiùque victam dabit cauſam, donec oſtenderit, ea argumenta, quæ pro demonſtrativis habeo, non eſſe demonſtrativa, & quæ pro probabilibus vendito, aut non eſſe probabilia, aut ſi ſint probabilia, ea non eſſe idonea ad conflandam aliquam moralem certitudinem vel præſumptionem violentam, etiamſi collectivè ſumantur.

Si quis proin quærat; quænam determinatè argumenta pro demonſtrativis, quænam tanquam probabilia venditem? Id ſequens meorum argumentorum brevis Indiculus docebit, ubi, dum oſtendo, Argumentum ab Apologiſta non exui ſua certitudine, morali aut phyſica, ſignum eſto, illud à me defendi tanquàm demonſtrativum. Reliquis, in quibus non oſtenditur variatio textûs hiſpanici quoad ſubſtantiam, probabilitatem aut præſumptionem vendico.

§. I.

Digitized by Google

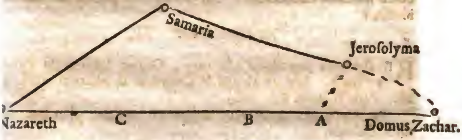
§. I.

Argumenta ex Matheſi & Philoſophia.

Argumentum I.

REvelationes Agredanæ dicunt; Jeroſolymam diſtare *Nazaretho* 30. milliaribus; econtra *domum Zachariæ*, ſeu *civitatem Juda* tantùm diſtare Nazaretho 27. milliaribus; quod eſt impoſſibile; cùm civitas Juda utpote Jeroſolymâ auſtralior, evidenter longius diſtet Nazaretho, quàm Jeroſolyma. Part. II. num. 201. 111. 738.

℞. Hoc Argumentum Apologiſta non exuit ſua certitudine. Nam ſi fingat, Nazarethum, Samariam, & Jeroſolymam ſitam eſſe in triangulo, nihilominùs minor erit diſtantia ex Urbe Jeroſolyma vel certè æqualis, quàm ex domo Zachariæ. Poterit enim itinerans Jeroſolymâ Nazarethum tendere per A. B. C. ut patet ex adjecto Schemate.

Argumentum II.

REvelationes Agredanæ aſſerunt; moraliter impoſſibile eſſe, ut Chriſtus intra triduum venerit in Canam Galilææ ex finibus Judææ; atqui hoc moraliter non eſt impoſſibile. Part. II. num. 1034.

℞. Hoc loco Apologiſta reſpondet, in Originali hiſpanico ſenſum eſſe, quòd ex Judæa ſit iter trium dierum in Canam. Si ita eſt, ceſſat argumentum, ſed tamen eoipſo meum argumentum

tum erat demonſtrativum, quo oſtendi, moraliter hoc eſſe poſſibile, quod negabatur in verſione germanica.

Argumentum III.

REvelationes Agredanæ dicunt; tres Reges veniſſe ex Perſia, Saba, & Arabia; eósque 25. Decemb. diſceſſiſſe; & 6. Jan. adveniſſe in Bethlehem. Verùm totum affirmavi eſſe difficile; quia cùm etiam morati ſint uno vel altero die Jeroſolymis, ùt colligitur ex Evangelio, hoc iter ad minimum 300. milliarium germanicorum conficiendum fuiſſet intra decem dies. Part. II. num. 552. 557. 568. 1035.

℟. Hoc loco Apologiſta confugit cum Gonzalezio & Landelino ad Dromedarios. Sed ubi oſtendit, aliquando ullum Regum etiam urgente neceſſitate ſic profectum? Quod ſine exemplo eſt in moribus humanis, morali certitudine falſum eſt. Inferius autem Apologiſta concedit, hos tres Reges tantùm fuiſſe dynaſtas. Quæ igitur dynaſtis cauſa ſic properandi, ut intra decem dies trecenta milliaria conficerent? An timuerunt præcocem mortem Meſſiæ?

Argumentum IV.

REvelationes Agredanæ affirmant, Gazam Jeroſolyma diſtare 20. horis. Sed ex Mappa P. Coronelli & aliorum colligitur 28. Part. II. num. 631. 1483.

℟. Apologiſta varietatem Mapparum objicit. Per hoc non tollit dubium.

Argumentum V.

REvelationes Agredanæ aſſerunt; B. Virginem in deſerto Berſabeæ confeciſſe 60. milliaria. Sed hoc non poteſt dici, cùm hoc deſertum vix duret 5. milliaribus. Part. II. num. 631. 1483.

℟. Hoc loco Apologiſta iterùm alium ſenſum ex Originali hiſpanico producit, ubi illa 60. milliaria non referuntur ad deſertum Berſabeæ, ſed ad reliquum iter. Si ita eſt, ceſſat hoc argumentum. Ex hoc ipſo tamen ſequitur, argumentum ex verſione germanica fuiſſe demonſtrativum.

Argu-

Digitized by Google

Argumentum VI.

REvelationes Agredanæ definiunt, terræ diametrum eſſe 2502. milliarium ſeu leucarum. Sed hic numerus leucarum in ea notione ac menſura, in qua à revelationibus Agredanis ſumuntur, non conveniunt cum dimenſionibus terræ aliundè certis. Part. II. num. 1459.

℟. Hoc loco Apologiſta cenſet, diametrum terræ non eſſe exactiùs cognitum à modernis Aſtronomis. Errat; legat Acta Academiæ Regiæ Pariſienſis ab anno 1699. 1700. 1701. 1702. -- 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. ubi per obſervationes Aſtronomicas inſtitutas in Gallia, America & Suecia, videbit certitudinem haberi de terræ diametro non per opiniones, ſed demonſtrationes.

Argumentum VII.

REvelationes Agredanæ affirmant, per 60. ſtadia confici quatuor milliaria Palæſtina, ſeu Hiſpanica. Jam verò aut ſumitur nomen ſtadiorum, & leucarum in aliqua notione determinata, *quoad nos* cognoſcibili, vel non? Si loquitur in notione hominibus incognoſcibili, eo ipſo illa revelatio Deo indigna eſt, & ridicula; nam locum habebit illud Apoſtoli 1. Cor. 14. v. 6. *Si venero ad vos linguis loquens* (quas nemo intelligit) *quid vobis prodero, niſi vobis loquar aut in revelatione, aut in ſcientia? Tibia, ſive cithara, niſi diſtinctionem ſonituum dederint, quomodo ſcietur id, quod canitur, aut quod citharizatur? Etenim ſi incertam vocem det tuba; quis parabit ſe ad bellum? Ita & vos per linguam, niſi manifeſtum ſermonem dederitis; eritis in aëra loquentes.* Quòd ſi his ſtadiis, & leucis tribuatur determinata notio, in revelationibus Agredanis expreſſa; ea ſubſiſtere non poteſt cum ſuppoſitis, & obſervationibus aliunde certis. Part. II. num. 1483.

℟. Apologiſta obſervat, dimenſiones leucarum varias eſſe. Et ego obſervo, non decere Deum eam indeterminationem in ſuis revelationibus. Deum ſequi hunc morem loquendi indeterminatum improbabile eſt.

Digitized by Google

Argumentum VIII.

REvelationes Agredanæ aſſerunt, ſtellam à tribus Regibus in Perſia, Saba, & Arabia ſimul eodem tempore viſam, fuiſſe in infima aëris regione, ſed hoc eſt impoſſibile, quia eſt demonſtratum, totam atmoſphæram aëris non eſſe altiorem ad ſummum 30. milliaribus. In hac autem altitudine idem objectum nec ſpectari, nec in eandem viam dirigere poteſt. Part. II. num. 557.

℟. Apologiſta conatur effugere, quòd dominia horum trium Regum fuerint contermina, eóſque tantùm fuiſſe dynaſtas finitimos. Lepida eſt hæc reſponſio. Etiamſi enim fuerint ſolùm dynaſtæ, erat tamen unus in Perſia, alter in Saba, tertius in Arabia, quorum locorum tanta eſt diſtantia, quanta Hiſpaniæ à Germania, ita ut objectum ad altitudinem 30. milliarium ſpectari non poſſit à dynaſta Hiſpano, & Germanico, ac ſimul dirigere in eandem viam. Demonſtratio ergò manet.

Argumentum IX.

REvelationes dicunt, quòd ſtella eadem tres Reges, unum ex Perſia, alterum ex Saba, tertium ex Arabia, præcedendo ita direxerit, ut brevì convenerint, & ſuas revelationes contulerint, ita ut intra undecim dies jam fuerint Jeroſolymis. Atqui hæc ſunt impoſſibilia; quia ſi ſtella exiſtat in infima regione aëris, verſus eandem viam præeundo dirigere non poteſt. Part. II. num. 556. 557.

℟. Apologiſta reſpondet, Sabam eſſe partem Arabiæ. Sed ſi eſt pars contenta in Arabia, malè à Revelationibus diſtinguitur. Sicut malè dicerem: Ex Hiſpania, & Catalonia, & Gallia &c. venerunt peregrini. Si autem diſtinguuntur iſta tria loca, dynaſtæ non erant finitimi, ſed ab invicem remotiſſimi. Manet ergò certitudo argumenti.

Argumentum X.

REvelationes dicunt B. Virginem die 24. Dec. Bethlehemi advenıſſe horâ quartâ ſole jam occidente. Sed ex Aſtronomia con-

conſtat ſolem eo tempore Bethlehemi occidere horâ quintâ. Part. II. num. 463.

℞. Apologiſta contendit; eo die, quo ſol hora quinta occidit, ſi ea hora aliquid fiat, dici poſſe, id *occidente ſole* contigiſſe. Communior uſus loquendi apud nos vix aliquando hunc modum loquendi obſervat. Manet ergò argumento ex uſitatiori more loquendi ſua præſumptio, quæ ſumitur ex communiùs contingentibus.

Argumentum XI.

Revelationes aſſerunt S. Hoſtiam in communicantibus aſcendere in cor, & ibi imprimere characterem. Sed hoc eſt impoſſibile; cùm hoſtia in ſtomacho reſolvatur in chylum & ſpecies deſtruantur. Immò revelationes plus aſſerunt; quòd nempe S. Hoſtia in corde B. Virginis tanquam in Tabernaculo perpetuò fuerit conſervata. Part. II. num. 1197. 1202. Part. III. num. 116. 121. 122. 123. 124.

℞. Apologiſta fatetur, id fieri non potuiſſe in B. Virgine ſine miraculo. Sed non oſtendit, in revelationibus addi notam characteriſticam miraculi quoad ipſam translationem. Prodigium in revelationibus ſolùm conſtituitur in eo, quòd S. Hoſtia non fuerit corrupta in ſtomacho, ſicut corrumpitur apud alios homines. Utrùm verò revelationes admittant in pectore communicantium *ſupra cor* poſt reſurrectionem characterem perpetuum, & qua de cauſa, & num ob effectum à S. Hoſtia relictum tranſeuntem in cor, meritò dubium manet inſpecto textu revelationum. Cæterùm vis mei argumenti verè demonſtrativi in eo conſiſtit, quod ſtultum ſit, S. Hoſtiam collocare in corde, tanquam tabernaculo, niſi ſupponatur ibi ſtagnatio puriſſimi ſanguinis. Itaque Revelationes Agredanæ, niſi rem ſtultam concedant, neceſſariò debuerunt ſupponere, quòd ſtagnet ſanguis, & nulla detur circulatio ſanguinis per cor, in quod ſimul omnis potus & magna pars chyli transfertur.

Argumentum XII.

Revelationes dicunt, quòd in utero virgineo B. Virginis tres guttæ ſanguinis ex corde deſtillaverint, ac delatæ fuerint in

Digitized by Google

matricem, & ex iis formatum Corpus Chriſti. Sed iſta dupliciter errant. Primò, quia ſupponunt, non dari circulationem ſanguinis, ſed ſanguinem perfectiſſimum ſtagnare in corde. Secundò, quòd proxima materia conceptionis ſit formalis ſanguis. Jam autem phyſicè certum eſt, dari circulationem ſanguinis, & guttas ſanguinis eſſe in perpetuo tranſitu per cordis ventriculos. Dein etiam moraliter ex obſervationibus recentiorum Medicorum certum eſt, proximam materiam conceptionis eſſe ovula deducta ex ovario in matricem. Cùm ergò aliundè conſtet; quòd Deus in aſſumptione humanæ naturæ in omnibus ſe accommodaverit ordini cauſarum ſecundarum, quantum ſalva virginitate, honeſtate ac decentia fieri potuit, non eſt veroſimile, Deum voluiſſe pro materia conceptionis aſſumere formalem ſanguinem. Part. II. num. 137.

℟. Apologiſta hoc loco plenis manibus conatur oculis lectorum injicere pulverem, ne videant abſurditatem hujus miraculi. Undecunque enim Deus materiam pro corpuſculo Salvatoris formando ex carne virginea ſumpſerint, manifeſtum eſt, à nullo eam efformationem ex ſanguine cordis omnium impuriſſimo, utpote cui miſcetur chylus & potus, prudenter admitti poſſe, niſi qui ſtagnationem puriſſimi ſanguinis ſuppoſuerit. Aut igitur Revelationes Agredanæ ſupponunt, ac eo ipſo affirmant, aut fingunt miraculum abſurdiſſimum. Itaque hoc meum argumentum non exuitur ſua certitudine.

Argumentum XIII.

Revelationes dicunt; Lac B. Virginis eſſe naturaliter incorruptibile. Sed hoc fieri non poteſt. Part. II. num. 549.

℟. Apologiſta negat, eum eſſe ſenſum textûs Agredani, quòd lac B. Virginis ſit naturaliter incorruptibile; & ego dico, id conſequi ex principiis V. Mariæ de Agreda, dum aſſerit, corpus deſtitutum peccato originali habere in ſe principium per modum naturæ congenitum incorruptionis, nempe donum primævum juſtitiæ originalis, quod licet ſupernaturale ſit, tranſit tamen ſimul cum natura & per modum naturæ in poſteros non infectos peccato originali. Hanc ſuppoſitionem Agredanam dico falſam eſſe, quia nec ipſa

Digitized by Google

ipſa quidem caro & ſanguis Chriſti erant de ſe incorruptibilia aut immortalia independenter à Verbo.

Argumentum XIV.

REvelationes dicunt; ſecundinas in nativitate Chriſti non veniſſe ex utero virgineo, quia fuerunt continuæ cum corpore Chriſti, & portio materni ſanguinis. Sed neutrum poteſt dici; quia ſecundinæ nec ſunt aliquod continuum cum corpore infantis, nec ſunt pars materni ſanguinis. Part. II. num. 479.

℟. Apologiſta iterum amat miracula, ac defendit, in B. Virgine corpus Chriſti non fuiſſe formatum ex ovulo materno, quia cenſet, illud non decidi ex ovario ſine motibus concupiſcentiæ, ſed illud eſſe formatum ex ſanguine virgineo. At ego dico, ovulum illud, tanquam connaturalem ac imediatam conceptionis materiam fuiſſe à B. Virgine more naturali formatum, ſine motibus concupiſcentiæ per naturalem operationem Spiritûs ſancti deciſum & translatum in matricem. Formationem autem miraculoſam ex ſanguine B. Virginis, cum recedat à conſueto ordine naturæ ſine neceſſitate, utilitate, congruitate, inter miracula incredibilia ac proinde improbabilia pono. Qualis autem è textu Agredano intelligatur *continuitas* ſecundinarum, dubium manet.

Argumentum XV.

REvelationes dicunt, quòd B. Virgo miniſtraverit in utero ſanguinem puriſſimum; quia miniſtrabatur ex impulſu amoris & aliarum virtutum. Hæc cauſalis eſt falſa. Ratio eſt, quia ſi Mater etiam ſanctiſſima ſit, non tamen propterea per affectus amoris & aliarum virtutum depurabit ſanguinem, v. g. ſcorbuticum, podagricum, leproſum, corruptum, aut ſalibus & particulis craſſis ex alimento crudo plenum, ab ejusmodi partibus ineptis ad bonam complexionem communicandam infanti. Part. II. num. 139.

℟. Apologiſta textui huic Agredano conatur illinire ſenſum pium. Sed pro ſenſu obvio ac connaturali, quem ego verbis Agredanis attribui, ſtat præſumptio.

Digitized by Google

Argumentum XVI.

Revelationes dicunt, quòd B. Virgo *plus* lachrymarum profuderit, quàm omnes homines ſimul ſumpti. Sed hoc fieri nequit. Part. II. num. 801.

℞. Apologiſta illam particulam *plus* ita explicat, ut dicatur B. Virgo *acerbius* fleviſſe. Sed plus lachrymarum fundere, quàm omnes homines ſimul ſumpti, & *acerbius* flere, valdè diverſa ſunt. Immò ſi textus Agredanus ſolùm urgeret acerbitatem, diceret potius: acerbius flevit, quàm omnes homines ſigillatim ſumpti. Simultas enim hominum non auget acerbitatem, ſed multitudinem lachrymarum. Si textus hiſpanicus verè aliud haberet, ceſſaret argumentum, ſed eoipſo foret abſurda revelatio, quæ ad exprimendam acerbitatem adhibet ſimultatem creaturarum dicendo: *Nulla ex creaturis omnibus, immò nec omnes ſimul acerbius ploraverunt.* Stat ergò præſumptio pro multitudine lachrymarum inventa per textum.

Argumentum XVII.

Revelationes dicunt, quòd B. Virgo in utero materno plus ſciverit de operibus divinis naturalibus, & ſupernaturalibus, quàm ſcient omnes Angeli & Beati per totam æternitatem. Sed hoc dici nequit, quia cùm ſucceſſivè ſcienda per totam æternitatem ſint aliquod infinitum ſyncategorematicum, huic infinito aliquod finitum, quale eſt habitus ſcientificus etiam ſupernaturalis, æquari non poteſt. Part. I. num. 216.

℞. Apologiſta cenſet, eam ſcientiam, qua quis ſciret omnia, quæ Sancti per totam æternitatem ſcituri ſunt, fore nihilominùs entitativè finitam. Sed hanc ſententiam meritò rejicit Philoſophia & Theologia probabilior, ac ſenſus doctorum communior. Non eſt veroſimile, Deum per ejuſmodi revelationes muliebres voluiſſe reformare Theologos.

Argumentum XVIII.

Revelationes dicunt; quòd in morte Chriſti ad imperium B. V. ſteterit motus cœlorum. Sed hoc fieri nequit; quia ceſſante motu cœlorum ceſſat motus ætheris, ſeu materia ſubtilis, tranſeuntis per poros aëris & omnium corporum; & ſic neceſſariò etiam

ceſſa-

ceſſaret motus aëris; ceſſante autem motu aëris ceſſaret reſpiratio, & omnis alius motus in animalibus & plantis; quia facultas motrix in animalibus & plantis nihil agit, niſi præſuppoſita meatione aëris. Hæc omnia certa ſunt apud Ariſtotelem, D. Thomam, & in omni ſana Philoſophia. Part. II. num. 1389. 1390.

℟. Hoc loco Apologiſta concedit denuò duplex miraculum otioſum. Primò, quòd motus cœlorum interruperint ſuum curſum. Secundò, quòd interrupto motu cœlorum non fuerit interruptus motus inferiorum. Hoc miraculum otioſum voco, quia nec utile erat Angelis in cœlo, nec hominibus in terra. Itaque ad otioſa ſomnia, réſque ſapientia divina indignas indubitatò releganda ſunt.

Argumentum XIX.

REvelationes dicunt, quòd caro Chriſti ſit caro B. Virginis, & quidem eadem. Part. III. num. 117. 766. Sed hoc dici nequit.

℟. Apologiſta nixus authoritate quorundam tuetur, quòd probabiliter fuerit in Chriſto caro eadem, quæ fuerat in B. Virgine. Sit ea ſententia ab authoritate probabilis, ab intrinſeco tamen ex ratione eſt probabilius falſa. Itaque contra Revelationes Agredanas ſtat fortis præſumptio.

Argumentum XX.

REvelationes docent, ætatem 33. annorum eſſe ætatem perfectam; nec ab eo tempore hominem creſcere in longitudine, ſed craſſitie; quod tamen non eſt perfectionis. ita Part. II. num. 856. item, & ab eo tempore hominem jam deficere, ac calorem & humorem naturalem minui, & proptereà hominem in ſenium vergere. Sed hoc poſterius non eſt verum.

℟. Apologiſta cenſet, in Revelationibus Agredanis annum ætatis trigeſimum tertium ſumi circiter; ita ut duos vel tres annos ſupra vel infra recipiat. Si ita eſt, eoipſo hæc locutio tam indeterminata eſt indigna Deo.

Digitized by Google

Argumentum XXI.

REvelationes dicunt; quòd B. Virgini tot & tantæ fuerint conceſſæ gratiæ, quantæ per abſolutam ejus potentiam *pro ejus capacitate* potuerunt *decenter concedi.* Hoc tamen eſt difficile; etſi in eam ſententiam ipſus valdè propendeam. Part.II. num. 1515. 146. 243. Part. III. num. 515. Part. I. num. 251. 283. 289. 480. 481. 483. 487. 507. 590. 490. 497. 498.

℟. Apologiſta cenſet, me contradicere mihimet ipſi, dum in Revelationibus Agredanis criſi ſubjiciam eas propoſitiones, in quas alibi fateor meipſum propendere. Non contradico mihimet ipſi, dum in Revelationibus Agredanis annoto propoſitiones vel inter Theologos controverſas, vel in ſenſum erroneum declives. Cenſeo enim, Deum nolle per mulierem reformare Theologiam, præſertim per propoſitiones æquivocas aut facile in ſenſum erroneum verſatiles. Ex illo ergò modo loquendi & docendi, qui Deum dedecet, à me eruitur contra has revelationes præſumptio.

Argumentum XXII.

REvelationes dicunt, cœlos eſſe cryſtallinos. Part. II. num. 17. 128. Quod juxta modernos Aſtronomos indubitatò falſum eſt.

℟. Apologiſta cenſet, Revelationes Agredanas per cœlos cryſtallinos intelligere aqueos. Verùm, ſi reverà ac conſtanter in his Revelationibus intelliguntur cœli aquei, tribuitur Deo impropria locutio, dum in iisdem Revelationibus dicitur, quòd aſcendente in cœlos Domino cœli ſe *aperuerint* ac *diviſerint;* alioquin debuiſſet etiam hoc in claſſem miraculorum reponi, quòd aſcendente Domino ſe *aperuerit* ac *diviſerit* aër, corpus illis aquis cœleſtibus longè craſſius.

Argumentum XXIII.

REvelationes dicunt; corpus humanum ex quatuor humoribus compactum eſſe. Sed hoc falſum eſt; quia chymici ex partibus conſtitutivis humani corporis, v. g. oſſibus, nervis, carne non eliciunt quatuor iſtos humores. Part. I. num. 214.

℟. Apo-

℞. Apologiſta textum Agredanum ſic explicat, ut corpus B. Virginis non dicatur *compactum* ex quatuor humoribus, ſed tantùm in eo reperiri quatuor humores. Sed inſpicienti textum meritò dubium relinquitur, an non potiùs, prout mihi videtur intelligendus in ſenſu obvio, ingeneret ſenſum de compoſitione corporis ex quatuor humoribus.

Argumentum XXIV.

Revelationes dicunt Part. I. num. 214. quatuor humores in B. Virgine fuiſſe tam perfecti temperamenti, ut non agerent ad corruptionem mutuam. Hoc autem naturaliter fieri nequit.

℞. Apologiſta hoc loco denuò in ſubſidium vocat miraculum, ita ut ipſum B. Virginis temperamentum etiam in ſua conſervatione potuerit dici ſupernaturale. Ego verò, utut B. Virgini concedam omnes gratias animæ, puritatis & ſanctificationis conſtitutivas, hanc incorruptibilitatem corporis cenſeo eſſe improbabilem, cum ipſemet Chriſtus *infirmitates noſtras in corpore ſuo portaverit*, & teſte Apoſtolo ad Heb. 4. *tentatus fuerit per omnia pro ſimilitudine* (hoc eſt, ſic exigente cum noſtra natura ſimilitudine) *abſque peccato*.

Argumentum XXV.

Revelationes dicunt: dolor in patiendo verus dolor, aut luctus non eſt, ſed tantùm apparens, quia cum ſola lætitia toleratur. Sed hoc non poteſt dici, quia conjunctio unius contrarii ad alterum non tollit naturam veram illius. Part. I. num. 255.

℞. Apologiſta textum Agredanum ſic explicat, ut dolores Sanctorum neget ſolùm eſſe *reſpectivè* dolores, nempe comparatè ad alios dolores. Verùm an textus Agredanus præcisè hoc dicere velit, meritò dubium manet; & ſuppoſito etiam, quod ſic ſumi poſſet, is tamen modus loquendi non eſt uſitatus à Deo, qui in Scriptura ſuos dolores tanquàm veros dolores proponit: v. g. in propheta: *Videte, ſi eſt dolor ſicut dolor meus.* Thren. 1.

Argumentum XXVI.

REvelationes dicunt, quòd Deus B. Virgini *tanta* contulerit, *quanta* Deus potuit conferre, ita ut *plura* conferre non potuerit. Item tribuunt B. Virgini virtutes in gradu abſolutè perfectiſſimo, & poſſibili &c. Sed hæc dici nequeunt, quia ſequeretur dari *infinitum maximum*, quod implicat. Part. I. num. 251. 283. 289. 480. 481. 483. 487. 507. 590. 488. 489. 497. 498. 506. 562. 657. 772. Part. II. num. 38. 71. 75. 82. 426. 3. 4. 152. 244. 426. 5. 190. 243.

℞. Apologiſta repetit ea, quæ ſuperiùs dixerat ad Argumentum XXI; & ego repeto ea, quæ ibidem reſpondi. Addo, per hoc denuò admitti innumera miracula, quæ non pertinent ad puritatem & ſanctitatem B. Virginis; immò neque ad dignitatem. Hæc enim tanquàm verè ſumma ſemper agnita eſt per ſedecim præcedentia ſæcula ab omnibus Sanctis etiam devotiſſimis Mariæ, quin ad menſurandam eam dignitatem indiguerint hoc genere miraculorum. Pertinent ergò in claſſem miraculorum otioſorum vel curioſorum, contra quæ ſtat præſumptio.

§. II.
Ex Hiſtoria Biblica.

Argumentum I.

REvelationes dicunt, quòd Scriptura aſſerat, diabolum tentando Evam ſerpentis formam mentitum eſſe. Sed hoc Scriptura non aſſerit. Part. I. num. 139.

℞. Apologiſta ait; poſſe Scripturæ hoc tribui, quòd affirmet, diabolum ipſum in forma ſerpentis eſſe locutum, eò quòd in uno loco dicatur; diabolum eſſe locutum, & in alio loco idipſum tribuatur ſerpenti. Verùm non videtur veroſimile, quòd Deus revelando aliquam veritatem ſe referat ad textus Scripturæ verſatiles in varios ſenſus, qui etiam diligenter expenſi vel conbinati non ingenerant ſenſum obvium à revelatione intentum. Itaque contra hunc morem loquendi, qui tribuitur Deo, ſtat præſumptio.

Argu-

Digitized by Google

Argumentum II.

REvelationes dicunt, quòd in libro Numerorum contineantur pertinentia ad Arithmeticam. Si ſenſus horum verborum eſt; quòd in iſto libro numeri contineantur, qui ſpectant ad Arithmeticam, ſenſus eſt otioſus. Quis enim ignorat, ut opus ſit animadverſione, numeros ſpectare ad Arithmeticam? Si autem ſenſus ſit; ibi contineri ſpectantia ad præcepta arithmetica, etiam falſus eſt; neque enim ex iſto libro diſcitur Arithmetica. Part I. num. 149.

℟. Apologiſta pro hoc more loquendi improprio affert textum parallelum ex D. Hieronymo. Sed inprimis pro locutione impropria valde extraordinaria non ſtat præſumptio. Dein ejusmodi modus loquendi verſatilis ac improprius non decet Deum revelantem.

Argumentum III.

REvelationes dicunt; quòd *omnia* Myſteria novæ Legis fuerint *declarata* in Prophetis & Pſalmis. Sed hoc non eſt verum; quia D. Paulus teſtatur, documenta veteris Legis fuiſſe tantùm umbram futurorum. Part. I. num. 155. 159. 161.

℟. Apologiſta ait; hunc terminum, *declarari*, in eo ſenſu accipiendum eſſe, ut idem ſignificet, ac *obſcurè præfigurari.* Verùm ille terminus in ſenſu obvio ac uſitato, pro quo ſolo ſtat præſumptio, plus dicit. Deum autem immediatè per ſemetipſum loqui verbis impropriis, nec decet nec præſumendum eſt.

Argumentum IV.

REvelationes dicunt; Chriſtum in ultima cœna è cœnaculo diſceſſiſſe *ingruente nocte.* Sed hoc fieri nequit conſideratis circumſtantiis, & conſideratis iis, quæ alibi dicunt hæ ipſæ revelationes, quòd illa ultima cœna *nocte* peracta ſit. Part. II. num. 1204.

℟. Apogoliſta hoc argumentum conatur ſolvere per textum hiſpanicum, ubi dicitur: *Ingreſſa jam nocte.* Verùm præſumptio eſt, Interpretem Latinum, Gallicum, Italicum, & Germanicum melius intellexiſſe hæc verba hiſpanica. *y entrada ya noche.* Gonzalezio interpreti in hac re teſti in cauſa propria non creditur.

Argumentum V.

REvelationes aſſerunt, quòd B. Virgo tempore Paſſionis *ſola fuerit totaEccleſia.* Sed hoc non eſt veroſimile, cùm non ſit credibile, D. Joannem, & D. Magdalenam, Lazarum, & multa alia credentium millia, qui per regiones diſperſi erant, & ne quidem habebant notitiam de ſcandalo Paſſionis, in die Paſſionis Dominicæ fidem amiſiſſe. Part. II. 1448.

℟. Apologiſta non invenit aliud reſponſum, niſi quod audacter defendat, tempore paſſionis in ſola B. Virgine perſtitiſſe fidem; pro ſe citat duo opuſcula certò ſuppoſititia, quæ *Annatus* quidem recenſuerat, ſed antequam editæ fuerant obſervationes Oudini, cujus rationibus, ubi convincentes ſunt, prout eas convincentes oſtendi in hoc puncto, meritò tribuitur fides.

Argumentum VI.

REvelationes dicunt, quòd jam ante ſeptem Diaconos, de quibus fit mentio Act. 6. fuerint prius conſtituti, & additi alii ſex Diaconi; & conſequenter conſtituti fuiſſent tredecim. Sed hoc non congruit Actorum Apoſtolicorum Hiſtoriæ, ubi potius videtur, ſeptem Diaconos non fuiſſe ſex aliis Diaconis additos, ſed tantùm in loco Apoſtolorum, qui prius curam pauperum Evangelicorum geſſerant, ſubſtitutos. Part. III. num. 103. 109. 190.

℟. Apologiſta textum Agredanum excuſat, quòd ſex priores miniſtri pro colligendis eleemoſinis & adminiſtratione temporalium ab Apoſtolis conſtituti nunquam vocentur Diaconi. Verùm hoc loco agitur dere, non de nomine. Ex Actis Apóſtolorum colligitur, nullos omnino ante ſeptem Diaconos fuiſſe conſtitutos, qui gererent

rent curam victualium pro Sanctis, qui ſua bona depoſuerunt ad pedes Apoſtolorum. Niſi enim Apoſtoli ſibimet ipſis eam curam reſervaſſent, nullam haberet S. Petrus cauſam conſtituendi ſeptem Diaconos propter murmur viduarum græcarum, dicens: *Non eſt æquum, nos derelinquere verbum Dei, & miniſtrare menſis.*

Argumentum VII.

Revelationes dicunt; quòd populus in primitiva Eccleſia tantùm communicaverit ſub una ſpecie. Sed hoc falſum eſt; quia contraria conſuetudo primitivæ Eccleſiæ patet ex Apoſtolo 1. Cor. 11. & ex innumeris textibus Sanctorum Patrum; ita, ut potius generalis conſuetudo Eccleſiæ ubivis fuerit, ut cuivis, qui vellet, præberetur Sacramentum ſub utraque ſpecie.

℟. Apologiſta probat, quod *aliqui* in primitiva Eccleſia communicaverint ſub una ſpecie, & quod hujus rei, quod *aliqui* ſic communicaverint, *non pauca* reperiantur in antiquitate exempla. Hæc ſunt veriſſima. Sed ex hoc ipſo, quòd *tantùm aliqui* ſub una ſpecie communicaverint, conſequitur, quod *ordinariè plerique* communicaverint ſub utraque ſpecie. Verùm Revelationes Agredanæ ex oppoſito dicunt, *quod jam in primitiva Eccleſia invaluerit conſuetudo* (hoc eſt, mos majoris partis communitatis) *communicandi ſub una ſpecie, tametſi NB. aliqui laici communicaverint ſub utraque ſpecie.* Dum hoc loco communio laicorum tantùm ad aliquos extenditur, evidens eſt, peccari à revelationibus contra veritatem hiſtoricam.

Argumentum VIII.

Revelationes Agredanæ aſſerunt, quòd Chriſtus poſt ſuſceptum à Joanne Baptiſmum, & expletum quadrageſimale jejunium adhuc decem menſibus manſerit in Judæa. Sed hoc non eſt veroſimile; quia de illo intermedio ſpatio inter jejunium & nuptias in Cana nec jota annotatur ab ullo Evangeliſtarum. Part. II. num. 1010.

Digitized by Google

℟. Apologiſta reſpondet, ex ſilentio rerum geſtarum nil probari *convincenter*. Vera ſcribit. Verùm cum quatuor Evangeliſtæ profiteantur ea ſcribere, quæ à tempore prædicationis Evangelicæ, ac vocationis Apoſtolorum geſta ſunt, ac D. Joannes ſupplere ſoleat, quæ ab aliis Apoſtolis omiſſa ſunt, naſcitur *violenta præſumptio*, integrum decem menſium ſpatium eo tempore intercalatum, de quo nec in genere nec in ſpecie fit in Evangeliis mentio, prorſus fictitium eſſe.

Argumentum IX.

REvelationes aſſerunt in ea quæſtione an Chriſtus veniſſet, ſi Adam non peccaſſet, Theologos non diſſentire inter ſe, ſi benè intelligantur. Sed hoc eſt falſum. Part I. num. 74.

℟. Apologiſta fruſtra excuſat contradictoria textûs Agredani. Simul enim ſcribit, Theologos, ſi bene intelligantur, non diſſentire inter ſe; & ſimul affirmat, uni parti horum Theologorum negatum eſſe à Deo lumen intelligendi hæc myſteria.

Argumentum X.

REvelationes dicunt S. Joanni Evangeliſtæ in Apocalypſi oſtenſam eſſe illam mulierem Apocalypticam, ut hac viſione animaretur ad majorem curam gerendam in protegenda B. Virgine; Sed hoc fieri nequit; Cùm B. Virgo ante Apocalypſin dudum prius obierit. Part. II. num. 248.

℟. Apologiſta neſcit aliud ſolidum reſponſum, niſi quod dicat, eam viſionem, quæ hoc loco in Apocalypſi deſcribitur, à S. Joanne habitam fuiſſe adhuc vivente B. Virgine, hoc eſt, ad minimum quadraginta annis ante conſcriptionem Apocalypſis. Verùm legenti Apocalipſin patet, viſionem illam eſſe unam continuam. Rupertus & S. Auguſtinus ſolùm teſtantur, quod viſiones Apocalypticæ etiam tractent de præteritis, non verò, quod ipſarum viſionum

num

num aliquæ jam præceſſerint tempore præterito. Hoc ergo effugium nullum, & argumentum meum convincens eſt.

Argumentum XI.

REvelationes dicunt, quòd Simeon, qui Chriſtum in ſuas ulnas accepit, fuerit Summus Sacerdos. Sed hoc non benè congruit cum modo loquendi Evangeliſtæ; dum ait: erat homo in Jeruſalem, cui Nomen Simeon. Part. I. num. 422. 740. Part. II. num. 592. 600. 603.

℞. Apologiſta docet, adhuc probabile eſſe, quòd Simeon fuerit Summus Sacerdos; ſed probabilem rationem præter authores, fortè nixos ſaltem mediatè Pſeudo-Evangelio infra referendo, nullam ex antiquitate adducit. Dein ſaltat ad alteram opinionem, quod ſaltem fuerit aliquis inter principes Sacerdotum. Verùm textus Agredanus eum abſolutè vocat Summum Sacerdotem, quem titulum Deus in Scriptura nunquam tribuit ulli Sacerdotum. Itaque alienum eſt à more divino, ſic vocare unum ex principibus, & conſequenter vehemens oritur præſumptio, hanc revelationem non eſſe à Deo.

Argumentum XII.

REvelationes dicunt, B. Virginem integro ſeptennio manſiſſe in Ægypto uſque ad obitum Herodis. Sed hoc dici nequit; cùm oſtendatur Herodem obiiſſe ſtatim primo aut ſecundo anno poſt Nativitatem Chriſti; & quidem jam ante Æram vulgarem, anno Juliano 41. aut 42. Part. II. num. 669. 700.

℞. Apologiſta reſpondet; ad hoc jam eſſe reſponſum Parte III. Verùm nec ibi demonſtrationem circa Æram vulgarem reperiri, nec etiam novam meam demonſtrationem poſſe in ulla ullius Hiſtorici, etiam Baronii, hypotheſi Chronologica ſolvi, ſuperiùs Num. ¶. ſatis demonſtratum eſt.

Argu-

Digitized by Google

Argumentum XIII.

Revelationes aſſerunt; Pilatum ſcripſiſſe ſententiam in Chriſtum hac formâ: *Ego Pontius Pilatus Præfectus* inferioris Galilææ hìc Jeroſolymis à Romano Imperio conſtitutus anno ab Orbe Condito 5233. &c. Sed hoc eſt falſum; quia hæc forma ferendi ſententias eſt aliena à moribus Romanis. Part. II. num. 1358.

℟. Apologiſta remittit pro reſponſione ad Partem. I. P. Del Rio, qui excuſat Pilatum, quod ſecutus ſit morem Hebræorum. Sed hujusmodi effugia in rebus hiſtoricis aniles nugæ ſunt, utpote contrariæ moribus & principiis Romanorum & Hebræorum; Neque enim ipſimet Hebræi uſpiam in Scriptura Veteris aut Novi Teſtamenti, aut in ullo Scriptore Judaico illorum temporum reperiuntur annos actorum numeraſſe à creatione mundi, prout oſtendi manifeſtè in Hiſtoria Controverſiæ Agredanæ. Itaque hoc argumentum plane convincens eſt.

Argumentum XIV.

Revelationes, Part. III. num. 396. dicunt; quòd S. Jacobus Maior occiſus fuerit ex conſilio Abiathar, qui illo anno erat Summus Sacerdos. Cùm autem illis temporibus nullus fuerit Summus Sacerdos ſub hoc nomine, id dici nequit.

℟. Apologiſta hoc loco oſtendit, ſe neque intelligere Chronologiam, neque meum argumentum convincens ductum ex chronologia. Non capit, quomodo computatum à textu Agredano tempus mortis S. Jacobi ad annum à nativitate Chriſti 41. retrotracto anno nativitatis Dominicæ integrô ſexenniô, quod ſuppono demonſtratum, neceſſariò etiam debeat retrotrahi ſexennio mors S. Jacobi, in qua tamen retrotractione non congruunt feriæ à revelationibus Agredanis aſſignatæ. Itaque non intellecto argumento etiam ſolutio nulla eſt.

Argu-

Argumentum XV.

REvelationes Part. III. num. 445. dicunt, quòd Templum Dianæ à B. Virgine ope Angeli unica nocte ſolo æquatum, ac dein ab Epheſinis aliud novum ædificatum ſit. Sed hoc non poteſt dici, cùm omnes Hiſtorici de illa deſtructione ac reædificatione ſileant, & D. Paulus decennio circiter poſt illam prætenſam deſtructionem adhuc vetus templum repererit, & Plinius adhuc ſuo tempore veteris templi magnificentiam, ùt etiamnum præſentem deſcribat.

℞. Apologiſta conatur hoc loco defendere lepidiſſimam fabulam de deſtructione templi Epheſini. Contrarium enim legenti *Hiſtoriam Controverſiæ* non poteſt non videri demonſtratum. Addo, etiam hoc miraculum pertinere in claſſem illorum, de quibus agitur in Pſeudo-Evangelio *de Infantia Jeſu.*

Argumentum XVI.

REvelationes dicunt; intrante B. Virgine cum Jeſu Ægyptum ferme omnia idola & templa Ægypti corruiſſe. Sed hoc nequit dici, cùm poſt id temporis reperta fuerint varia templa Ægypti. Part. II. num. 644. 645. 649. 650. 654. 666.

℞. Apologiſta hoc loco juvatur à Pſeudo-Evangelio *de Infantia Jeſu*, inferiùs adducendo. Similes fontes ſimilis manet corona.

§. III.

ARGUMENTUM

Ex univerſali ſilentio Scriptorum veterum & ex oppoſitione ad circumſtantias aliunde certas.

IN Revelationibus Agredanis multa narrantur, quæ ſunt moraliter incompoſſibilia cum ſilentio univerſali omnium Scriptorum, aut cum circumſtantiis aliunde certis. Illa autem voco *morali-*

ter incompoſſibilia, quæ *nunquam aut ferè* nunquam ſolent conjungi. Sic juxta leges contingentium nunquam ſolent conjungi, v. g. *clades integri exercitus centum millium*, *mors Imperatoris*, *graſſatio novarum ſectarum &c.* & ſilentium univerſale omnium Novelliſtarum, aut Scriptorum hiſtoricorum in toto mundo. Eodem ergo modô aſſero; eſſe moraliter incompoſſibile ſilentium *univerſale* Evangeliſtarum, præſertim D. Lucæ in *Actis Apoſtolorum*, & omnium aliorum Scriptorum veterum cum rebus, quæ in Revelationibus Agredanis recenſentur.

℟. Apologiſta reſpondet, inprimis varios textus à me allegatos aliter reperiri in textu hiſpanico, immo etiam in verſionibus. Secundò reſpondet, ea omnia, quæ à me tanquam *incredibilia* proponuntur propter ſilentium authorum coævorum vel proximè coævorum, reipſa tamen eſſe poſſibilia, adeoque ea, licet alioquin prorſus extraordinaria videantur, credibilia fieri propter authoritatem atteſtantis, nempe V. Mariæ de Agreda, quæ teſtatur, ſe ea accepiſſe à Deo. Ita quoad rem Apologiſta à fol. 430. usque ad fol. 496. diſcurrit.

Ad hanc reſponſionem tria repono. *Primò*, me hoc loco textus Agredanos adducturum, prout ab ipſismet Agredanis fuere adducti juxta Exemplaria hiſpanica. *Secundò*, me præmiſſurum exactam notionem ſeu definitionem hujus termini, *Incredibile dictum aut factum*. *Tertiò*, me in ſubſequentibus oſtenſurum, ab Agredanis Romæ necdum probatum aut perſuaſum fuiſſe, authoritatem V. Mariæ de Agreda circa revelationes ipſi aſſertas certam eſſe. Sit itaque

Primò. *Illud dictum aut factum incredibile eſt*, quod ex una parte repugnat diſpoſitioni cauſarum naturalium, humanarum, vel divinarum; ex altera verò parte caret teſte, & exemplo conſimili aliunde certo. Hinc

1. Incredibilia ſunt illa miracula, quæ ex una parte videntur repugnare ſapientiæ divinæ nullo apparente fine prudenter intendibili;

Digitized by Google

dibili; ex altera verò parte, carent teſte, ac exemplo conſimili aliunde certo. Talia miracula voco otioſa. *Dixi*, quæ *videntur* repugnare *nullo apparente fine*. Quamvis enim Deus habere *poſſit* fines homini imperſcrutabiles, ubi tamen nullus ab homine invenitur finis prudenter intendibilis, niſi de ipſo facto conſtet per teſtem certum vel exemplum conſimile, ejusmodi factum dicitur incredibile.

2. Illa miracula ſunt incredibilia, quæ ex una parte videntur repugnare moribus divinis, ex altera verò parte carent apparente in contrarium teſte ac exemplo conſimili aliunde certo. *Dixi*, quæ *videntur* repugnare *moribus divinis*, hoc eſt, decretis divinis præſtabilitis, ac principiis à Deo receptis circa modum operandi tam ordinarium quàm extraordinarium ex ſacra hiſtoria certum. Nam, ubi nec in operationibus Dei ordinariis, nec in ullis ejus operationibus extraordinariis circa eadem ſubjecta ex traditione vel ex hiſtoriis aliunde certis habetur exemplum, illud tanquam alienum à propenſione voluntatis divinæ eſſe præſumendum, & tanquam incredibile habendum eſt, niſi probetur teſte vel exemplo conſimili certo.

3. Illa acta humana incredibilia ſunt, quæ ex una parte repugnant tam ordinario quàm extraordinario curſui rerum humanarum, ex altera verò parte carent teſte ac exemplo conſimili aliunde certo. Sic ſiquis diceret, in Hiſpaniam vel Moſcoviam irrupiſſe inopinatò centum millia turcarum nullo reperto Novelliſta, hiſtorico, aut teſte, id meritò diceretur incredibile. Idem diceretur, ſi quis ſcriberet, in terris incognitis auſtralibus reperiri homines monoculos in fronte, aut unipedes celerrimè currentes, vel gigantæum genus altitudinis decem ulnarum, meritò id diceretur incredibile, nullo comparente teſte aut exemplo conſimili. Hinc

4. Ea facta in rebus naturalibus tanquam incredibilia habenda ſunt, quæ ex una parte repugnant diſpoſitioni tam ordinariæ quàm extraordinariæ cauſarum naturalium aliunde certæ, ex altera verò parte carent teſte ac exemplo conſimili aliunde certo. Res patet ex adducto exemplo.

Hac definitione præmiſsâ ſubjungo miracula & facta, quæ in Revelationibus Agredanis enarrantur, *incredibilia.*

1. Quando B. Virgo fuit in templo præſentata, *ipſa ſola tum agnovit, à Deo ſe admitti ac recipi, vocemque è divino quodam fulgore templum colluſtrante profectam audivit ſibi dicentem: Veni Sponſa mea,* &c. Part. 1. n. 421.

2. B. Virgo poſt præſentationem in templo *duodecim ſuos Angelos affata dixit: Vos, Legati mei, oro, ſi facultatem Deus concedat, eatis, parentibus meis in afflictione ac ſolitudine, quam patiuntur, ſolatium ingeſturi. -- Mox Seraphinis, lateri ejus aſſiſtentibus, præcepit Deus, ſanctiſſimam ipſius animam colluſtrarent, ac præpararent. Illico ſecutum lumen quoddam, ac qualitas divina, potentias perficiens. Diſpoſitione hac præmiſſa univerſis angelis ſuis ſtipata infans divina, & nubecula fulgida amicta in cœlum empyreum corpore & anima evecta fuit, ibique à SS. Triade excepta.* Part. 1. n. 428. 429.

3. Quando deſponſabatur S. Joſepho, Summus Sacerdos in plenario Concilio Sacerdotum congregavit omnes Juvenes ac maſculos ſolutos ex Tribu Juda, quorum ſingulis tradidit ramum aridum. Tunc florere cœpit ſolus ramus S. Joſephi. Part. 1. num. 752. 753.
4. Multi ex ſolo aſpectu B. Virginis convertebantur, & omnes ex ejus præſentia fiebant perfectiores. Part. 2. num. 1. 2.
5. In itinere, quando viſitabat S. Eliſabetham, inviſebat, & ſanabat ægros. Part. 2. num. 207.
6. Reddidit Zachariæ uſum linguæ. Part. 2. num. 291.
7. In Ægypto circumibat in pagis, & patrabat multa miracula; ejiciebat dæmones ex idolis, & corporibus. Part. 2. num. 646.
8. In Ægypto folia & fructus illius arboris, quæ ſe inclinavit, ſanarunt morbos. Part. 2. num. 647.
9. In Ægypto Heliopoli patravit multa miracula. Part. 2. num. 654. ea tot erant, ut eſſent deſcribenda integris libris. ib. num. 666. 667.

10. In

10. In Ægypto docebat populum, tenendo Jeſulum in brachiis. Doctrinam confirmabat miraculis; ſæpe ibat in hoſpitalia, & ſanabat ægros. ib. num. 667. 668. 669.
11. Exorta peſte ex tota provincia concurrebat ad eam magna multitudo. Omnes redibant recepta ſanitate animæ & corporis. Part. 2. num. 670.
12. Numerus animarum, quas ſanctificavit, ægrorum, quos ſanavit, & miraculorum, quæ patravit per illud ſeptennium in Ægypto, non poteſt comprehendi. Part. 2. num. 700.
13. Quando Jeſus duodennis rediit ex templo in Nazareth, ipſe & B. Virgo ſanabat multos ægrotos. Part. 2. num. 769.
14. Chriſtus comitante B. Virgine, per tres annos ante ſuum baptiſmum circumibat vicina loca usque ad tribum Nephthali, & inſtruebat homines de adventu Meſſiæ. B. Virgo adhortationes ſuas tunc potiſſimùm habuit ad fœminas. Miracula tunc in hoc itinere à B. Virgine patrata ſunt. Part. 2. num. 927. (quamvis non ita publica, ut dein)
15. Innumera ſunt miracula, quæ B. Virgo patravit tempore prædicationis Chriſti; illuminabat cæcos, ſanabat ægrotos &c. Evangeliſta propterea meminit tantùm miraculorum Chriſti, quia voluit tantùm adducere ea miracula, quæ ſufficiebant ad ſtabiliendam fidem. Erant innumerabiles mulieres, quæ à B. Virgine ad agnitionem Chriſti, & ad perfectionem Evangelii adducti ſunt. Part. 2. num. 1048. 1049.
16. Fideles fere omnes concurrebant ad B. Virginem, & congratulantes confitebantur, eam eſſe matrem Meſſiæ. Part. 2. num. 1058.
17. B. Virgo fere ſemper comitabatur filium tempore prædicationis, niſi iis temporibus, quibus in concomitatu S. Joannis operabatur converſiones & miracula. Part. 2. num. 1108.
18. Ante aſcenſionem Chriſti in cœlum Chriſtus B. Virgini dixit: *Mater mea dilectiſſima; ego jam ad Patrem meum vado; meum autem in locum te conſtituo, ac Eccleſiæ meæ curam tibi impono, ejus filios, fratres meos tibi commendo, ſicuti ipſe Pater mihi eosdem commiſit.* P. 2. n. 1501.

19. Quando Chriſtus in cœlos aſcendit, tollit etiam ſecum ſuam SS. Matrem, & ibi ad dexteram ſui filii collocatur. Part. 2. n. 1509. 1510. 1511. 1512. Et P. 3. n. 118. V. Maria de Agreda ſic ſcribit: *Reticere non ſuſtineo illas prærogativas, quibus magna Regina noſtra aucta fuit à potenti dextera filii ſui ex tunc, quando ab eodem iterùm ad regimen Eccleſiæ deſcendit.*

20. B. Virgo poſt reditum ſuum è cœlo explicavit Apoſtolis myſterium Trinitatis, & Unionis Hypoſtaticæ, & alia fidei Dogmata. Part. 3. num. 48.

21. De miraculis, quæ B. Virgo operata eſt in primitiva Eccleſia, nec minima pars deſcribi poteſt. Part. 3. num. 87.

22. Donum miraculorum collatum fuit (tempore adventûs Spiritûs S.) etiam fœminis; nam & ipſæ tunc impoſitione manuum contulerunt ægris ſanitatem, cœcis viſum, mutis loquelam, claudis greſſum, mortuis vitam. Part. 3. num. 83.

23. B. Virgo determinavit omnes controverſias in Eccleſia, v. g. an inpoſterum ſit baptiſmus Joannis adminiſtrandus, an verò Chriſti? Part. 3. num. 101. Quomodò ſint adminiſtranda bona temporalia. n. 104.

24. Sanabat omnes morbos omnium fidelium in Palæſtina, quandò cognovit hoc illis eſſe utile. Part. 3. num. 159.

25. Ordinat Apoſtolis, ut conſcribant ſymbolum fidei, cujus docet modum & formulam. Part. 3. num. 211. 212. &c. Et ejus ſymboli plurimas Copias deſcriptas ab Angelis miſit ad omnes ubivis in toto orbe fideles, juſsitque eas promulgari. Part. 3. num. 222. 223. Per has Copias etiam facta ſunt maxima miracula impoſitione Manuſcriptæ Copiæ ſupra obſeſſos, ægros, mortuos. Part. 3. num. 224.

26. Cuivis Apoſtolorum ante diviſionem donavit togam contextam miniſterio Angelorum, & Crucem ejus altitudinis, cujus quivis fuerat, & thecam Reliquiarum. Part. 3. num. 237. 238.

27. Epheſi deſtruxit ac ſolo æquavit Templum Dianæ, quaſi in momento per ſuos Angelos. Part. 3. num. 445.

28. B. Virgo Epheſi erexit Collegium ſeptuaginta trium mulierum, quibus monita propria manu ſcripta reliquit. Antiſtitem autem illis mulieribus dedit unam ex devotis mulieribus. Part. 3. num. 461. 462.

29. Ro-

Digitized by Google

29. Rogatur à Petro, ut veniat Jeroſolymam ad Concilium, ut ejus aſſiſtentia reſolvatur controverſia. Part. 3. num. 457.
30. Ea navigante navis aliquoties ab Angelis ſublata fuit è fluctibus in aërem. Part. 3. num. 466.
31. Ordinavit, ut conſcriberentur quatuor Evangelia, eáque cum quatuor Evangeliſtis, antequàm conſcribebantur, contulit. Part. 3. num. 560. 561. &c.
32. Ordinavit Apoſtolis eandem formam veſtium, eásque ipſamet confecit adjuvantibus Angelis. Part. 3. num. 566.
33. Nullus tranſibat dies, aut nox, quibus non operata eſt varia miracula in bonum Apoſtolorum, & Eccleſiæ. Part. 3. n. 567.
34. Sæpè Apoſtolis apparuit, & tractavit cum ipſis de variis negotiis Eccleſiæ, præſertim de inſtituendis Feſtis. Sic ex ejus ordinatione inſtituta ſunt Feſta Nativitatis, Paſſionis, & Cœnæ Domini, Aſcenſio, Pentecoſte, & Cæremoniæ Eccleſiaſticæ. Part. 3. num. 568.
35. Si conſcriberentur omnia miracula, quæ operata eſt in gubernatione Apoſtolorum, & Eccleſiæ, pluribus libris opus foret, quàm continentur lineæ in hac hiſtoria. Part. 3. num. 571. (continentur autem in hac hiſtoria ad minimum 64000. lineæ.)
36. Tribus annis ante ejus obitum tota natura cœpit demonſtrare ſuum luctum, cœli, ſtellæ, planetæ inceperunt deperdere multùm pulchritudinis, & ſplendoris, ſicut minuitur dies ingruente nocte. Aves duobus ultimis annis circumvolitantes ejus cubiculum, edebant lugubres voces. Part. 3. num. 705. Similem luctum dederunt feræ, nam cùm ſemel viſitaret loca ſancta, ad eam concurrerunt multæ feræ ex ſylvis & montibus. Sex ultimis menſibus ſol, luna, & ſtellæ lucebant minori lumine, quàm hactenùs conſueverunt. In die verò obitûs totaliter obſcurabantur. Et quamvis multi viri docti hanc mutationem in cœlo obſervaverint, cauſa tamen iis erat incognita. Apoſtoli tamen & Diſcipuli, qui interfuerunt ejus morti, cauſam agnoverunt. Part. 3. num. 706.
37. Ex eo tempore fideles oſculabantur terram, ubi veſtigia poſuit. Part. 3. num. 707.
38. Duobus ultimis annis omnibus ægris, & miſeris ad ſe venientibus contulit ſanitatem animæ & corporis. Part. 3. num. 709.

39. Quo-

Digitized by Google

39. Quotieſcunque communicabat, circumdabatur miro ſplendore omnibus id videntibus. Part. 3. num. 718.
40. In articulo mortis illius cœleſtis odor, & angelica muſica, diffundebatur etiam in plateam. Cœnaculum replebatur ſplendore, quem omnes viderunt. In teſtimonium hujus miraculi factus eſt magnus concurſus populi in plateis Jeroſolymæ. Part. 3. num. 740.
41. In hac morte ſol aliquot horis obſcuratus fuit in teſtimonium luctûs; omnes ægri advenientes retulerunt ſanitatem; & tres perſonæ eo momento Jeroſolymis in peccato mortuæ redierunt ad vitam, & pœnitentiam. Part. 3. num. 743.
42. Ad ſepulturam convenerunt non ſolùm fideles, qui portabant candelas accenſas, quarum nulla per illud triduum vel minimùm conſumebatur, ſed etiam reliqui omnes incolæ Jeroſolymæ, vix ullo etiam gentilium ac Judæorum excepto. Mille Angeli præcedebant canentes, quorum muſica audiebatur ab Apoſtolis & Diſcipulis, & multis aliis. Part. 3. num. 752.
43. In via ad ſepulchrum contigerunt multa miracula; omnes ægri, quorum convenerat magna multitudo, ſanabantur. Part. 3. num. 753.
44. Ad illius tumulum per integrum annum permanſit ſuaviſſimus odor; in cœnaculo autem manſit multis annis. Part. 3. n. 754.
45. Decretum fuit ab Apoſtolis, quando condiderunt ſymbolum, ut B. Virgo vocaretur *Mater Dei.* Ab aliis Fidelibus vocabatur communiter *Maria à Jeſu. Maria à Jeſu Nazareno. Maria filia Joachimi & Annæ.* Part. 3. num. 459.

Alia exempla Revelationum Agredanarum, quæ partim ex ſilentio Scriptorum veterum, partim ex aliis rationibus impugnantur.

1. IN Nativitate Chriſti meliorabantur omnes influxus planetarum; ſol accelerabat ſuum curſum; ſtellæ clariùs ſplendebant; multæ arbores proferebant flores & fructus. Aliquot templa idolorum corruerunt; multa idola dejecta fuerunt in terram

ram expulſis dæmonibus. Hæc & plura alia miracula erant tunc nota mundo; ſed homines ignorabant cauſam. Part. 2. n. 493.

Quando Jeſus intravit Ægyptum, contrita ſunt in Ægypto idola, altaria, & templa. Part. 2. num. 644. 649. 650. 654. 666. 934. 1041. Omnes dæmones inſtar fulguris ex idolis Ægypti tunc in orcum detruſi ſunt. Ægyptii mirabantur de his eventibus. Metus eorum erat univerſalis; loquebantur etiam cum Maria de everſione ſuorum templorum. Part. 2. num. 644. 645. Lucifer propterea peragrabat totam Ægyptum, ubi fuerunt templa & altaria ſuorum idolorum. Tunc rediit in orcum, & narravit dæmonibus, qui fuerant expulſi, quòd eorum templa, & idola fuerint deſtructa; ipſi enim tanta feſtinatione receſſerunt, ut ignoraverint, quid acciderit templis & idolis. Part. 2. num. 649. 650.

3. B. Virgo tenens in brachiis Jeſulum circumibat, & convertebat ſuis prædicationibus ac miraculis fere totam Ægyptum. Part. 2. num. 667.

4. Poſt baptiſmum & jejunium quadrageſimale Chriſtus manſit adhuc decem menſibus in Judæa; & tunc primùm ſeceſſit in Galilæam in Cana. Part. 2. num. 1013.

5. Chriſtus cum B. Virgine jam cœpit prædicare triennio integro ante ſuum Baptiſmum, quamvis tunc non apertè dixerit, ſe eſſe Meſſiam, nec etiam aperta perpetraverit miracula. Part. 2. num. 924. 927. 928.

6. In Pentecoſte, quando deſcendit Spiritus ſanctus, ii, qui fuerunt cauſa mortis Chriſti, ceciderunt retrò in terram, & impegerunt ſua capita, & jacuerunt in terra per tres horas. Qui autem offenderunt Dominum, moriebantur repentè, & in ſuo ſanguine ſuffocabantur. Alii Judæi fuerunt afflicti acutiſſimis doloribus & fœdiſſimis infirmitatibus, quæ etiamnum perſeverant. Omnes etiam inimici Domini per fulgura & tonitrua terribilia vehementer conterriti ſunt. Hæc Evangeliſtæ & Apoſtoli tanquam rem non notabilem ſcribere neglexerunt. Part. 3. num. 65. 73.

7. Scribunt hæ Revelationes; Montem Calvarium eſſe locum fœtidum ex fœtore cadaverum. Part. 2. num. 1375.

8. Etiam Sacerdotes jecerunt lapides in Chriſtum crucifixum. Part. 2. num. 1388.

Digitized by Google

9. B. Virgo acclinabat ſe cruci. Part. 2. num. 1436.
10. Chriſtus jam fuit inunctus ante ſepulturam. Part. 2. num. 1448.
11. Donum miraculorum per adventum Spiritûs ſancti fuit collatum etiam fœminis. Part. 3. num. 83.
12. S. Jacobus in Hiſpania ubique maximos habuit fructus; ædificavit Eccleſias, & fundavit Epiſcopatus. Part. 3. num. 322. 353. 358.
13. B. Virgo à fidelibus communiter vocabatur *Maria à Jeſu*, *Maria à Jeſu Nazareno*, *Maria filia Joachimi & Annæ*. Part. 3. num. 459.
14. B. Virgo multis mulieribus in baptiſmo ſuum nomen contulit. Part. 3. num. 463.
15. In Exequiis B. Virginis omnes fideles portabant candelas, comitante ferè tota Jeroſolyma. Part. 3. num. 751.
16. Quando Lucæ 1. v. 39. dicitur: B. Virginem aſcendiſſe in *Civitatem Juda*, Revelationes iſtæ affirmant, hìc intelligi aliquam civitatem, quæ vocabatur nomine Juda; eam tamen poſt mortem Chriſti ſic fuiſſe deſtructam, ut nulla ejus apparuerint veſtigia, excepta ſola domo Zachariæ. Part. 2. num. 208.

Hæc omnia partim incredibilia, partim evidentiſſimè falſa eſſe, in Hiſtoria Controverſiæ luculenter oſtendi. Ex his eligo cauſa brevitatis exemplum unicum.

EXEMPLUM EVIDENS

Falſitatis Revelationum Agredanarum.

Revelationes Agredanæ Part. 3. num. 445. dicunt; templum DIANÆ Epheſiis ad imperium B. Virginis per Angelos dirutum ac ſolo æquatum eſſe nocte unica. At verò Plinius, teſtis ſynchronus, teſtatur; vetus templum Dianæ adhuc extitiſſe anno Æræ Vulgaris ſeptuageſimo primo, hoc eſt, viginti duobus, aut certè juxta Agrediſtam Kickium ſeptemdecim annis poſt mortem B. Virginis. Nam Revelationes Agredanæ Parte 3. num. 742. teſtantur, B. Virginem obiiſſe anno quinquageſimo quinto poſt Nativitatem Chriſti. Itaque ſi Nativitas Chriſti contigit anno ſexto, ut

Digitized by Google

ut ego ſentio, vel uno anno, ut P. Kickius ſentit, ante ÆramVulgarem, neceſſarium eſt, B. Virginem obiiſſe anno Æræ Vulgaris quadrageſimo nono, vel quinquageſimo quarto. Quòd autem templum Dianæ adhuc extiterit anno ſeptuageſimo primo, teſtatur Plinius l. 16. c. 40., ubi aſſerit, Mutianum tertio anno ſui Conſulatûs, hoc eſt, tertio anno Proconſulatûs in Syria, dimenſum eſſe templum vetus Epheſinum Dianæ. *Convenit*, inquit, *tectum ejus eſſe è cedrinis trabibus. De ipſo Simulacro Deæ cæteri ex ebeno eſſe tradunt, Mutianus ter Conſul, ex his, qui proximè viſo eo ſcripſerunt, vitigineum & nunquam mutatum. Adjicit Mutianus, valvas eſſe è cupreſſo, & jam quadringentis prope annis durare materiam omnem novæ ſimilem* &c. Quod autem Mutianus primum ſuum annum Proconſulatûs in Syria inchoaverit anno Æræ Vulgaris ſexageſimo octavo, oſtendit Blanchinus in ſua Chronologia; idémque oſtendit SUETONIUS in Veſpaſiano. C. 4., dum in obitu Othonis Imperatoris Licinium Mutianum jam fuiſſe Præſidem, ſeu Proconſulem Syriæ oſtendit.

His omnibus partim miraculis partim extraordinariis eventibus addi poſſent innumera ſimilia acta, ex quibus tamen, ut appareat magis concordia Revelationum cum Pſeudo-Evangelio *de Infantia Jeſu*, addo ſequentia:

1. Jeſulus ſæpè clara voce loquebatur ad B. Virginem, non tamen audiente S. Joſepho, uſque dum attigerat primum annum ætatis. Textus Agredanus ſic habet: *Puer Jeſus ſtatim à nativitatis ſuæ tempore voce intelligibili dulciſſimæ Matri ſuæ cœpit loqui, dum ſcilicet, quamprimùm erat natus, effatus eſt verba illa: Imitare me ſponſa mea, & aſſimilare mihi. Et tametſi verba ſua perfectè abſolutéque ennuntiàrit, ſolus tamen ſoli loquebatur, uti etiam D. Patriarcha nunquam inaudiit loquentem, uſque dum poſt ſpatium unius anni paulatim eidem colloqueretur.* P. 2. 578. Et P. 2. 625. & 626. *In itinere* (verſus Ægyptum) *nonnunquam Jeſulo incipiente miſcebant Jeſus & Maria ſuavia colloquia. - Mirabilia inter ſe colloquebantur Filius & Mater Dei.* Et n. 637. *Alia vice Regina cœli* (in illa fuga in Ægyptum) *filio ſuo ita loquebatur: Amor meus, quomodò quas pateris moleſtias avertam? Reſpondit puer Jeſus: Admodùm mihi benè eſt inter brachia tua; quanquam, quæ divinus puer ſenſibiliter Matri ſuæ loquebatur, S. Joſephus non audierit.*

K 2 2. Sum-

2. *Summus Sacerdos Simeon venit in templum, & accedens, ubi erat puer Jeſus repoſitus inter brachia dulciſſimæ matris, ambos filium & matrem; pro proportione tamen ſua, eximio ſplendore coruſcos vidit.* P. 2. n. 599.

3. Egredientibus Jeſu & Maria è præſepio comitabantur decem millia Angelorum, omnes in ſpecie humána. P. 1. n. 590. Et P. 1. n. 362. & 363. *Nongenti Angeli, quoties forma corporali ſpectandos ſe exhibuerunt, ſchema juvenis induebant. Corpus erat cryſtallo animato ſimile. Veſtitus magnificus & velut totus ſplendor erat. Corollas ſinguli in capitibus geſtabant è viridiſſimis floribus. Manibus præferebant palmas. In pectore certum quoddam ſymbolum ac inſigne habebant, quod inſigni Ordinum militarium comparabimus; huic ſecretis characteribus inſcriptum erat: Maria mater Dei. Quamvis id SS. Virgo ante momentum, quo Verbum Incarnatum concepit, haud intellexerit.* Et P. 2. n. 595. *Decem millia Angelorum, comitantia Jeſum in Templum, in corde lemmate SS. Nominis JESU inſigniti erant.*

Jam verò tot miracula nullo apparente fine, tot eventus mirabiles & circumſtantiæ nullo apparente teſte & exemplo ſimili certo, neceſſariò inter incredibilia referenda ſunt, quamdiu non evicerint in Tribunali Romano, V. Mariam de Agreda eſſe authorem harum Revelationum, eámque nec falli nec fallere, quorum primum, quòd non fuerit ſaltem decepta ex illuſione phantaſiæ, nunquam probabunt.

Pro Coronide hujus Paragraphi accludo Problema à Benevolo Lectore ſolvendum. *Utrùm plura incredibilia miracula contineantur in Pſeudo-Evangelio de infantia Jeſu, an verò in Revelationibus Agredanis?* Illud Pſeudo-Evangelium reperitur in fine hujus opuſculi.

§. IV.

Revelationes Agredanæ multa continent contra opiniones ab Eruditis receptas ac moraliter certas.

Argumentum I.

REvelationes Agredanæ citant Opera Dionyſii tanquam legitimum ejus partum, quæ tamen teſte Labbeo, Graveſonio & aliis

aliis viris doctiſſimis reputantur eſſe dubia. Hoc meum erat quoad rem argumentum.

℞. Apologiſta duo reſpondet. Primò, in Revelationibus Agredanis non allegari Opera Dionyſii, ſed tantùm verba. Secundò, probat fusè, hæc Opera probabiliùs eſſe genuina. Circa primum dubium manet, an Revelationes non reſpiciant ad ſuppoſititias Epiſtolas Dionyſii. Quoad ſecundùm mihi ſufficit, quòd hæc Opera ſint dubia, quod probandum ſuſceperam. Exinde enim denuò ſequeretur, à Revelationibus Agredanis authoritatem tribui puncto Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ controverſo, ſicque ab iis reformari Hiſtoriam ſimul cum Theologia, quod non eſt veroſimile hoc inſtrumento voluiſſe Deum.

Argumentum II.

REvelationes aſſerunt, Adamum Chriſto, & Evam B. Virgini fuiſſe quoad corpus ita ſimiles, ut quoad formam & ſtaturam vix potuiſſent diſcerni. Sed hoc eſt falſum; cùm conſtet ex cadaverum antiquorum magnitudine ſtaturam primorum hominum fuiſſe longè majorem.

℞. Apologiſta ait, in textu Agredano nullam fieri mentionem de æquali magnitudine inter corpus Adami & Chriſti. Verùm licèt hoc revelationes expreſsè non dicant, dubium tamen eſt, an non voluerint hanc æqualitatem illis verbis: *Deus creavit Adamum tanta cum humanitate Verbi ſimilitudine, ut corpore vix differret.* Cæterùm ſemper veroſimilius erit, Adamum fuiſſe majoris ſtaturæ, quàm quæ circumfertur de Chriſto, & colligitur ex ejus ſacra facie impreſſa aut picta variis modis v. g. quæ aſſervatur Romæ.

Argumentum III.

REvelationes juxta Bibliam Græcam ſeptuaginta Interpretum numerant ab Orbe condito usque ad Nativitatem Dominicam annos 5199. Sed hoc eſt evidenter contra Bibliam hebraicam, & latinam jam ultra mille annos in Eccleſia latina receptam.

℟. Apologiſta ait; in Revelationibus non dici, quòd Eccleſia computum annorum ab Orbe condito juxta verſionem ſeptuaginta Interpretum *adoptaverit*, ſed tantùm dicit, quòd *Eccleſia ſequatur hunc computum.* Verùm *adoptare*, & *ſequi* an certò differunt in mente V. Scriptricis? Dein Revelationes aſſerunt, hunc computum eſſe à Deo revelatum; cur ergò timeret dicere, eum eſſe ab Eccleſia adoptatum. Addit Apologiſta, adhuc probabile eſſe, quòd Biblia noſtra latina circa hunc computum mille annis fallat. Ego verò non ſum hujus mentis. Dein Apologiſta, dum aſſerit, ſuam Agredanam ſententiam eſſe probabilem, tacitè concedit, oppoſitum eſſe probabilius. Ergò jam continetur in Revelationibus Agredanis aliquid probabilius falſum.

Argumentum IV.

REvelationes dicunt, quòd Eccleſia computet novem menſes à feſto Conceptionis B. Virginis, usque ad ejus Nativitatem numerando tempus ab infuſione animæ rationalis. Sed hoc non poteſt dici; quia anima corpori B. Virginis non fuit ſtatim infuſa die primo Conceptionis materialis.

℟. Apologiſta aſſerit, meam hanc doctrinam *pluribus meritò ſtomachum moviſſe, & in ea plura contineri, quæ cum decretis Summorum Pontificum, nec non cum pietate Intemeratæ Virgini debita ex æquo non conveniant.* Hìc tandem virus ſuum, & calumnias Religioſo indignas evomit, ad quas equidem ſufficienter reſpondi in libellis Polemicis cum P. Virgilio; ut tamen me paucis expediam, remitto Calumniatores ejusmodi ad Tractatum meum de peccato Originali & Gratia, cum reliqua mea Theologia publicandum; Intereà etiamnum profiteor publicè, me ſemper fuiſſe zeloſum Defenſorem Immaculatæ Conceptionis B. Virginis in eo ſenſu, quem SS. D. N. BENEDICTUS XIV. in ſuo Opere de *Feſtis* exprimit; eam tamen opinionem, quòd Eccleſia unquam exiſtimaverit, aut ullus Theologorum ante exortum Revelationum Agredanarum unquam ſomniaverit, Conceptionem rationalem B. Virginis contigiſſe die octavo Decembris, ad ſtultitias hominum phantaſticorum in Obſervationibus meis Agredanis refero. Verba autem SS.D.N. BENEDI-

NEDICTI XIV. ubi in præfato Opere de Feſto Immaculatæ Conceptionis B. V. agit, ſunt ſequentia: *Conceptio dupliciter accipi poteſt. Vel enim eſt activa, in qua S. Virginis parentes opere maritali invicem convenientes præſtiterunt ea, quæ maximè ſpectabant ad ipſius corporis formationem; vel eſt paſſiva, cum rationalis anima cum corpore copulatur. Non hic de activa conceptione ſermo eſt, ſed de paſſiva, quæ pura & immaculata fuiſſe dicitur. Quæ igitur apud Theologos leguntur propoſitiones: Conceptio B. Virginis eſt immaculata &c. ſignificant, gratiam illi ſanctificantem in ipſo momento fuiſſe infuſam, cum corpori anima unita fuit, in quam ſententiam firmiſſimis fultam fundamentis propendet Apoſtolica Sedes, eámque* NB. *vulgò* (hoc eſt, paſſim) *fideles amplectuntur.* num. 185. 186. *Itaque ſumma rei huc redit, ut Eccleſia ad* NB. *opinionem immaculatæ conceptionis propenſior ſit, nondum tamen Apoſtolica Sedes tanquam fidei articulum eam definierit.* n. 200. *Quidam eam opinionem de Immaculata Conceptione arbitrati ſunt declaratam eſſe articulum fidei. Id verò* NB. *probari non poteſt. Feſtum enim Conceptionis celebrari poteſt, etſi nihil Eccleſia de myſterio definierit. Atque ita ſenſit BELLARMINUS* Controv. t. 2. l. 3. c. 16. „ Fundamentum hujus feſti præcipuum non eſſe Conceptionem Immaculatam, ſed ſimpliciter Conceptionem Matris Dei futuræ. Qualiscunque enim fuerit illa Conceptio, eoipsò quod fuit Conceptio Matris Dei, ſingulare gaudium affert mundo ejus memoria. „ Tunc enim primùm habuimus pignus certum Redemptionis. Itaque hoc feſtum etiam illi celebrant, qui putant Virginem in „ peccato conceptam. “ *Bellarmini reſponſionem amplectitur Cardinalis GOTTUS in Opere ſuo adverſus Piceninum, ubi pulchrè animadvertit, Conſtitutionis, quam edidit CLEMENS XI. hunc eſſe titulum: Ut feſtum Conceptionis B. Mariæ Virginis Immaculatæ de præcepto ubique in poſterum obſervetur; vocémque illam, immaculatæ, non ad Conceptionem, ſed ad B. Virginem referri Pontificem voluiſſe, ut appareret, ipſum, cum ex præcepto eam ſolennitatem obſervari juberet, noluiſſe controverſiam definire. Quin etiam, cum ea Bulla in quadam Italiæ civitate typis impreſſa eſſet cum titulo: Ut feſtum Immaculatæ Conceptionis B. Mariæ &c. vehementer magnus ille Pontifex ea de re conqueſtus eſt, ac die* 12.

Octo-

Digitized by Google

Octobris anni 1709. *Ordinario loci mandavit, ut eos acriter reprehenderet, qui typis eam Bullam cum adulterino hujuſmodi titulo imprimendam curaverant, eámque in eum modum impreſſam ſupprimi juſſit, & luce publicâ prohiberi.* n. 208. *Illud ſatis erit, hic iterare, quæ de Canonizat. docuimus, nimirùm verè dici non poſſe, Immaculatam Conceptionem veluti fidei articulum eſſe definitam, etiamſi Apoſtolica authoritate feſtum Immaculatæ Conceptionis B. Virginis celebretur.* Hucuſque Summus Pontifex. Jam quæro ab Adverſariis, an hæc duo idem ſint: *Feſtum Conceptionis B. Virginis Immaculatæ*, & *Feſtum Immaculatæ Conceptionis.* Si idem ſunt, cur unum Pontifex concedit, alterum cum indignatione prohibet? Si autem diverſa ſunt, prout certiſſimè ſunt diverſa, ut quid mihi indignamini, méque Mariophilorum odio exponitis, qui hæc duo tanquam diverſa recenſui? Si Pontifici licuit, tam in lingua Italica quàm Latina ſcribere; quod fideles *vulgò*, hoc eſt, paſſim, ſequantur piam ſententiam; & quod juxta Bellarminum Feſtum *Conceptionis B. Virginis* celebrari poſſit, quin neceſſariò credatur, eſſe ſine peccato conceptam, qua conſcientia me traducitis, quod ſcripſerim, me confidere, hoc tempore *à plerisque* celebrari hoc feſtum juxta mentem piæ ſententiæ. Inveſtigate Lexica antiqua & vetera; an aliud ſit, *vulgò* ita fieri aut credi; *paſſim* ita fieri aut credi, *à plerisque* ita fieri aut credi? Si non evidenter agnoſcitis, hanc Summi Pontificis declarationem eſſe contrariam veſtris calumniis, cur eam celaſtis iis, quos laudatis, Mariophilis? Nempe patuiſſet calumnia! Immò cur Apologiſta in ſuis venenatis foliis alto ſilentio preſſit hunc textum decretorium Pontificis? Quomodò ſine actorum pœnitentiâ, prout Salvator Matth. 23. v. 33. monet, *fugietis à judicio gehennæ*, qui hominem à juventute laborantem pro decore & diſciplina Eccleſiæ, ubi hujus mentem proponit apertè ac candidè, tam temerè cum publico fidelium ſcandalo vocatis in calumniam?

Argumentum V.

DOcent Revelationes, in luce ſupernaturali etiam cognoſci objecta ſcientiarum naturalium, de quibus loquitur Salomon

C. 7.

C. 7. Sed hoc eſt contra praxin divinæ Sapientiæ, ordinantis congruos habitus & media proportionata objectis, naturales pro naturalibus, ſupernaturales pro ſupernaturalibus.

℟. Apologiſta iterùm de novo declinat vim mei argumenti. Ego aſſerui, nulli homini viatori contuliſſe Deum unquam habitum intrinſecè ſupernaturalem permanentem ad cognoſcenda prorſus omnia objecta naturalia, quia pro effectu naturali quoad ſubſtantiam ordinatur etiam cauſa quoad ſubſtantiam naturalis ſtabilis. Sed Apologiſta ſolùm probat, quòd in vita beata, aut in caſu extraordinario tranſeunter relatè ad aliqua objecta particularia ſoleant per lumen habituale ſupernaturale etiam videri objecta naturalia. Itaque argumentum meum manet, ita ut ſi Deus voluiſſet B. Virgini conferre ſtabilem habitum ſcientificum omnium rerum naturalium, infudiſſet præter lumen ſupernaturale relativum ad objecta ſupernaturalia aliud lumen habituale naturale relativum ad objecta naturalia.

Argumentum VI.

REvelationes dicunt, quòd aliquod concilium dæmonum duraverit à die Lunæ uſque ad diem Jovis; & alibi dicunt, quòd tale concilium diu duraverit. Sed hoc non poteſt dici; quia operationes mentales dæmonum non menſurantur tempore extrinſeco; ſed in unico momento evolvuntur innumeræ ſeries concatenatarum conſequentiarum, illationum, & rerum connexarum.

℟. Apologiſta ait; operationes Angelorum explicari per tempus extrinſecum ſaltem quoad nos; ſicut in Scriptura dicitur; factum eſſe ſilentium in cœlo quaſi mediâ horâ, & quòd Angelus Perſiæ reſtiterit Angelo Eccleſiæ Judaicæ viginti & uno diebus. Verùm ibi in priori textu ex circumſtantiis & ſubjecta materia patet, eſſe locutionem metaphoricam; in altero caſu tempus verè menſuratur per actus inſpirationum receptarum in Rege Perſiæ, verè exiſtentes in tempore. Sed in textu Agredano non reperitur ſignum locutionis metaphoricæ, nec effectus menſuratus à tempore extrinſeco. Res enim agebatur deliberativè inter ſolos dæmones.

Digitized by Google

Argumentum VII.

REvelationes dicunt, Diabolum conſtanter jam ante ultimam cœnam, & jam in Bethania Judæ inſpirâſſe, ne traderet Chriſtum. Sed hoc repugnat verbis Evangeliſtæ, qui adhuc in ultima cœna proditionem Judæ adſcribit ſuggeſtioni dæmonis.

℞. Apologiſta circa hoc argumentum non reperit aliud effugium, niſi quòd dicat; Judam quidem fuiſſe in die Palmarum tentatum à dæmone, ut tradat Chriſtum, ſed die Martis aut Mercurii dæmonem Judæ ſuaſiſſe, ut non tradat Chriſtum. Quomodò hæc conveniant cum ſenſu Patrum & fidelium, atque cum obvio ac naturali ſenſu verborum Evangeliſtæ, qui cauſam traditionis continuam per plures dies particulâ continuativa *jam* aſſignaturus ait: *Cœna facta cùm Diabolus* (non de novo, ac ſecundò) *jam miſiſſet in cor, ut traderet eum Judas.* Alioquin juxta Revelationes Agredanas & Apologiſtam debuiſſet Evangeliſta dicere: Judas tradidit Chriſtum, quia noluit aquieſcere ſuaſionibus dæmonis, eam traditionem diſſuadentis.

Concluſio Partis IV.

EX dictis patet; complura ex adductis hactenùs argumentis *remanere moraliter certa*, *nonnulla eminenter probabiliora*, ita ut pariant præſumptionem violentam, *reliqua probabilia*, excepto uno vel altero, quæ Apologiſtæ in ſui laboris ſolatium cedo.

Excussio Partis V.

IN hac *Parte V.* Apologiſta quid novi ferat, vix quidquam reperio. Repetit reſponſa P. Landelini & P. Gonzalezii ſufficienter à me confutata in *Hiſtoria Controverſiæ.* Materiam huic parti præbent Encomia, prærogativæ, & dona divinitùs indulta B. Virgini. Ut propoſitiones Agredanas à me in examen vocatas ab omni ſuſpicione purget, utitur quadruplici ſpongia. Primò contendit conſtanter, textum Agredanum à me corrumpi. Ubi

enim

Google

enim ego compendiô uſus garrulitatem Revelationum paucis verbis conſtrinxi, aut ſenſum verbis ſynonimis reddidi, vel denique veritates & ſequelas neceſſariò connexas, V. Scriptrici attribui, ibi ille interpretationem vel illationem meam averſatus corruptionem inclamat. Ego verò contendo, nec ſenſum verborum à me fuiſſe corruptum, nec ullam propoſitionem V. Scriptrici tributam, quæ non connexione neceſſaria vel illatione legitima ex verbis ac doctrinis Agredanis ultrò fluat. Quis inter altercantes Judex idoneus? Nullus planè, niſi qui & libellum accuſationis, & Replicam, & Duplicam, & Triplicam utriusque partis cum ipſo Codice Revelationum Agredanarum attentè verſaverit. Hinc circa hoc punctum Lectorem Benevolum ad ipſum revelationum iſtarum fontem, meámque Hiſtoriam Controverſiæ Agredanæ remitto. Secunda Apologiſtæ effugii via eſt, ut, ubi ego manifeſtos textus pro ſenſu propoſitionis Agredanæ à me aſſignato educo, ille alios textus ejusdem V. Scriptricis quoad ſpeciem oppoſitos producat. Cùm enim V. Scriptrix diverſis temporibus ac per annos complures interruptim tam vaſtum opus congeſſerit, mirum non eſt, variari interdum Ideas intellectualium rerum, & ſublimium, in quarum Claſſem ſpectant dona ac prærogativæ & exacti tituli B. Virginis. Tertium præſidium Apologiſtæ præbet authoritas quorundam authorum recentium, ita ut ubi textus Agredanus vel rationi vel traditioni opponitur, fulcrum ſaltem inveniat in ejusmodi oraculo, v. g. P. Virgilio Sedlmair, &c. Quartum denique ſubſidium petit à revelationum aliarum v. g. S. Birgittæ vel S. Catharinæ Senenſis, gemello textu, ita ut uno ſtante vel cadente ſtet ſimul alter vel cadat neceſſe eſt. At verò his generalibus locis Apologiſtæ Topicis viciſſim oppono generales ſequentes Canones.

1. Non ſunt in genere revelationum permittendæ propoſitiones ambiguæ, proclives ac verſatiles in ſenſum erroneum connaturalem ac obvium, quantumvis abſolutè ex contextu non obvio in ſenſu ſano explicari poſſint.

2. Non ſunt in genere revelationum permittendæ propoſitiones ſimiles aut affines propoſitionibus falſis.

3. Non ſunt in genere revelationum permittendæ propoſitiones,

quæ, ut ſenſum ſanum recipiant, perpetuo indigent commentario.

4. Non ſunt in genere revelationum permittendæ propoſitiones, quæ ſpectata diſpoſitione hominum ac temporum facilè inveniunt Interpretem erroneum.

5. Non ſunt in genere revelationum permittendæ propoſitiones, ex quibus vel per connexionem vel per argumentum à pari aut ſimili pronum eſt inferre conſectaria periculoſa, aut incongrua.

6. Non ſunt in genere revelationum permittendæ propoſitiones, quarum unâ admiſsâ neceſſe eſt admittere integra ſimilium plauſtra, quarum multitudine enormiter aucta gravatur, irriſioni acatholicorum exponitur, à reductione hæreticorum impeditur, & quoad profanos, nutantes in fide hoc tempore ſat multos, periculo contemptus generalis rerum noſtrarum Catholicarum involvitur Eccleſia.

7. Non ſunt in genere revelationum permittendæ propoſitiones, quæ nova probabilitate ex authoritate mulieris veneranda & multitudine aſſertionum turbant ordinata, ex locis Theologicis, puta ex Scriptura & traditione alioquin regulanda ratiocinia in Theologia & Hiſtoria Eccleſiaſtica.

Hi ſunt mei Canones, quos ratio, traditio, & prudentia probat. Jam Lectoris Benevoli judicio relinquitur, utrùm in hos Canones peccent propoſitiones Agredanæ, quas licèt Apologiſta in ſenſu quodam latentiore, latiore, tropico ac ex contextu non obvio aut remotiore ſanet, in ſenſu tamen obvio, ſtricto, ac proprio, quem revelationes iſtæ magiſtrales ac dogmaticæ requirunt, per Canones examini meritò ſubjiciuntur. Propoſitiones autem illæ à me in Opere de Revelationibus, & in Hiſtoria Controverſiæ compendio excerptæ à Benevolo Lectore legi poterunt in ipſis Revelationibus Agredanis, quarum loca huc reſpicientia deſignavi in *Hiſtoria* à fol. 469. usque ad fol. 506. cum earum Vindiciis *Parte V.*

Ut verò præter hanc reſponſionem generalem etiam in particulari ad notabiliora Apologiſtæ loca reſpondeam, errat vel calumniatur inſigniùs in ſequentibus.

I. Ne-

I. Negat, exaudita eſſe mea vota, ut Revelationes Agredanæ ſubjiciantur novo examini Sedis Apoſtolicæ. Cur hoc negat Apologiſta? Quia, inquit, id factum independenter à meo voto & libro. Sit ita. Eveniſſe tamen, quod optaveram, & quod Agredani non optaverant, eventus docet. Verum quidem eſt, Summum Pontificem noluiſſe novo examini quatuor Univerſitatum ſubjicere Revelationes Agredanas; ſed ex hoc vehementer gaudeo, quia ſic expeditiùs triumpho ex judicio Sedis Apoſtolicæ, cujus hujus meæ ſpei certas habeo ex Italia & Roma, quas edere poſſem, Litteras.

II. Negat Apologiſta, contrarium eſſe tranquillo ductui Spiritûs ſancti, ſi Roma contra ſuam inclinationem & morem cogatur ob preces potentes Reginarum & Principum ſua Decreta, quoad executionem ſuſpendere in materia receptiva tolerantiæ. Et unde hoc probat? Quia, inquit, etiam ad Proceſſus Beatificationum interveniunt potentes preces Principum. Verùm ingens eſt diſparitas inter preces Principum *devotas* & *humiles* necdum emanato Sedis Apoſtolicæ judicio; & inter preces potentes ad Decreta Romana ſapienter edita iterùm revocanda vel ſuſpendenda. Illæ preces devotionem Principum commendant, iſtæ indifferentiam, quam Deus circa res ejusmodi purè Eccleſiaſticas requirit in precibus Principum, minimè oſtendunt. Aliud ergò inſinuatur, dum INNOCENTIUS XI. proteſtatur, ſe Decreto jam edito *ſuperſedendum ducere, quamvis S. Inquiſitionis ratio & ſtylus aliter ſuaderet.* Cæterùm, quòd ego in meis libris non ſim injurius Summis Pontificibus, prout calumniatur Apologiſta, colliget Benevolus Lector ex ſequenti Extractu Epiſtolæ, quam SS. D. N. BENEDICTUS XIV. ſub dato 19. Julii 1749. reſcribere dignabatur. In ea continentur ſequentia: *In eo, quod attinet ad novum tuum Opus de Controverſia circa Revelationes Agredanas, Nos illud legere incepimus, & multa in eo deprehendimus utilia, docta, prudentiâ repleta, & quæ tum Nobis, tum aliis, cùm iterùm agendum erit de Operibus Agredanis, non modico ſanè poterunt eſſe adjumento. Occaſione itaque futuræ reviſionis prædictarum Revelationum adimpleri poterunt ea, quæ tu proponis adimplenda, examen videlicet propoſitæ falſitatis Æræ vulgaris. Addis in ultimo Apologiæ folio, te editurum eſſe Theologiam Moralem & Scholaſticam ad mentem ſancto-*

rum Patrum, & Theologorum veterum. Si ea ad nos deferatur ante editionem, cordatis Cenſoribus ejus examen committemus, ut tuæ ſatisfaciamus petitioni. Perge itaque dilecte fili, per ſemitam, per quam hucusque ambulâſti. Laborâſti enim in vinea Domini, nec fuiſti villicus inutilis, prout & Nos, & reliqui, qui tua Opera legimus, libenter atteſtamur. Hæc proferre impudentia Apologiſtæ compulit, dum fol. 596. n. 409. ſcribere non erubeſcit: *Non arbitror in tota Germania vel etiam Eccleſia facile aliquem eſſe reperire verè addictum Religioni Catholicæ, qui ejusdem cum ipſo ſit opinionis, qui tam abjectè de Regibus, de Inquiſitione florentiſſima Hiſpaniæ ac Summis Pontificibus ſentiat.*

III. Aſſerit; me imitari naturam araneæ, quæ venenum ex optimis floribus exugere ſolet, dum oſtendo, reverà in Revelationibus Agredanis B. Virginem non tantùm more Patrum tropicè per modum cauſæ mediatæ, ſed etiam in ſenſu rigoroſo per modum cauſæ immediatæ, utut dignificatæ per merita Chriſti, vocari Redemptricem & Conredemptricem generis humani. Verène ego ſenſum Agredanum attigerim? vel utrùm propoſitio ſic in ſenſu proprio accepta tolerari poſſit, vel, cùm ſit verſatilis, tolerari decenter debeat, judicabit Sedes Apoſtolica. Judicare autem intereà Benevolus Lector poterit, ſi legerit meam Hiſtoriam Controverſiæ cum ipſis Revelationibus quoad loca à me allegata. Error Apologiſtæ, quem fol. 607. n. 416. prodit, conſiſtit in eo, quòd eſſe cauſam dignificatam per merita non ſit eſſe cauſam immediatam. Sed hoc ejus ſuppoſitum falſum eſt. Sancti enim & fideles ſunt cauſa immediata ſuorum bonorum operum, etiamſi cauſa ſit dignificata per merita Chriſti. Neque melius eſt aliud ejus effugium, dum oſtenſurus, quòd B. Virgo in Revelationibus dicatur eſſe cauſa mediata, id fol. 608. probat ex eo; quòd V. Scriptrix in alio loco dicat, quòd B. Virgo ad redemptionem quidem *manum & operam contulerit, licèt in Chriſto ſolo vera virtus & adæquata cauſa univerſalis redemptionis fuerit.* Nam inprimis in verſione germanica, cui magis fido, quàm latinæ & gallicæ à Franciſcanis factæ, atque in pluribus locis corruptæ, non correſpondet terminus, qui idem ſonet ac *adæquata*; non enim dicitur; die alleinige Urſach, prout ſonat in latino. Dein etiam in anima eſt virtus & adæquata cauſa vitæ & motûs, & tamen etiam

corpus

corpus eſt immediata concauſa operationum vitalium ac ſenſationum, ſaltem in principiis Philoſophiæ Peripateticæ. Sic etiam homo eſt immediata cauſa operum juſtorum, licèt virtus & cauſa primò juſtificativa ſit adæquatè in Chriſto. Neque ulteriùs Apologiſta Revelationes ſufficienter expurgat à titulo *Redemptricis immediatæ* ex eo, quia vocatur mediatrix. Nam etiam Chriſtus eſt Mediator inter Deum & hominem, licèt ſit cauſa immediata redemptionis. Immò verò in cauſis moventibus, quæ movent ut motæ ab alio, illa potiùs dicitur cauſa immediata, quæ ultimò movet.

IV. Apologiſta §. 3. mecum altercatur, an rectè ſcripſerim, in Revelationibus doceri, quòd B. Virgo ſit paſſa pro genere humano? Egóne rectè ſenſum verborum V. Scriptricis attingam, judicent alii. Si enim eſt Redemptrix generis humani, ſi ſe ad omnes paſſiones pro genere humano perferendas obtulit, idque per quandam conformationem cum oblatione ſui filii in paſſionem; ſi inſuper ea conoblatio cum filio fuit per modum conmotivi immediati acceptata à Deo Patre, quæ omnia patent ex textibus Agredanis, manifeſtum eſt, quòd B. Virgo ſit paſſa pro genere humano. Sed Apologiſta petit, ut hanc propoſitionem ipſi oſtendam in terminis explicitis vel implicitis. Si per terminos implicitos intelligit eos, ex quorum conbinatione neceſſaria connexione alia veritas deducitur, id jam oſtenſum eſt.

V. Apologiſta altercatur, an rectè dixerim, B. Virginem juxta Revelationes Agredanas meruiſſe Incarnationem quoad ſubſtantiam? An non eſt hoc mereri Incarnationem quoad ſubſtantiam, eſſe cauſam, ſine qua non fuiſſet poſita Incarnatio? Atqui hoc de B. Virgine Revelationes dicunt. Nam Part. 2. n. 788. dicitur: *Niſi magna hæc Virgo acceſſiſſet, & promovendæ huic legi* (gratiæ in Chriſto) *dignam contuliſſet operam, planè nos homines gratiæ legem non haberemus.*

VI. Apologiſta altercatur, an rectè ſcripſerim, quòd juxta Revelationes Agredanas omnes gratiæ tam naturales quàm ſupernaturales profluant ex B. Virgine? Quî legerit textus Agredanos, indubitatò ſentiet pro me. Qui non legerit, non temerè judicet in favorem unius partis non audita vel lecta altera parte. Gaudeo

Digitized by Google

deo, quòd Apologiſta fol. 627. citet meipſum contra me allegando textum, quo ſic ſcripſeram: *Non dubito, quòd B. Virgo ad omnia bona Eccleſiæ promerenda ſuas actiones & paſſiones obtulerit, & quòd etiam idoneè fuerit exaudita.* Quid ſequitur? An ſequitur, quòd etiam *ordine executionis* omnia ab ea bona promanent? de hoc enim quæritur. Errat Apologiſta.

VII. Apologiſta hoc loco circa corticem hæret nucleo relicto. Quæſtio bimembris conſiſtit in eo; utrùm in Revelationibus Agredanis B. Virgini aſſeratur univerſale in omnes creaturas tam rationales quàm irrationales dominium? Et num conceſſo hoc univerſali dominio neceſſarium ſit, rogare B. Virginem potiùs pro interceſſione ad impetrandas à Deo, quàm pro flectenda ipſius pietate ad largiendas vi ſui dominii gratias? Primum adeò luculenter demonſtravi ex textibus Agredanis in Hiſtoria Controverſiæ fol. 539. ut ipſemet Apologiſta fol. 634. in patrocinium Agredanæ ſententiæ invocare cogatur A. R. P. Virgilium Sedelmair, qui in Tractatu ſuo quodam in ſubſidium Apologiſtæ his verbis advolat: *Chriſtus, & B. Virgo Mater ejus habuerunt verum & abſolutum dominium directum rerum ſingularum univerſi quantum ad jus & poteſtatem.* Quoad alterum quæſtionis membrum, ſeu potiùs conſectarium, res ipſa loquitur. Quis enim ab abſoluto ac vero rerum domino unquam ſine contumelia rogat, ut intercedat potiùs pro obtinenda ab alio, quàm ut flectatur pro largienda ſuo nutu gratia? Nec valet effugium, quòd hoc dominium ſit conceſſum à Deo. Nam & feuda, & emphitevſes, & vitalitia, ac ipſa bona allodialia, immò & regna veniunt quandoque ex gratia ac diſpoſitione alterius gratuita, nec tamen quis feudatarium, emphitevtam, uſufructuarium, Dominum, ac Regem ſine contumelia rogaverit, ut intercedat apud eum, qui donatione libera conceſſit dominium. De hoc conſectario maximo & neceſſario dignum eſt, ut judicet Sedes Apoſtolica.

VIII. Apologiſta impeccabilitatem in B. Virgine concedit, ſed majorem, quàm reperitur in Angelis beatis, negat doceri in Revelationibus. At verò, ſi Revelationes negant majorem impeccabilitatem, fundatam in jure materno ad gratias ſemper congruas, eoipſo loquuntur inconſequenter. Impeccabilitas enim B. Virginis,

Digitized by Google

nis, ſeu impotentia peccandi, ſi non fundatur in titulo maternitatis, nulla eſt. Si autem fundatur in hoc titulo, eoipſo angelicâ major eſt.

IX. Apologiſta in B. Virgine concedit ex Revelationibus ſcientiam omnium poſſibilium. Intuli ego: Ergo eſt *æqualis* ſcientiæ divinæ. Verùm Apologiſta hoc abſurdum recuſat. Scientiam enim Dei aſſerit eſſe matutinam, ſcientiam autem B. Virginis eſſe veſpertinam. Permitto Agredanis verba, mihi de rebus ſermo eſt. Hoc enim eſt, in quo conſiſtit meum argumentum. Si in B. Virgine datur clara ac diſtincta ſcientia omnium poſſibilium, ea ſcientia creata eſt commenſurabilis cum ſcientia Dei, quam commenſurabilitatem Geometræ æqualitatem vocant.

X. Apologiſta explicaturus propoſitionem Agredanam, quòd per B. Virginis merita aliquando extinguendæ ſint omnes hæreſes, hoc explicat de ſufficientia mediorum generalium, præparatorum à B. Virgine adverſus hæreſes. Verùm illa præparatio mediorum jam eſt præterita, non futura. Si autem de extinctione hæreſum omnium in mundo effectiva ſermo eſt, meritò dubitatur, an ea propoſitio unquam verificanda ſit. Zizania namque, per quæ ſignificantur hæreſes, Chriſtus Matth. 13. imperat primùm colligi in conſummatione ſæculi.

XI. Apologiſta hoc loco dicit: Illa verba textûs Agredani, quòd vita B. Virginis ſervire *debeat* pro norma fidelibus, non neceſſariò intelligenda eſſe de *debito ſtrictè dicto*, aut de vita B. Virginis in Revelationibus Agredanis deſcripta. Verùm motiva conſcribendæ hujus Agredanæ hiſtoriæ de vita B. Virginis aliud petunt.

XII. Apologiſta art. 2. §. 2. docet; quòd omnibus ſe exercentibus per lumen naturale in virtutibus naturalibus Deus infundat virtutes ſupernaturales. An hoc exactè loquendô defendi poſſit, non conceſſerim. Nam etiam ad opera moraliter bona requiritur gratia ſaltem extrinſecè ſupernaturalis.

XIII. Apologiſta art. 2. §. 1. calumnioſè exponit meam doctrinam. Ego enim docui & doceo, me confidere, quòd veri cli-

Digitized by Google

entes Mariæ, qui in gratia Dei Deo & B. Virgini caſtè ac piè ſerviunt, per ejus interceſſionem in articulo mortis non ſint per grave peccatum prolapſuri, ac amiſſuri gratiam, atque in eo ſenſu verum eſſe, quòd nullus verus cliens Mariæ æternùm pereat. At verò Apologiſta meam doctrinam calumnioſè ſic proponit, quòd nullus peccator obtineat patrocinium B. Virginis, ſed ſoli conſtituti in gratia. Revocet hanc enormem, aut ex craſſa ignorantia aut ex malitia profectam calumniam.

XIV. Apologiſta negat, ex Revelationibus Agredanis conſequi, quòd totum caput Proverbiorum octavum deberet explicari de B. Virgine. Ego verò contendo, de eadem Sapientia, de qua illud caput loquitur à verſu vigeſimo ſecundo, etiam totum caput explicandum eſſe, nempe de Sapientia increata, ex B. Virgine incarnata in Chriſto. Lector Benevolus indifferens legat hoc caput, & facilè hanc expoſitionem Agredanam reſpuet. Neque enim in eodem capite ſine neceſſitate tranſiliendum eſt ad objecta diſparata nullo ejuſmodi tranſitus apparente veſtigio, prout in meis *Prolegomenis Scripturæ* Auguſtæ pro uſu Cleri Auguſtani editis luculenter oſtendi.

XV. Apologiſta art. 2. §. 4. defendit, quòd S. Joannes viſionem Apocalypticam, quæ in Apocalypſi narratur c. 12. jam habuerit quinquaginta circiter annis, antequam ſcripſerat Apocalypſin. Revelationes enim Agredanæ fingunt, eam viſionem S. Joanni factam eſſe, ut gereret diligentem curam B. Virginis, quæ obiit quadraginta circiter annis ante Apocalypſin. Verùm D. Joannes non indiguit viſione ad gerendam curam B. Virginis. Suffecerat illi mandatum ultimum ſui Dilecti morientis in cruce.

XVI. Apologiſta art. 3. non ſolùm extra orbitam ſaltitat, ſed etiam à via longiſſimè recedit. Scripſeram ego occaſione obedientiæ cœcæ, quam V. Scriptrix ſuis Superioribus præſtiterat ad poſtulandas à Deo revelationes, non ſemper præcipi juſta, & ubi talia Superiorum mandata juri naturali vel divino repugnant, non habere locum meritum obedientiæ cœcæ; immo juſto Dei judicio ſic obedientes, etiamſi per ignorantiam invincibilem quando-

que

que non formaliter ſed materialiter peccent, relinqui illuſionibus dœmonum. Quod non ſemper præcipiantur à Superioribus juſta, oſtenderam in exemplo, dum v. g. Superiores ſuis Lectoribus aut Profeſſoribus mandant, ut defendant ac tradant in Theologia ſententiam de uſu licito ſententiæ notabiliter minùs probabilis relicta probabiliore, vel de uſu licito actus *per ſe* indifferentis, hoc eſt, dum quis ſe explicitè reflectit ad Deum, & referibilitatem actûs ad Deum. Addidi aliud exemplum his verbis conceptum: *Novi mendicantes, nulla habentes bona in communi, habentes tamen Capitalia, & cenſus utrinque redimibiles non ſemper concurrente titulo lucri ceſſantis, damni emergentis, aut periculi, aut veri contractûs cenſualis. An cooperari licebit ex mandato Superioris, hæc eſſe adiaphora declarantis? Per Deum! non licet, nec cæca obedientia excuſat, præſertim poſt declarationem SS. D. N. Benedicti XIV. de Uſuris.* Hæc ſunt, quæ ſcripſi. Quid opponit Apologiſta? Audacter defendit, rectè agi à Superioribus circa primum & ſecundum, ſi ejusmodi mandata imponant Lectoribus. Opto, ut hanc liberam confeſſionem etiam Summus Pontifex audiat. Atque audiet fortaſſis. Circa tertium Apologiſta fingit, quòd impugnaverim Capitalia Franciſcanorum Provinciæ Bavaricæ. Hinc longè lateque per Decreta Summorum Pontificum probat, quòd liceat Franciſcanis recipere Legata, dummodo hæ conditiones concurrant. 1. ut Fratres renuntient omni jurì in talia legata aut fundationes. 2. ut Fratres in foro contentioſo non exigant ejusmodi præſtationes actione judiciali. 3. ut præſtationes illas, ſi pecuniariæ ſunt, non recipiant per ſeipſos, ſed per *amicos ſpirituales*, vel Syndicos Apoſtolicos. 4. ut talis præſtatio vel penſio ſit moderata.

Reſpondeo. In his omnibus Apologiſtam ſaltare extra rhombum, hoſtemque ſibimet ipſi fingere, quem feriat. Nam inprimis nullibi ego nominavi Ordinem Franciſcanum aut Provinciam Bojcam. Secundò; ego non improbavi Capitalia, per amicos ſpirituales ad normam Conſtitutionum Apoſtolicarum in favorem hujus Ordinis elocata, ſed improbavi modum uſurarium, prout manifeſtum eſt expendenti mea verba. Cur Apologiſta alto ſilentio punctum quæſtionis prætèrit, & nec verbulo tangit? an quia fatetur, revera ea Capitalia ſic elocari nullo concurrente parti-

culari titulo, ſed ſolùm generali, quod Reſpublica transferat pecuniarum cenſualium, & cenſuum dominium? Itaque me Apologiſta tota ſua documentorum & exprobrationum mole nec tangit nec angit; multò minùs ad reſtitutionem famæ, quam non læſi, jure obligat. Decet tamen, ut circa hanc rem unam ac alteram promam obſervationem, fortè utilem futuram pro bono Eccleſiæ, cujus pro decore & honeſtate, ut ſoleo, mentem meam liberè profero. *Primò* obſervo; juxta ea, quæ Apologiſta n. 519. & n. 525. ſcribit; dominium talium bonorum legatorum eſſe in dominio ſummi Pontificis, eumque de iis liberè poſſe diſponere. Vellem ergo ſcire, an ipſimet Summi Pontifices, qui toties declararunt, cenſus utrinque redimibiles uſurarios eſſe, ſi non concurrat alius contractus verè diſtinctus à mutuo, ad cenſum habeant per Syndicos Apoſtolicos & amicos Franciſcanorum ſpirituales Capitalia nullo concurrente particulari titulo, quo verè diſtinguantur à mutuo? *Secundò* obſervo; ſi Summus Pontifex habet ejusmodi Capitalium dominium, ac poteſtatem de iis diſponendi liberam, cur Apologiſta n. 525. ſcribit, ſuam Provinciam adeo patienter tuliſſe ablationem ejusmodi Legati, *ut*, inquit, *nihil deſuper in judicio moverimus, aut moveri à Syndico aut amico ſpirituali permiſerimus*. Vellem ſcire, an Provincia habeat poteſtatem, inhibendi Syndico jus agendi nomine Pontificis circa bona pertinentia in dominium Summorum Pontificum. Dubium hocce meum auget *Inſtrúctio privata Amicis ſpiritualibus* communicata ab A. R. P. Concordio Zwenger Miniſtro Provinciali in Bavaria. Titulus illius Inſtructionis privatæ, cujus Copiam ſervo, eſt ſequens: Kurtze Erklärung deß Ambts/ Gewalts, Schuldigkeit ꝛc. eines Syndici Apoſtolici, auch der geiſtlichen Freund deren PP. Franciſcaneren ꝛc. In hac Inſtructione privata continentur ſequentia verba:

1. Können und ſollen die Päbſtl. Syndici im Namen deß Pabſtens das Eigenthum und Herrſchafft über ſich nehmen aller jener Sachen, deren Gebrauch denen Brüderen zur Erhaltung ꝛc. vonnöthen ſeynd.

2. Seynd

2. Seynd ſie ſchuldig, gedachte Sachen wider jederman unrechter Gewalt, Untreu, Betrug. ꝛc. zu beſchützen, und zwar

3. Selbe auch vor Gericht zu behaupten, und da es nöthig, deſſentwegen auch (doch mit Ausſchluß der Aergernuß/ und mit Wiſſen und Willen deren Oberen) im Namen deß Pabſts zu klagen, oder actiones anzuſtellen, und was alles hierzu erforderet wird, doch nit auf eigne Unkoſten vorzunehmen, Hucusque illa Inſtructio privata.

Cæterùm congratulor PP. Franciſcanis ex animo, quòd nacti ſint occaſionem opportunam ſua jura publicandi ad compeſcendas imperitorum querimonias, iisque, & aliis omnibus, qui in materia cenſuum tutò procedere velint, ut poſthac ineant contractum *Conſtitutionis Cenſus*, in quo alienatur Capitale perpetuò, ita ut Capitale ex parte emptoris ſit irredimibile, cenſus verò ex parte cenſuarii ſit redimibilis. Cenſum enim utrinque redimibilem nullo concurrente particulari titulo, aut contractu alio, verè ac realiter, diſtincto à mutuo, conformiter ad conſtitutionem SS. D. N. Benedicti XIV. uſurarium cenſeo.

Verùm relicto iſto Parergo, quòd cauſæ Agredanæ nec hilum demit vel addit, ſequamur Apologiſtam redeuntem ad orbitam. *De obedientia Monialium* ad poſtulandas à Deo Revelationes Part. 3. a. 3. §.2. exemplum Prophetarum prætendit. Verùm ubi oſtendit, Prophetas unquam fuiſſe curioſa ſectatos, quæ non poſtularet publica Eccleſiæ Dei tunc temporis ad paucos contractæ neceſſitas? Quæ autem Eccleſiæ neceſſitas popoſcit has Revelationes, quibus careret tranquilliùs, & quibus non habitis laboraret utiliùs? Aſcetæ, quos objicit Apologiſta, inculcant quidem obedientiam cœcam, ſed circa objecta adiaphora, quæ non repugnant legibus juris naturalis, ad quas ſpectat reverentia erga Deum, ne poſtulentur ſupervacanea. Alioquin ſequentur infinita conſectaria, Scripturæ & traditioni contraria. Non enim per obedientiam cœcam peccabant Judæi crucifigentes Chriſtum, nec ſatellites Herodis interficientes parvulos, nec tyrannorum miniſtri perſequentes Eccleſiam.

Digitized by Google

In Reſiduis foliis Apologiſta ferme nihil aliud attingit niſi jam ſufficienter refutata, circa quæ proin Benevolum Lectorem ad Hiſtoriam Controverſiæ remitto.

Ut tamen etiam iſta breviſſimè excutiam, pergo ad ſequentes numeros.

XVII. Apologiſta n. 531. lepidè excuſat Revelationes Agredanas, quòd in iis *V. Maria de Agreda* non ſuo ſed divino mandato præcipiat, ne Superioribus poſtulantibus extraditionem Manuſcripti Agredani tradatur totum ſimul, ſed per partes. O obedientiam cæcam, reſpicientem ad mentem & nutus imperantis!

XVIII. Apologiſta n. 532. aſſerit, dari duplicem ſenſum litteralem non verbo, ſed facto; Verùm nullibi in Scriptura reperitur, quòd per eandem rem ſeu figuram ſimul in eodem loco figurentur duo objecta diſparata; multò minùs in Scriptura reperitur, quod per rem nobiliorem figuretur objectum ignobilius, prout fieri deberet, ſi per Sapientiam increatam figuraretur B. Virgo, tanquàm ideata in mente divina.

XIX. Apologiſta n. 534. ex eo, quòd in Revelationibus dicatur, in Deo reperiri *æquitatem* ac *propenſionem* ad ſe communicandum ad extra, & *quaſi debitum*, & *velut neceſſitatem*, ait; non importari talem neceſſitatem, cui contraveniri non poſſit ſine læſione divinarum perfectionum, & ſine violentia. Sed cùm Deus non poſſit agere contra *æquitatem*, eo ipſo ſequitur, juxta Revelationes Agredanas dari in Deo aliquid æquivalens abſolutæ neceſſitati, ita ut relinqueretur ſola *libertas à coactione.* D. Thomas, quem Apologiſta invitum in ſuas partes trahit, nullibi dicit, quòd in Deo reperiatur *æquitas*, ac *quaſi debitum*, aut *quaſi neceſſitas* ad ſe communicandum ad extra; ſed præcisè quòd in Deo reperiatur ſumma convenientia ad communicandum ſe creaturis, ita tamen ut etiam oppoſitum fuiſſet æquè conveniens; aut certè ut detur etiam in oppoſitum per modum æquilibrii infinita ratio ſufficientiæ, prout Sapientiæ 11. v. 23. ſcribitur: *Tanquam momentum ſtateræ ſic eſt ante te orbis terrarum, & tanquam gutta roris antelucani quæ deſcendit in terram.*

XX.

Digitized by Google

XX. Apologiſta n. 537. explicat Revelationes, quòd juxta illas viſio intuitiva Dei à B. Virgine ſolùm dimitti potuerit & dimiſſa ſit *ex ſpeciali privilegio.* Sed hoc ipſum eſt, quod poſſe fieri negat oppoſita ſententia Thomiſtarum. Ergo iterum habemus Reformationem Theologiæ.

XXI. Apologiſta n. 538. cenſet, à V. Scriptrice non ſcribi aliquid in vilipenſionem ſæculi XVII. dum ſcribit, hoc ſuo tempore pleroſque mortalium peccatorum tenebris involutos. Cur ergo huic ſæculo propter abundantiam delictorum præ aliis ſæculis adſcribit ſuperabundantiam gratiæ, conſiſtentis in revelatione Hiſtoriæ Agredanæ de B. Virgine?

XXII. Utcunque ſe vertat Apologiſta n. 540. *deſtitutum eſſe auxilio* non eſt idem ac *nolle ſibi opitulari.*

XXIII. Apologiſta n. 542. cenſet, ab Herodiano ſatellite nullos eſſe occiſos infantes recenter natos ex utero. Unde hoc probat contra clarum textum Evangelii, nullos infantes à nece Herodiana excipientis ab bimatu & infra? Si ergo etiam recenter nati, ſiqui erant, fuerunt occiſi, juxta Revelationes Agredanas, quæ omnibus infantibus ante Martyrium tribuunt uſum rationis, tales infantes neceſſariò ſe præpararunt ad Martyrium in utero materno, aut certè in ipſo egreſſu ex utero; quæ profectò abſurda ſunt. Dein, etiam ſuppoſito miraculo illuſtrationis divinæ de myſteriis fidei in omnibus illis Infantibus, Eccleſia nunquam potuiſſet eſſe certa moraliter, quòd omnes conſenſerint motioni divinæ, adeoque nec potuiſſet ordinare cultum Infantium illorum absque exceptione.

XXIV. Apologiſta n. 548. 549. concedit, quòd in B. Virgine juxta Revelationes Agredanas ex tranſeunte viſione intuitiva Dei remanſerint ſpecies. Has ille contendit, vocandas *eſſe abſtractivas*; ego, cùm verſentur circa objecta intellectualia, contendo, vocandas eſſe *intuitivas*, quia intellectualia non comprehenduntur differentiis locorum; de qua re remitto Apologiſtam ejuſque fautores ad meas *Vindicias Philoſophiæ Peripateticæ* ante

tri-

triginta ferme annos à me editas, & annexas *Philoſophiæ Pollinganæ* Auguſtæ & Venetiis editæ, ubi de natura ſpecierum circa objecta intellectualia fusè diſſero.

XXV. De corruptione, quam Apologiſta n. 551. notabilem vocat, jam in excuſſione Partis I. oſtendi, eam fundari in verſione germanica, & occaſionatam eſſe non temerè ab ipſiſmet Revelationibus, dum omnibus infantibus ab Herodę occiſis tribuunt quoddam genus ectaſis.

XXVI. Apologiſta n. 556. explicat piè quendam textum Agredanum, ubi dicitur, omnes inclinationes in homine ſic eſſe evellendas, *ut homo angelus ſit, & omnis malitia ignota ſit.* Sed ex eo, quòd propoſitio in pio ſenſu explicari poſſit ex intentione loquentis aliunde nota, ubi de hac re certò conſtat, non ſequitur, eam propoſitionem non eſſe verſatilem, immo proniorem in ſenſum erroneum.

XXVII. Apologiſta n. 557. dicit, circa impeccabilitatem B. Virginis me nec verbulum reſpondere Gonzalezio. Immo reſpondi monſtrando, quod Agredana propoſitio ſit verſatilis etiam in ſenſum erroneum, qualem illi propoſitioni actu attribuit P. Landelinus, dum B. Virginis impeccabilitatem fundat in exceptione à peccato originali; illa enim impeccabilitas extrinſeca, ſeu jus ad gratias ſemper congruas, non fundatur in exemptione à peccato originali, quæ etiam alteri homini potuiſſet concedi, ſed in ſola *maternitate Dei.*

XXVIII. Apologiſta n. 559. contumaciter negat, eam impaſſibilitatem, quæ fundatur in temperamento corporis, dicendam eſſe naturalem. An ergo, ſi Deus per miraculum daret homini oſſa vitrea, vel aurea, non eſſent naturaliter fragilia, vel ductilia & incombuſtibilia? An ſtatua ſalis, in quam uxor Loth miraculosè converſa eſt, non eſt naturaliter ſalſa? An roſæ miraculosè productæ, & ex paradiſo transmiſſæ S. Dorotheæ non ſunt naturaliter odoriferæ. Si ergo Deus in Adamo & B. Virgine ex dono ſupernaturali produxit temperamentum, quod vi compoſitionis non

Digitized by Google

non neceſſariò diſſolveretur, illa incorruptibilitas ſeu impaſſibilitas manifeſtè erat naturalis. Argutatur Apologiſta: Non eſſe idem: *Corpus ab intrinſeco non neceſſariò diſſolvi*; &: *Corpus ab intrinſeco non poſſe diſſolvi.* Lepida argutatio! ſunt enim hæc duo non quidem ſynonima; ſunt tamen convertibilia. Quidquid enim *ab intrinſeco* non neceſſariò diſſolvitur, nec poteſt *ab intrinſeco* diſſolvi: ſicut ſubſtantia immaterialis, quæ ab intrinſeco non neceſſariò moritur, nec poteſt ab intrinſeco mori ſeu diſſolvi. Sic etiam in entibus neceſſariis, quod non neceſſariò movetur ab intrinſeco, non poteſt moveri ab intrinſeco. Imperitè autem adducitur textus S. Auguſtini diſtinguentis duos ſtatus immortalitatis, unius, *qua quis non poteſt mori*, alterius, *qua quis poteſt non mori.* Nam in altero oppoſitionis membro, quod Adamo S. Doctor concedit, manifeſtè loquitur de potentia non moriendi per principia vitæ conſervativa extrinſeca, puta *lignum vitæ*, non per principia conſervativa vitæ intrinſeca, quale principium foret temperamentum ſublata in ſe contrarietate humorum & qualitatum. *S. Doctor* l. 14. de Civit. c. 26. hanc ſuam mentem apertè declarat his verbis: *Vivebat homo in paradiſo, quamdiu volebat. Lignum vitæ aderat, ne illum ſenecta diſſolveret.* Itaque fruſtra laborat Apologiſta non ſolùm pro P. Landelino, ſed etiam pro Gonzalezio, qui, cùm doctrinæ meæ aſſenſerit, ſolùmque contra textum Agredanum à me allegatum exceperit, non de falſitate doctrinæ, ſed ſolùm de exceptionis vanitate conveniendus à me erat. Hunc autem exceptionis inanem prætextum, dum Landelino monſtraverim, etiam Gonzalezio monſtratum nemo eſt qui dubitet.

XXIX. Apologiſta n. 561. negat, ideo in Revelationibus à Deo occultatam aliquamdiu fuiſſe dæmoni formationem Adami & Evæ, ne conaretur eam impedire; ſed aliud hujus occultationis motivum prudens non inſinuatur in Revelationibus.

XXX. Apologiſta n. 562. tres meas impugnat propoſitiones. *Primò*, quòd in dœmone non reperiatur *ingens exultatio*, qualem Revelationes Agredanæ prætendunt. Verùm exultationem

Digitized by Google

veram præſertim *ingentem*, à ſpiritibus damnatis jure excludo. *Secundò* non approbat Apologiſta, quòd Lucifero, ſeniori dæmonum, negaverim *defectum memoriæ*, qualem Revelationes Agredanæ concedunt. Verùm jure eum defectum memoriæ in dœmonibus nego: Cùm enim ſint ſpiritus *intellectuales*, qui ſimul uno obtutu cognoſcunt, quæcunque cognoſcunt, in iis non habet locum potentia rememorativa. Immò ſi in dœmone reperiretur potentia rememorativa, ea à Deo non ligaretur, niſi ita exigeret neceſſitas pro conſervatione generis humani, qualis tamen non apparet in caſu ibi allegato neceſſitas. *Tertiò* cenſet, SS. Trinitati rectè tribui in Revelationibus colloquium de B. Virgine tanquam Matre Unigeniti. Verùm, cùm objectum inadæquatum hujus colloquii ſit ipſum Verbum; vellem ex Scriptura monſtrari textum, in quo Verbum quà tale de ſeipſo loquatur ad Patrem, ita ut reperiatur in SS. Trinitate *Verbum Verbi* ad Patrem.

XXXI. Apoſogiſta n. 566. improbat, quòd in V. Maria de Agreda aſſeruerim diſpoſitiones ad illuſionem dœmonis aut phantaſiæ; oſtendi namque, quòd frequenter revelationes eam exeitent ad conſiderandas perfectiones proprias, & quod fuerit phantaſiæ debilis ac timidæ. Apologiſta quidem bene præſumit, quòd nec per vanam ſui complacentiam laudibus ceſſerit, nec timoribus anxiis. Verùm, cùm etiam perſonæ ſanctæ non ab omni levi quandoque defectu immunes ſint, moralem impoſſibilitatem ejuſmodi levis defectus non oſtendit. Si ergo in V. Scriptrice non monſtratur moralis impoſſibilitas levis alicujus incuriæ, aut inadvertentiæ vincibilis, vel ignorantiæ leviter culpabilis, quibus juſto Dei judicio patere potuerit illuſioni phantaſiæ aut dæmonis, eoipſo non habetur moralis certitudo de divinitate omnium revelationum contentarum in illo codice revelationum. Si autem non habetur moralis certitudo de divinitate omnium earum revelationum, eoipſo contra eas vim ſuam retinent *graviſſimæ præſumptiones & argumenta moraliter certa* de earum falſitate. Quod ſi præſumptiones violentæ, & argumenta moraliter certa de earum falſitate robur ſuum retinent, nil juvat cauſam Agredanam earum revelationum *ſeorſim ſpectata probabilitas* ab adverſariis, pro-

Digitized by Google

ut n. 572. & 573. conteſtantur, unicè intenta, utpote quæ tollitur *comparativè* per præſumptiones violentas, & moralem certitudinem oppoſitam. Itaque etiam Apologiſtam nil juvat probabilitas aliarum revelationum, v. g. S. Birgittæ. Rectè enim probabilitas earum Eccleſiam movet ad earundem tolerantiam, quia illa probabilitas non enervatur per præſumptiones violentas & moralem certitudinem argumentorum in oppoſitum. Multò minùs Apologiſtam juvat probabilitas harum revelationum extrinſeca ex teſtimoniis virorum doctrina & pietate inſignium. Illa enim extrinſeca probabilitas non tollit violentas præſumptiones & moralem certitudinem argumentorum meorum nondum ab iis expenſorum, quibus proin nuda probabilitas cedat, neceſſe eſt. Omnium verò maximè imbellis eſt illa perpetua Apologiſtæ in me retorſio, quòd, dum adverſarios meos calumniarum reos ago, ipſemet calumniarum erga *V. Mariam de Agreda* & *corruptionum* quoad illius textus reus ſim. Revelationes enim falſitatis convici; corruptiones expunxi, immo ipſosmet adverſarios non rarò ſenſum textus Agredani corrupiſſe oſtendi in verſione Gallica, Latina, & Gonzaleziana, atque in Gloſſa Landeliniana & Kikiana. Calumniâ vacat, qui præſumptionibus violentis & argumentis moraliter certis pugnat; qui autem graviſſimi criminis de *non æqua circa cultum Immaculatæ Virginis* doctrina, aut de doctrina, quam *nullus verè Catholicus doceat*, publicè accuſat virum, cultus Mariani Zelatorem, & toto ſuæ vitæ tempore deſudantem pro fide & decore Eccleſiæ Catholicæ, & in probatione, ſicut Apologiſta, deficit, veræ calumniæ reus eſt, de qua dabit rationem Deo. Finio, atque judicio Sedis Apoſtolicæ, quid in hac cauſa ad ædificationem Eccleſiæ, vel ad ſecuritatem eorum publicam, qui nec fabulas nec mulierum ſomnia amant, tandem expediat, animo ſubmiſſo ac indifferenti relinquo.

V.

PROBLEMA,

Utrum plura incredibilia miracula contineantur in Pſeudo-Evangelio *de Infantia Jeſu*, quàm in Revelationibus Agredanis,

Pseudo - evangelium de Infantia Jesu.

De hoc Pſeudo-Evangelio, ſeu libro Apocrypho de Infantia JEſu Gelaſius in Decreto de libris Apocryphis, quod extat in Jure Canonico diſtinct. XV. Can. 3. ſic ſcribit: „ Itinerarium nomine Petri Apoſtoli, quod appellatur S. Clementis, libri „ VIII. Apocryphum. Actus nomine Andreæ Apoſtoli, Apo- „ cryphi. Actus nomine Philippi Apoſtoli, Apocryphi. Actus „ nomine Petri Apoſtoli, Apocryphi. Actus nomine Tho- „ mæ Apoſtoli, Apocryphi. Evangelium momine Thaddæi, „ Apocryphum. Evangelium nomine Thomæ Apoſtoli, quo „ utuntur Manichæi, Apocryphum. Evangelium nomine „ Barnabæ, Apocryphum. Evangelium nomine Bartholomæi „ Apoſtoli, Apocryphum. Evangelium nomine Andreæ Apoſt. „ Apocryphum. Evangelia, quæ falſavit Lucianus, Apocrypha. „ Evangelia, quæ falſavit Heſychius, Apocrypha. Liber de In- „ fantia Salvatoris, Apocryphus. Liber de Nativitate Salvatoris, „ & de S. Maria, & de obſtetrice Salvatoris, Apocryphus. Liber, „ qui appellatur Paſtoris, Apocryphus. Libri omnes, quos fecit „ Lenticius diſcipulus Diaboli, Apocryphi ... Liber, qui ap- „ pellatur Actus Theclæ, & Pauli Apoſtoli, Apocryphus. ... „ Revelatio, quæ appellatur Thomæ Apoſtoli, Apocrypha. Revela- „ tio, quæ appellatur Pauli Apoſt. Apocrypha. Revelatio, quæ ap- „ pellatur Stephani, Apocrypha. Liber, qui appellatur Tranſitus „ S. Mariæ, Apocryphus. --- Liber, qui appellatur Sortes

„ Apo-

Digitized by Google

„ Apoſtolorum, Apocryphus. Liber, qui appellatur Laus Apo-
„ ſtolorum, Apocryphus. Liber Canonum Apoſtolorum, Apo-
„ cryphus. - - Epiſtola JEſu ad Abgarum Regem, Apocrypha.

JOANNES BAPTISTA COTELERIUS in Notis ad Conſtit. Apoſtol. L. VI. c. 17. è codice Regis Galliæ MS. * 2279. ſic ſcribit: Non unus duntaxat Nebulo circa Servatoris Infantiam com-
„ miniſci voluit In ejusdem Bibliothecæ codice * 2276. legitur:
„ *Ego Jacobus Filius Joſeph* &c. Codice verò 1697. exſtat liber tan-
„ quam *Matthæi Evangeliſtæ de Infantia Salvatoris*, narrationis cum
„ præcedentibus partim ſimilis, partim diſſimilis, ineptus quidem
„ inſtar illorum, in eo tamen conſideratione dignus, quòd etiam
„ continet, non tamen absque interpolatione, reſponſionem Chri-
„ ſti pueri litteras diſcentis ad Magiſtrum, relatam ex falſa ſcrip-
„ tura ab *Irenæo* l. 1. c. 17. ſed & in eodem Apocrypho refertur
„ quoque fabella de paſſeribus, quam lectam fuiſſe à *Mohamede*
„ diſcimus per *Nicetam Choniatem*, atque adeò per impoſtorem
„ ipſum Alcorani *Sura* 3. & 5.

EVANGELIUM INFANTIÆ CHRISTI.

In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Dei unius.

AUxiliante, & favente ſummo Numine incipimus ſcribere librum miraculorum Heri, & Domini, & Servatoris noſtri JEſu Chriſti, qui vocatur *Evangelium Infantiæ*, in pace Domini Amen.

I. Invenimus in libro Joſephi Pontificis, qui vixit tempore Chriſti (dicuntque nonnulli, eum eſſe Caiapham, dixit is) JEſum locutum eſſe, & quidem cùm in cunis jaceret, dixiſséque Matri ſuæ Mariæ: Ego ſum JEſus, filius Dei, Verbum illud, quod peperiſti, quemadmodum annuntiavit tibi Angelus Gabriel, miſitque me Pater meus ad ſalutem mundi.

II. Anno autem trecenteſimo nono Æræ Alexandri edixit Auguſtus, ut deſcriberetur unusquisque in patria ſua. Surrexit itaque Joſephus, & aſſumpta Maria ſponſa ſua Hieroſolymam abiit, venitque Bethlehemum, ut cum familia ſua in urbe patria deſcriberetur. Cúmque ad ſpeluncam perveniſſent, faſſa eſt Maria Joſepho, inſtare ſibi tempus pariendi, neque ſe poſſe in urbem proficiſci, ſed hanc, inquit, ſpeluncam intremus. Sol autem præceps in occaſum ferebatur. At Joſephus properè abiens, ut mulierem, quæ (in partu) ipſi adeſſet, accerſeret: anum hebræam conſpicit, Hieroſolymis oriundam, &, heus benedicta, inquit, huc ades, & ſpeluncam iſtam ingredere, in qua mulierem partui vicinam invenies.

III. Poſt ſolis itaque occaſum Anus, & cum illa Joſephus ad ſpeluncam pervenit, eámque ambo intraverunt. Et ecce! repleta illa erat luminibus, lucernarum, & candelarum fulgòrem excedentibus, & ſolari luce majoribus; Infans faſciis involutus divæ Mariæ Matris ſuæ ubera ſugebat, in præſepi repoſitus. Hanc lucem cùm ambo mirarentur, rogat vetula divam Mariam: Túne hujus Prolis es Mater? & annuente diva Maria: Nequaquam, ait, ſimilis es filiabus Evæ. Dicebat diva Maria: Sicuti filio meo nemo inter pueros ſimilis exiſtit, ita ipſius genitrix nullam inter mulieres parem habet. Reſpondente verò Anu, & dicente: Hera mea, veni ego, ut præmium perpetuò duraturum acquirerem; inquit illi Domina noſtra diva Maria: Impone manus tuas Infanti; quod cùm feciſſet Anus, ex tempore munda evaſit. Egreſſa itaque dicebat: Ab hoc tempore famula, & miniſtra ero hujus Infantis omnibus diebus vitæ meæ.

IV. Deinde, cùm adveniſſent Paſtores, & ſuccenſo igne admodùm lætarentur, apparuerunt illis exercitus cæleſtes laudantes, & celebrantes Deum ſupremum, idémque facientibus Paſtoribus ſpelunca iſta tunc temporis auguſto templo ſimillima videbatur, quoniam ora cæleſtia pariter, & terreſtria celebrabant, & magnificabantDeum ob Nativitatem DominiChriſti. Videns verò Anus illa hebræa manifeſta illa miracula, gratias Deo agebat, dicens:

gra-

Digitized by Google

gratias tibi ago, ô Deus, Deus Iſraëlis, propterea quòd viderunt oculi mei Nativitatem Servatoris mundi.

V. Cúmque adeſſet tempus circumciſionis, dies ſcilicet octavus, quo circumcidendum eſſe puellum lex præcipit, circumciderunt illum in ſpelunca, ſumpſitque Anus illa hebræa pelliculam iſtam (dicunt verò alii ipſam ſumpſiſſe præſegmen umbilici) eámque in alabaſtro olei nardini vetuſti recondidit. Erat autem illi filius ſeplaſiarius, cui tradens illud, cave, inquit, vendas alabaſtrum hoc unguenti nardini, quamvis trecenti denarii pro illo tibi offerrentur. Atque hoc eſt alabaſtrum illud, quod Maria peccatrix ſibi comparavit, & in caput, & pedes Domini noſtri JEſu Chriſti effudit, eóſque capillitio capitis ſui exterſit. Tum decem dierum ſpatio interjecto Hieroſolymas eum detulerunt, & quadrageſimo à Nativitate die in templo coram facie Domini ſtiterunt offerentes pro ipſo munera, quod in lege Moyſis præſcriptum eſt; *Omnis mas adaperiens vulvam ſanctus Dei vocabitur.*

VI. Viditque illum Simeon ſenex, inſtar columnæ lucis refulgentem, cùm diva Maria Virgo Mater ejus ulnis ſuis eum geſtaret, magnámque ex ipſo lætitiam perciperet, & circumdabant eum Angeli inſtar circuli, celebrantes illum, tanquam Satellites Regi adſtantes. Simeon itaque properè ad divam Mariam accedens, & manus ſuas verſus illam extendens dicebat Domino ſuo: *Nunc Domine mi, ſervus tuus in pace dimittitur juxta verbum tuum; nam viderunt oculi mei miſericordiam tuam, quam paráſti ad ſalutem omnium gentium; lucem omnibus populis, & gloriam populo tuo Iſraël.* Aderat quoque Hanna Prophetiſſa, & accedens Deo gratias agebat, Dominámque Mariam felicem prædicabat.

VII. Et factum eſt, cùm natus eſſet Dominus JEſus Bethlehemi, urbe Judææ, tempore Herodis Regis, ecce! Magi venerunt ex Oriente Hieroſolymas, quemadmodum prædixerat Zoradaſcht (Zoroaſter) erántque cum ipſis munera, aurum, thus, & myrrha, & adoraverunt eum, ſuáque ipſi munera obtulerunt. Tunc Domina Maria ſumpſit unam ex tæniis (quibus involutus

erat

Digitized by Google

erat Infans) eámque loco benedictionis illis tradidit, quam ipſi tanquam munus præclariſſimum ab ea acceperunt. Eadémque hora apparuit illis Angelus in forma ſtellæ illius, quæ antea dux itineris ipſis fuerat, cujus lucis ductum ſecuti abierunt, donec in Patriam ſuam reverterentur.

VIII. Aderant autem Reges, & Principes illorum rogantes, ecquidnam vidiſſent, aut egiſſent? quomodò iviſſent, ac rediviſſent? quos tandem itineris comites habuiſſent? Hi verò protulerunt illis faſciam iſtam, quam diva Maria ipſis tradiderat: quapropter celebrârunt feſtum, ignémque pro more ſuo ſuccenderunt, eúmque adoraverunt, & faſciam iſtam in illum conjecerunt, corripuitque eam ignis, & in ſe ſe comprehendit. Extincto autem igne faſciam extraxerunt illæſam, ac ſi ignis eam non attigiſſet. Itaque cæperunt illam oſculari, capitibúſque ſuis, & oculis imponere dicentes: Hæc ſanè indubitata eſt veritas! utique magna res eſt, quòd ignis comburere illam, aut perdere nequiverit. Inde ſumpſerunt eam, & magna cum veneratione in theſauris ſuis repoſuerunt.

IX. Herodes autem Videns Magos cunctari, nec ad ſe reverti, accerſivit ſacerdotes, & ſapientes, & dixit illis: Docete me, ubi naſciturus ſit Chriſtus; cúmque illi reſpondiſſent: Bethlehemi, urbe Judææ; cæpit animo volvere cædem Domini JEſu Chriſti. Tunc apparuit Angelus Domini Joſepho in ſomnis, dixítque: Surge, accipe puerum, & Matrem ejus, & abi in Ægyptum ſub galli cantum. Itaque ſurrexit, & profectus eſt.

X. Cúmque reputaret ſecum, quale futurum eſſet iter ſuum, ſupervenit ipſi aurora, ruperátque defatigatio itineris ſellæ cingulum. Jamque appropinquabat urbi magnæ, in qua idolum erat, cui reliqua Ægypti Idola, & Numina munera, & vota offerebant. Aderátque huic idolo ſacerdos miniſtrans ipſi, qui, quotieſcúmque ſatanas ex idolo iſto loqueretur, incolis Ægypti, & plagarum ejus illa referebat. Erat huic ſacerdoti filius triennis à magna dæmonum multitudine obſeſſus, qui plurima loquebatur, & proferebat, & cùm corriperent illum dæmones, lacera-

cera-

ceratis veſtibus ſuis nudus obambulabat, & homines lapidibus petebat. In vicinia autem iſtius Idoli erat noſocomium illius urbis, quam cùm ingreſſi eſſent Joſephus, & diva Maria, & in noſocomium iſtud divertiſſent, valdè conſternati ſunt cives ejus, convenerúntque omnes Principes, & Sacerdotes Idolorum ad Idolum illud rogantes: Ecquænam eſt iſta conſternatio, & trepidatio, quæ Regionem noſtram invaſit? Reſpondit eis Idolum: Appulit huc Deus ignotus, qui revera eſt Deus, neque quiſquam præter illum divino cultu dignus eſt, quoniam revera eſt filius Dei; ejus ad famam hæc regio contremuit, ejúſque adventu commota eſt, & concuſſa, & nos à magnitudine imperii ejus valdè timemus. Eadémque hora Idolum hoc corruit, & ad ruinam ejus, præter cæteros, omnes Ægypti Incolæ concurrerunt.

XI. Filius autem ſacerdotis, cùm ſolitus illum morbus invaderet, noſocomium ingreſſus Joſephum ibi, & divam Mariam offendit, quos cæteri omnes fuga deſſeruerant: & quoniam diva Domina Maria lavaret faſcias Domini Chriſti, eáſque in tigillo ſuſpenderat, puer iſte dæmoniacus unam harum faſciarum detraxit, eámque capiti ſuo impoſuit, ſtatimque dæmones ex ore ipſius egredi, & corvorum, ac ſerpentum figura fugere cœperunt. Ex tempore igitur imperio Domini Chriſti ſanatus eſt puer, & Domino, qui ipſum ſanaverat, laudes canere, & gratias agere cœpit. Quem cùm ſanitati priſtinæ reſtitutum pater cerneret, Mi fili, inquit, quid tibi accidit? & qua ratione ſanatus es? Reſpondit filius: Cùm agitarent me dæmones, in noſocomium abii, ibique fœminam decori vultus cum puero inveni, cujus illa faſcias recens lotas in tigillo ſuſpenderat: harum unam dereptam dum capiti meo impono, reliquerunt me dæmones, & fugerunt. Gaudio exultans pater, Mi fili, ait, fieri poteſt, ut hic puer ſit filius Dei vivi, qui cælos, & terram creavit, ſimul atque enim ad nos tranſiit, fractum eſt Idolum, ceciderunt cunctáque Numina, & à vi majore deſtructa ſunt.

XII. Hic impleta eſt Prophetia, quæ dicit: *Ex Ægypto vocavi filium meum.* Joſephum verò, & Mariam, cùm Idolum illud corruiſſe, & periiſſe audirent, terror, & tremor invaſit,

adeò ut dicerent: Cùm eſſemus in terra Iſraelis, Herodes JEſum occidere voluit, & propterea omnes infantes Bethlehemi, ejúsque viciniæ occidit, neque dubium eſt, quin Ægyptii, ſi Idolum hoc fractum corruiſſe audiverint, nos igne ſint crematuri.

XIII. Hinc ergò digreſſi ad latibula latronum pervenerunt, qui prætereuntes viatores ſarcinis modò, & veſtibus exſpoliaverant, eósque vinctos ducebant. Audiebant verò latrones iſti ſtrepitum ingentem, qualis eſſe ſolet ſtrepitus Regis magno cum exercitu, & equitatu, reboantibus tympanis ex urbe ſua egredientis; quare perculſi relicta omni præda properè fugiebant. Surgentes itaque captivi, alter alterius vincula ſolvebant, & receptis ſarcinis ſuis abeuntes, cùm Joſephum, & Mariam accedentes viderent, rogabant: Ubinam ille Rex, cujus adventantis ſtrepitum audientes latrones nos reliquerunt, ita, ut ſalvi evaſerimus? Reſpondebat Joſephus: Ponè nos veniet.

XIV. Deinde in aliam urbem venerunt, ubi mulier erat dæmoniaca, quam, cùm noctu aliquandò aquatum proceſſiſſet, ſatanas maledictus, & rebellis inſederat. Hæc neque veſtimenta pati, neque in ædibus durare poterat, & quotieſcunque catenis illam aut loris conſtringerent, diſruptis illis nuda in loca deſerta fugiebat, triviisque, & ſepulchretis inſiſtens homines lapidibus impetebat, ita ut propinquis ſuis magnæ calamitati eſſet: hanc igitur conſpicata diva Maria miſerta eſt, & confeſtim dereliquit eam ſatanas, & in forma Juvenis fugiens abiit, dicens: Væ mihi à te Maria, & à filio tuo! Sic ſanata eſt iſta mulier à cruciatu ſuo, reſipiſcénſque, & propter nuditatem ſuam erubeſcens ad ſuos abiit, conſpectum hominum fugitans, indutáque veſtes ſuas patri, & propinquis rationem ſtatûs ſui expoſuit: qui, quoniam ex optimatibus civitatis erant, divam Mariam, & Joſephum magna cum veneratione hoſpitio exceperunt.

XV. Proxima luce viatico probè inſtructi ab illis digreſſi ſunt, & circa veſperam ejus diei in aliud oppidum, in quo nuptiæ celebrabantur, devenerunt; ſed technis ſatanæ maledictis, &

opera

opera veneficorum obmutuerat ſponſa, ita ut hiſcere ampliùs nequiret. Divam itaque Dominam Mariam, cùm filium ſuum Dominum Chriſtùm ulnis geſtans oppidum intraret, conſpicata muta iſta ſponſa manus ſuas verſus Dominum Chriſtum extendit, eúmque ad ſe pertractum ulnis excepit, & arctè inhæreſcens baſia frequentia illi impegit, crebrò eum moticans, ſuóque corpori apprimens. Ex templo ſolutus eſt nodus linguæ ejus, & apertæ ſunt aures ejus, Deóque, quòd ſanitatem ipſi reſtituiſſet, laudes, & grates canere cœpit. Magna itaque hac nocte lætitia inter cives ejus oppidi oriebatur, adeò, ut putarent, Deum, & Angelos ejus ad ſeſe deſcendiſſe.

XVI. Triduum ibi ſubſtiterunt magna in veneratione habiti, & apparatu ſplendido accepti. Viatico deinde inſtructi ab illis diſceſſerunt, & in aliam urbem devenerunt, in qua, quòd hominum celebritate floreret, pernoctare deſiderabant. Erat verò in hac urbe mulier nobilis, quæ cùm aliquandò lavatum ad flumen deſcendiſſet, ecce tibi, ſatanas maledictus in forma ſerpentis inſiluerat in eam, & ventrem ejus circumplicaverat, ſingulisqúe noctibus ſuper illa ſe extendebat. Hæc mulier conſpicata Dominam divam Mariam, & Dominum Chriſtum Infantem in ſinu ejus, rogabat Dominam Divam Mariam, ut ſibi Infantem hunc geſtandum, & deoſculandum traderet. Annuente illa, & vix admoto puero, diſceſſit ab illa ſatanas; & fugiens eam reliquit, neque unquam poſt hunc diem mulier illum vidit. Omnes ergò vicini Deum ſupremum laudabant; & mulier iſta magna eos benignitate remunerabatur.

XVII. Poſtero die eadem mulier aquam odoratam ſumpſit, ut Dominum JEſum lavaret, eóque loto aquam illam penes ſe reſervavit. Erátque ibi puella, cujus corpus lepra album erat, quæ cùm aqua hac perfunderetur, & lavaretur, munda fuit ex tempore à lepra ſua. Dicebat ergo populus: Nullum eſt dubium, quin Joſephus, & Maria, & Puer iſte dii ſint, neque enim mortales videntur. Cùm verò diſceſſum pararent, accedens puella iſta, quam lepra infeſtaverat, rogabat illos, ut ſe viæ comitem adſumerent.

O 2 XVIII.

Digitized by Google

XVIII. Annuebant, ibátque cum eis puella, donec in urbem venirent, in qua arx erat magni Principis, cujus haud procul à diverſorio ædes erant. Huc divertebant, cúmque abiens puella ad uxorem Principis intraſſet, eámque triſtem, & plorantem reperiret, cauſam fletûs ſciſçitabatur. Ne mirare, inquit illa, ſingultus meos; magna enim calamitate premor, quam nulli hominum narrare auſim. Atqui, ait Puella, fortè, ſi malum tuum ſecretum mihi commiſeris, ejus apud me remedium invenietur. Tu ergò, reſpondit uxor Principis, ſecretum hoc abſcondens nulli mortalium narrabis. Ego nupta huic Principi, Regis inſtar multis terris imperitanti, diu ita cum ipſo vixi, ut nullam ex me prolem ſuſciperet. Tandem ex eo concepi, ſed filium (eheu!) leproſum peperi; quem ille conſpectum pro ſuo non agnovit, mihique, Vel tu, ait, hunc interfice, vel nutrici cuipiam trade, tali loco educandum, unde nulla ejus fama audiatur. Jamque res tuas tibi habe, nunquam te rurſus videbo. Itaque mærorem meum, & conditionem miſeram deplorans contabui. Heu filium meum! heu conjugem! Dixine tibi? inquit puella, morbo tuo medicinam reperi, quam tibi ſpondeo. Nam ego quoque leproſa fui, ſed mundavit me Deus, qui eſt JEſus, filius Dominæ Mariæ. Rogante autem muliere, ubinam hic eſſet Deus, quem memoraret? Hic tecum, inquit puella, in eadem domo verſatur. At qua ratione hoc fieri poteſt, ait illa, ubinam eſt? Ecce, regerit puella, Joſephum, & Mariam; Infans verò, qui cum illis eſt, JEſus vocatur, atque is eſt, qui morbum meum, & cruciatum ſanavit. At qua ratione, ait illa, mundata es à lepra tua? nónne id mihi indicabis? Quidni? inquit puella, aquam, qua lotum fuerat corpus ejus, accepi, & in me effudi, & evanuit lepra mea. Surgens itaque uxor Principis hoſpitio illos excepit, & ſplendidum Joſepho convivium in magno virorum cætu paravit. Poſtera verò luce aquam odoratam ſumpſit, qua Dominum JEſum ablueret, & filium ſuum, quem ſecum aſſumpſerat, eadem deinde aqua perfudit: & extemplo filius ejus mundatus eſt à lepra ſua. grates ergò & laudes Deo canens: Beata, inquit, Mater, quæ te peperit, ô JEſu! itáne homines ejus tecum naturæ participes, aqua, qua corpus tuum perfuſum fuit, mundas?

in-

Ingentia porrò munera Dominæ Matri obtulit, eámque eximio cum honore dimiſit.

XIX. Ad aliam deinde urbem pervenientes in illa pernoctare deſiderabant. Divertebant itaque ad virum recenti matrimonio devinctum, ſed qui veneficio tactus uxore frui non poterat; cúmque ea nocte penes ipſum pernoctaſſent, ſolutum eſt vinculum ejus: at oriente luce cùm ad iter ſeſe accingerent, prohibuit eos ſponſus, magnúmque illis convivium apparavit.

XX. Poſtero ergo die profecti, & novæ urbi appropinquantes tres conſpiciunt mulieres à ſepulchro quodam magno cum fletu procedentes. Quas conſpicata diva Maria, inquit puellæ, quæ ipſam comitabatur: Abi, & quære ex illis quæ ſit ipſarum conditio, & quid ipſis calamitatis acciderit. Cúmque à puella rogarentur, nihil reſpondentes, viciſſim interrogabant: Unde vos, & quò tenditis? jam enim præteriit dies, & nox ingruit. Nos viatores ſumus, inquit puella, & diverſorium, in quo pernoctemus, quærimus. Dicebant illæ: Ite nobiſcum, & apud nos pernoctate. Secuti ergo illas in domum novam, ornatam, & varia ſuppellectile inſtructam inducebantur. Erat verò tempus brumale, & puella mulierum iſtarum conclave ingreſſa rurſus eas flentes, & lamentantes inveniebat; adſtabat eis mulus, tegumento ſerico inſtratus ebeno ex collo ejus dependente, cui oſcula dabant, & pabulum miniſtrabant. Dicente autem puella iſta: Quàm pulcher, ô Dominæ meæ, hic mulus eſt! Reſpondebant illæ flentes, & dicebant: Mulus hic, quem cernis, noſter fuit frater, eadem hac matre noſtra natus, cùm enim fato functus parens noſter magnas nobis opes reliquiſſet, atque hunc unicum fratrem haberemus, commodum illi matrimonium quærebamus nuptias ei more hominum parare geſtientes. Sed mulieres zelotypiæ æſtro percitæ illum nobis inſciis faſcinarunt. Et nos quadam nocte paulò ante auroram foribus ædium noſtrarum probè occluſis fratrem hunc noſtrum mulum factum eſſe vidimus, qualem hodie illum cernis. Nos verò triſtes, ſicuti vides, quia pater non erat nobis, quo nos ſolaremur, nullum in mundo ſapientem, aut Magum, aut incantatorem omiſimus, quin illum accerſeremus, ſed nihil omninò

ninò nobis profuit. Itaque, quoties pectora noſtra mœrore opprimuntur, ſurgimus, & cum matre hac noſtra ſepulchrum patris noſtri adimus, & poſtquàm ibi flevimus, revertimur.

XXI. Hæc cùm audiviſſet puella iſta, Animum recipite, inquit, & fletus omittite; etenim medicina mali veſtri propinqua eſt, imò vobiſcum eſt, & in medio ædium veſtrarum. Nam ego quoque leproſa fui, ſed ut iſtam vidi mulierem, & cum illa Infantem hunc parvulum, cujus nomen eſt Jeſus, aqua, qua illum abluerat Mater, corpus meum perfudi, & munda evaſi. Novi autem, illum veſtro quoque malo poſſe mederi; quare ſurgite, Dominam meam Mariam adite, atque ei in manſiunculam veſtram deductæ ſecretum veſtrum revelate, ſuppliciter illam rogantes, ut veſtrûm miſereatur. Poſtquàm mulieres ſermonem puellæ audiverant, properè Dominam divam Mariam adibant, & ad ſe ſe introducebant, & coram ea confidentes flebant, & dicebant: ô Domina noſtra, diva Maria, miſerere ancillarum tuarum; neque enim ſenior nobis ſupereſt, aut familiæ princeps, neque pater, aut frater, qui coram nobis intret, aut exeat: ſed mulus hic, quem vides, frater noſter fuit, quem mulieres faſcino talem, quem cernis, effecerunt, te itaque rogamus, ut noſtrûm miſerearis. Tunc ſortem illarum dolens diva Maria ſublatum Dominum Jeſum dorſo muli imponit, & filio ſuo: Heus, inquit, Jeſu Chriſte, ſana hunc mulum eximia tua potentia, & formam illi humanam, & rationalem, quali anteà fuit præditus, reſtitue. Vix egreſſa erat vox ex ore Dominæ divæ Mariæ, cùm immutatus ſubitò mulus, in formam humanam tranſiret, ac vir juvenis, & ab omni labe integer evaderet. Tunc ipſe, ac mater ejus, & ſorores Dominam divam Mariam adorabant, ac puerum ſuper capita ſua elatum oſculabantur, dicentes: Beata eſt genitrix tua, ô Jeſu! ô Servator mundi! beati ſunt oculi, qui felicitate aſpectus tui fruuntur.

XXII. Dicebant porrò ambæ ſorores matri ſuæ: Equidem frater noſter auxilio Domini Jeſu Chriſti, & benedictione puellæ iſtius, quæ Mariæ, & filii ejus indicium nobis fecit, in priſtinam formam reſtitutus eſt. Nunc igitur cum frater noſter ſit cælebs, convenit, ut puellam hanc, famulam illorum, nuptum ipſi demus. Hoc

cùm

Digitized by Google

cùm à diva Maria petiiſſent, ipsáque annuiſſet illis, ſplendidas huic puellæ nuptias paraverunt; & mœrore in lætitiam, planctúque in riſum commutato, gaudere, lætari, exſultare & canere cœperunt, ob exceſſum lætitiæ ſplendidiſſimis veſtibus, & monilibus ornatæ. Deinde Deum commemorantes, & laudantes dicebant: O Jeſu fili Davidis, qui mœrorem in lætitiam, & lamenta in riſum convertis! Manſerúntque ibi Joſephus, & Maria decem dies. Deinde profecti ſunt, magnis honoribus ab hiſce hominibus affecti, qui cum illis valedixiſſent, & à valedicendo revertiſſent, flebant, & præ cæteris puella.

XXIII. Hinc digreſſi, cùm in terram deſertam perveniſſent, eámque latrociniis infeſtam eſſe audirent, Joſephus, & diva Maria regionem hanc noctu trajicere parabant. At inter eundum, ecce! duos in via latrones conſpiciunt dormientes, & cum illis multitudinem latronum, qui illorum ſocii erant, itidem ſtertentium. Erántque duo iſti latrones, in quos incidebant, *Titus*, *& Dumachus*, dicebátque Titus Dumacho: Rogo te, ut iſtos liberè ſinas abire, ne ſocii noſtri illos animadvertant: Recuſante autem Dumacho, rursùs Titus: Cape tibi, inquit, à me quadraginta drachmas, & pignus habe zonam meam, quam dictô citiùs illi porrigebat, ut ne hiſceret, aut loqueretur. Vidénsque Domina diva Maria hunc latronem ipſis benefacere, ait illi: Dominus Deus te ad dexteram ſuam recipiet, & remiſſionem peccatorum tibi largietur. Et reſpondit Dominus Jeſus, & dixit Matri ſuæ: Poſt triginta annos, ô Mater, crucifigent me Judæi Hieroſolymis, & duo iſti latrones mecum unà in crucem tollentur, Titus ad dextram meam, & Dumachus ad ſiniſtram, & ab illo die præcedet me Titus in paradiſum: cúmque dixiſſet illa: Avertat hoc à te Deus mi fili, abierunt illinc ad urbem Idolorum, quæ, poſtquàm illi appropinquâſſent, in colles arenarum mutata.

XXIV. Hinc ad ſycomorum illam digreſſi ſunt, quæ hodie Matarea vocatur, & produxit Dominus Jeſus fontem in Matarea, in quo diva Maria tunicam ejus lavit, ex ſudore autem, qui à Domino Jeſu ibi defluxit, balſamum in illa regione provenit.

XXV.

XXV. Inde Memphim deſcenderunt, viſóque Pharaone triennium in Ægypto ſubſtiterunt, fecítque Dominus Jeſus plurima in Ægypto miracula, quæ neque in Evangelio Infantiæ, neque in Evangelio perfecto ſcripta reperiuntur.

XXVI. Exacto verò triennio rediit ex Ægypto, & reverſus eſt, cúmque Judæam attigiſſent, timuit Joſephus illam intrare, audiens enim deceſſiſſe Herodem, & Archelaum filium in locum ejus ſucceſſiſſe, metuit, & in Judæam abiit, appáruítque illi Angelus Dei, & dixit: ô Joſephe! abi in urbem Nazareth, atque ibi ſubſiſte. Mirum ſanè geſtari ſic, & circumferri per regiones Dominum regionum!

XXVII. Ingreſſi deinde urbem Bethlehemum videbant ibi morbos plurimos, & difficiles, oculos Infantum infeſtantes, ita ut plerique morerentur. Aderat ibi mulier, ægrotum habens filium, quem morti jam vicinum ad Dominam divam Mariam adduxit; quæ cùm Jeſum Chriſtum lavaret, illam conſpexit. Dicebat verò mulier iſta: ô Domina mea Maria! reſpice filium hunc meum, qui diris cruciatibus torquetur. Et exaudiens illam diva Maria: Cape, inquit, aliquantum iſtius aquæ, qua filium meum ablui, eáque illum conſperge. Accipiens ergò illa paululùm de iſta aqua, prout juſſerat diva Maria, illâ filium ſuum perfudit, qui vehementi agitatione laſſatus in ſoporem lapſus eſt, & cùm paululùm dormiiſſet, ſalvus poſteà & ſanus evigilavit: Mater hoc eventu admodùm læta divam Mariam rursùs adibat, dicebátque illi diva Maria: Gratias age Deo, qui filium hunc tuum ſanavit.

XXVIII. Erat ibidem alia mulier vicina ejus, cujus modò filius ſanatus erat. Hujus filius, cum eodem morbo laboraret, jámque ferè clauſi eſſent ejus oculi, dies, noctéſque ejulabat. Huic ſanati Infantis genitrix, quare, inquit, non defers filium tuum ad divam Mariam, ſicuti ego filium meum ad illam detuli, cùm in agone mortis verſaretur? qui ſanatus eſt aqua illa, qua corpus Jeſu filii ejus ablutum fuerat. Quæ cùm ex ea audiviſſet mulier iſta, ipſa quoque abiit, ſumptáque eadem aqua filium ſuum abluit, cujus extemplo corpus, & oculi ad ſanitatem priſtinam redie-

Digitized by Google

redierunt. Hanc quoque diva Maria, cùm filium ſuum ad ipſam detuliſſet, ejúsque caſum ipſi aperuiſſet, gratias Deo pro recuperata filii valetudine agere, neque cuiquam, quod evenerat, narrare juſſit.

XXIX. Erant in eadem urbe duæ fœminæ, unius viri uxores, quarum utrique erat filius ægrotus. Harum altera Maria vocabatur, & filio ejus Kaliufo erat nomen. Surgebat iſta, & adſumptó filio ſuo Dominam divam Mariam Matrem Jeſu adibat, oblatóque ei perpulchro mantili: O Domina mea Maria, inquit, accipe à me hoc mantile, & pro illo faſciolam unam mihi redde. Faciebat hoc Maria, abiénsque mater Kaliufi confectam ex illa tunicam filio ſuo induebat. Sic ſanatus eſt morbus ejus; at filius rivalis diem obiit. Hinc orto inter illas diſſidio, cùm alternis hebdomadibus munia domeſtica obirent, adeſſéntque vices Mariæ matris Kaliufi, hæc panem coctura furnum calefaciebat, & farinam petitura filio ſuo Kaliufo ad furnum relicto foras prodibat. Hunc æmula ejus ſolum conſpicata (furnus autem ſuccenſo igne æſtuabat) prehendit, & in furnum conjecit, ac ſeſe inde ſubduxit. Rediens Maria, vidénsque filium ſuum Kaliufum in medio furno jacentem ridere, furnúmque refriguiſſe, ac ſi nihil in eum ignis conjectum foret, cognovit æmulam ſuam in ignem immiſiſſe. Extractum ergò eum ad divam Dominam Mariam detulit, eidémque caſum ejus enarravit. Cui illa: Tace, inquit, nam metuo tibi, ſi iſta divulgaveris. Poſteà æmula ejus aquam hauſtura ad puteum proceſſit, & conſpicata Kaliufum juxta puteum ludentem, neque quemquam mortalium adeſſe, prehenſum illum in puteum deturbavit. Cúmque homines aquam ex puteo petituri acceſſiſſent, videbant puerum iſtum in ſuperficie aquæ ſedentem, quem dimiſſis funibus extrahebant, cœperátque eos magna admiratio iſtius pueri, ita ut Deum celebrarent. Accedens verò mater ejus, ſublatum illum ad Dominam divam Mariam detulit plorans, & dicens: O Domina mea, vide, quid æmula mea filio meo fecerit, & quomodò in puteum illum deturbaverit, neque dubium mihi eſt, quin aliquando exitii cauſa ipſi ſit futura. Inquit illi diva Maria: Deus injuriam tibi factam vindicabit. Paucis diebus interjectis, cùm aquam hauſtura ad puteum æmula proceſſiſſet, puer ejus funi implicaba-

tur, ita ut præceps in puteum deciderit; quique ad auxilium ipſi ferendum accurrerant, caput ejus fractum, & oſſa contuſa inveniebant. Sic malo fato periit, & impletum in ea fuit dictum illud Authoris: *Puteum foderunt, & altè humum egeſſerunt, ſed ceciderunt in foveam, quam paraverant.*

XXX. Alia illic mulier geminos habebat filios morbo pariter languentes: defunctóque altero, alter quoque in vicinia mortis verſabatur, quem in ulnas ſuſceptum ad Dominam divam Mariam vim lacrymarum effundens detulit, &: O Domina, mea inquit, opem mihi fer, & ſuccurre, nam duos habui filios, quorum alterum modò ſepelivi, alterum verò in vicinia mortis conſtitutum cerno, vide, quomodò gratiam à Deo petam, eúmque ſupplex rogem, cœpitque dicere: O Domine, tu es clemens, & miſericors, & pius, duos mihi dediſti filios, quorum alterum cùm ad te receperis, hunc ſaltem mihi relinque. Diva itaque Maria ardorem lacrymarum ejus conſpiciens, miſerta eſt ejus, &: Heus tu, ait, filium tuum in lecto filii mei colloca, ejúsque veſtibus ipſum contege. Cúmque collocâſſet eum in lecto, in quo Chriſtus jacebat (modò autem oculi ejus in æternam noctem claudebantur) ſimul atque odor veſtium Domini Jeſu Chriſti puerum hunc contigit, oculi ejus aperiebantur, magnáque voce matrem inclamans panem poſcebat, eúmque acceptum ſugebat. Tunc mater ejus: O Domina Maria, inquit, nunc cognovi virtutem Dei in te habitare, adeò, ut filius tuus ſanet pueros ejusdem cum ipſo naturæ participes, ſimul atque veſtes ejus attigerint. Hic puer iſta ratione ſanatus, is eſt, qui in Evangelio Bartholomæus vocatur.

XXXI. Erat porrò ibi mulier leproſa, quæ adiens Dominam divam Mariam Matrem Jeſu dicebat: Domina mea, juva me. Reſpondebat verò diva Maria: Ecquodnam auxilium petis? aurúmne, an argentum, an ut corpus tuum à lepra mundetur? Quis autem, rogabat mulier iſta, hoc mihi dare poſſet? Cui diva Maria: Paululùm, inquit, exſpecta, donec filium meum Jeſum laverim, & in lecto repoſuerim. Exſpectabat mulier, prout juſſa erat; & Maria, cùm Jeſum in lecto collocâſſet, aquam, qua corpus ejus abluerat, mulieri porrigens: Cape, inquit, aliquantu-

lum

lum iſtius aquæ, & in corpus tuum effunde. Quod cùm feciſſet, extempore mundata Deum celebrabat, & grates ipſi agebat.

XXXII. Abiit ergò, poſtquàm triduum apud illam manſiſſet, & in urbem perveniens vidit ibi Virum Principem, qui alterius Principis filiam duxerat uxorem: ſed cùm vidiſſet mulierem, conſpexit inter oculos ejus ſigna lepræ, ſtellæ inſtar, adeoque matrimonium diſſolutum, & irritum declaratum fuerat. Has mulier iſta in eo ſtatu conſpicata, mæſtas admodùm & fletu largo ora rigantes, cauſam ex illis lacrymarum quærebat. At illæ: Ne, inquiunt, in ſtatum noſtrum inquirito; malum enim noſtrum nulli mortalium narrare, aut alieno cuiquam aperire poſſumus. Inſtabat tamen illa, utque illud ſibi committerent, rogabat, ſe enim fortaſſe remedium ejus commonſtraturam. Cùm ergò monſtrarent ipſi puellam, & ſigna lepræ, quæ inter ejus oculos apparebant: Ego quoque, inquit mulier, quam hic videtis, eodem morbo laboravi, & Bethlehemum negotiorum cauſa profecta ſum. ibi ſpeluncam quandam ingreſſa, mulierem nomine Mariam vidi, cui filius erat, qui Jeſus vocabatur, hæc leproſam me videns indoluit, aquámque, qua filii ſui corpus laverat, mihi porrexit, ea corpus meum perfudi, & munda evaſi. Dicebant ergò fœminæ illæ: Nunquid, ô Domina, ſurges, & nobiſcum proficiſcens Dominam divam Mariam nobis commonſtrabis? Annuente illa ſurrexerunt, & ad Dominam divam Mariam pervenerunt, ſplendida ſecum munera ferentes. Cúmque intrâſſent, & munera illa ipſi obtuliſſent, puellam iſtam leproſam, quam adduxerant, ipſi monſtrabant. Dicebat ergò diva Maria: Miſericordia Domini Jeſu Chriſti habitet ſuper vos; & paululum aquæ illius, qua corpus Jeſu Chriſti abluerat, illis porrigens, hac miſeram lavare jubebat; quod cùm feciſſent, extemplo ſanata eſt, ipſique & omnes adſtantes Deum celebrabant. Læti ergò & in urbem ſuam reduces Domino propterea laudes canebant. Audiens verò Princeps ſanatam eſſe uxorem ſuam, domum illam recipiebat, & ſecundas nuptias celebrans, pro recuperata uxoris ſanitate grates Deo agebat.

XXXIII. Erat quoque ibi puella, quæ à Satana affligebatur; maledictus enim iſte ſub forma ingentis Draconis ſubindè illi apparebat,

eámque deglutire cupiebat; omnem quoque ejus ſanguinem exſuxerat, ita ut cadaveri ſimilis remaneret. Ipſa ergò quotiescunque ad illam accederet, manibus ſuper capite conſtrictis, vociferabatur, & dicebat: Væ, væ mihi! quod nemò adeſt, qui à peſſimo iſto Dracone me liberet. Pater autem, & mater ejus, & omnes qui circa ipſam erant, aut ipſam videbant, contriſtabantur ſuper illa, & flebant, omnésque qui aderant, flebant, & lamentabantur, præſertim cum ploraret ipſa, & diceret: O fratres mei & amici, nemone eſt, qui ab homicida iſto me liberet? Filia verò Principis, quæ à lepra ſua mundata fuerat, audiens vocem puellæ iſtius, adſcendit in caſtelli ſui tectum, viditque illam manibus ſuper capite complicatis fletus largos edentem, totúmque circumſtantium cœtum pariter plorantem. Rogabat itaque maritum iſtius obſeſſæ, viverétne mater uxoris ipſius? Qui cum utrumque ejus parentem vivere dixiſſet: Matrem ejus, inquit illa, ad me mitte. Quam ut veniſſe vidit, hæccine, inquit, obſeſſa filia tua eſt? Ita, inquit illa triſtis & plorans, ex me ô Domina, eſt genita. Reſpondebat filia Principis: Occulta ſecretum meum: nam fateor tibi, me fuiſſe leproſam: ſed mundavit me Domina Maria Mater Jeſu Chriſti. Quòd ſi filiam tuam ſanitati priſtinæ reſtitui deſideras, Bethlehemum illam abducens Mariam Matrem Jeſu require, & filiam tuam ſanatam iri confide; credo enim te, ſanatâ filiâ, lætam reverſuram. Statim ab extrema parte verbi ſurrexit illa, & cum filia ſua ad locum deſignatum profecta, Dominam divam Mariam adiit, eique filiæ ſuæ ſtatum aperuit. Audita oratione ejus diva Maria obtulit illi paululùm aquæ illius, qua corpus filii ſui Jeſu abluerat, idque in corpus filiæ effundere juſſit. Data quoque ipſi faſciola ex panniculis Domini Jeſu: Cape, inquit, hanc faſciolam, eámque hoſti tuo, quotiescunque illum videris, oſtende; & in pace illas dimiſit.

XXXIV. Cùm ergò digreſſæ ab illa in civitatem ſuam rediiſſent, adeſſétque tempus, quo Satanas iſte percellere eam ſolebat, eadem hora apparuit illi hic maledictus ſub forma ingentis Draconis, eúmque videns puella expavit. Cui Mater: Abjice timorem ô filia, & ſine illum, donec propiùs ad te acceſſerit; tum faſciolam, quam dedit nobis Domina Maria, ipſi obverte, & quid futurum

rum ſit, videamus. Accedente itaque Satana iſto, qui Draconem terribilem referebat, corpus puellæ præ timore inhorruit; ſed ſimul atque faſciolam iſtam capiti ſuo ſuperimpoſitam & oculis obvolutam oſtenderet, exibant ex faſciola flammæ & prunæ ignis, atque in Draconem ſpargebantur. Hem! quantum hoc miraculum quod accidebat, ſimul atque Draco faſciolam Domini Jeſu adſpiceret! exibat enim ignis, & in caput ejus atque oculos ſpargebatur, ita ut magna voce exclamaret: Quid mihi tecum eſt, ô Jeſu, fili Mariæ? quo à te fugiam? ac territus admodùm & retrocedens puellam relinqueret. Sic puellæ huic negotium faceſſere deſiit; quæ grates Deo, & laudes canebat, & cum ipſa omnes, qui miraculo iſti præſentes affuerant.

XXXV. Alia ibidem mulier degebat, cujus filius à Satana vexabatur. Hic Judas nomine, quotiescunque Satanas iſte illum corripiebat, quosvis præſentes dentibus appetebat, ac, ſi neminem juxta ſe inveniret, ſuas ipſe manus & cætera membra morſu vexabat. Audiens ergò mater hujus miſeri, famam divæ Mariæ & filii ejus Jeſu, ſurrexit properè, ac filium ſuum Judam in ulnas ſublatum ad Dominam Mariam detulit. Interim Jacobus, & Joſes commodum Dominum Jeſum infantem abduxerant, ut eum cæteris infantibus colluderent, ac domo egreſſi conſederant, & cum illis Dominus Jeſus. Accedebat verò Judas obſeſſus, & ad dexteram Jeſu aſſidens, cum agitaret eum pro conſuetudine ſua Satanas, dentibus Dominum Jeſum appetebat, &, quoniam attingere non poterat, latus ipſius dexterum percutiebat, ita ut Jeſus ploraret. Eadémque hora fugiens exivit ex puero iſto Satanas, cani rabido ſimilis. Hic autem puer, qui Jeſum percuſſit, & ex quo Satanas ſub forma canis exivit, fuit Judas Iſchariotes, qui illum Judæis prodidit; & idem ejus latus, in quo percuſſerat illum Judas, Judæi lancea confixerunt.

XXXVI. Cùm verò Dominus Jeſus ſeptimum à nativitate ſua annum compleviſſet, die quodam cum aliis pueris ſodalibus ſuis coætaneis verſabatur, qui ludentes, varias ex luto formas fingebant, aſinos, boves, volucres, & alia his ſimilia; & unusquisque ſuum jactans opus ſuper cæterorum plaſmate efferre conabatur.

Digitized by Google

tur. Tunc Dominus Jeſus dicebat pueris: Ego illis, quas feci, figuris præcipiam, ut incedant. Rogantibus verò pueris, numquid ipſe Creatoris eſſet filius? præcipiebat illis Dominus Jeſus, ut incederent; eadémque hora ſubſiliebant, & cùm reverti illas juberet, revertebantur. Fecerat autem avium paſſerúmque figuras, quæ cum volare ipſas juberet, volabant, & cùm ſtare juberentur, conſiſtebant; quòd ſi cibum, & potum illis porrigeret, edebant & bibebant. Cùm deinde abiiſſent pueri, & parentibus iſta ſuis retuliſſent, dicebant illis patres ipſorum: Cavete in poſterum, ô filii, à conſortio ejus, quoniam veneficus eſt; fugite illum, & vitate, neque ab hoc momento unquam cum ipſo colludite.

XXXVII. Quodam etiam die Dominus Jeſus cum pueris ludens & diſcurrens officinam tinctoris præteribat, cujus nomen erat Salem; erántque in officina ejus panni plurimi civium illius urbis, quos variis coloribus imbuere parabant. Ingreſſus verò Dominus Jeſus officinam tinctoris, pannos hosce univerſos ſuſtulit, & in cortinam tinctoriam conjecit. Rediens Salem, pannósque perditos cernens, voce maxima exclamare cœpit, & Dominum Jeſum objurgare, dicens: Quid feciſti mihi, ô Fili Mariæ? & me, & cives meos injuriâ affeciſti; quilibet enim commodum ſibi colorem expetit, tu verò adveniens omnia perdidiſti. Reſpondebat Dominus Jeſus: Cujuscunque panni colorem mutare volueris, hunc ego tibi immutabo; ſtatímque pannos ex cortina producere cœpit, ſingulos illo colore imbutos, quem tinctor deſiderabat, donec omnes eduxiſſet. Hoc prodigium atque miraculum videntes Judæi Deum celebrabant.

XXXVIII. Joſephus autem per totam urbem circumiens Dominum Jeſum ſecum ducebat, cùm propter artificium ejus homines illum accerſerent, ut portas ipſis, aut mulctralia, aut cribra, aut arcas conficeret; erátque cum ipſo Dominus Jeſus, quocunque proficiſceretur. Quotiescunque ergò Joſepho aliquid operis ſui, longius aut brevius, latius ſive anguſtius faciendum eſſet, Dominus Jeſus, manum ſuam verſus illud extendebat, ac ſtatim, prout vellet Joſephus, res ſuccedebat; ita ut opus non eſſet ipſi

quid-

Digitized by Google

quidquam manu ſua perficere, quia nec admodùm peritus erat artis fabrilis.

XXXIX. Quodam autem die accerſivit illum Rex Hieroſolymæ, &: Volo, inquit, Joſephe, ut ſolium mihi conſtruas ad menſuram loci illius, in quo ſedere conſuevi. Paruit Joſephus, ac ſtatim operi manum admovens biennium in Regia manſit, donec fabricam iſtius ſolii abſolviſſet. Cùm itaque illud in ſede ſua collocaret, ab unoquoque latere duas illud ſpithamas à præfinita menſura deficere advertit. Quo viſo Rex Joſepho admodùm iraſcebatur, & Joſephus iram Regis metuens incœnatus dormiebat, cùm nihil omninò guſtâſſet. Tunc rogante Domino Jeſu, quare metueret? Quoniam, inquit Joſephus, opus, in quo biennium integrum elaboravi, perdidi. Cui Dominus Jeſus: Omitte, inquit, timorem, neque animum abjice, tu unum iſtius ſolii latus apprehendes, & ego alterum, ut ad juſtam illud menſuam redigamus. Cúmque feciſſet Joſephus, quemadmodùm dixerat Dominus Jeſus, & uterque à latere ſuo validè traheret, paruit ſolium, & ad juſtam loci illius menſuram redactum fuit. Quod prodigium cùm cernerent adſtantes, obſtupeſcebant, & Deum celebrabant. Fabricatum verò erat ſolium hoc ex ligno illo, quod exſtiterat tempore Soleimanis, ligno ſcilicèt variis formis & figuris inſignito.

XL. Alio quodam die Dominus Jeſus in plateam egreſſus, & pueros, qui ad ludendum convenerant, conſpicatus, eorum ſe turbæ admiſcuit. Qui viſo illo cum ſeſe occultarent, ipsique inveſtigandos præberent, pervenit Dominus Jeſus ad portam domûs cujusdam, & ſtantes ibi mulieres rogavit, quonam pueri iſti abiiſſent? Cúmque neminem ibi adeſſe reſponderent, iterùm Dominus Jeſus: Hi, inquit, quos in fornace videtis, quinam ſunt? Reſpondentibus illis, hædos eſſe triennes; exclamavit Dominus Jeſus, dixitque: Huc exite, ô hædi, ad Paſtorem veſtrum. Et confeſtim egrediebantur pueri hædis ſimiles, & circa ipſum exſultabant, quod conſpicatæ mulieres iſtæ obſtupuerunt admodum, terrórque ipſas, & tremor occupavit. Properè igitur Dominum Jeſum adorabant, & obſecrabant dicentes: O Domine noſter Jeſu, fili Mariæ,

tu

tu reverà es Paſtor ille bonus Iſraëlis! miſerere ancillarum tuarum, quæ coram te conſiſtunt, quæ minimè dubitant, quin tu ô Domine noſter ad ſanandum, non verò ad perdendum veneris. Deinde, cùm reſpondiſſet Dominus Jeſus, filios Iſraëlis eſſe inter populos, tanquàm Æthiopes; dicebant mulieres: Tu Domine, omnia nôſti, neque te quidquam latet; nunc ergò te rogamus, & à pietate tua petimus, ut pueros iſtos, ſervos tuos, in priſtinum ipſorum ſtatum reſtituas. Dicebat ergò Dominus Jeſus: Adeſte ô pueri, ut abeamus, & ludamus: & extemplo adſtantibus hiſce fœminis, hædi immutati ſunt, & in formam puerorum redierunt.

XLI. Menſe autem Adar congregavit Jeſus pueros, eóſque tanquam Rex diſpoſuit; ſtraverant enim veſtes ſuas in terra, ut ſuper illas conſideret, & coronam è floribus conſertam capiti ejus impoſuerant, & ſatellitum inſtar, Regi adſtantium, à dextris, & à ſiniſtris coram ipſo conſiſtebant. Si quis autem per viam illam tranſiret, illum vi abſtrahebant pueri, dicentes: Huc ades, & Regem adora, ut felix tibi iter contingat.

XLII. Intereà dum hæc gerebantur, accedebant viri, qui puerum lectica geſtabant. Hic enim puer ligna petiturus cum æqualibus ſuis in montem diſceſſerat; ibi verò cùm perdicis nidum inveniſſet, & manum ſuam, ut ova exinde tolleret, extendiſſet, ſerpens eum malignus, ex medio nidi prorepens, pupugit, ita ut ſodalium ſuorum auxilium imploraret. Qui cùm properè acceſſiſſent, invenerunt illum in terra jacentem, mortui inſtar, venerántque propinqui ejus, & ſublatum in urbem referebant. Poſtquam verò pervenerant ad locum illum, in quo Dominus Jeſus more Regis reſidebat, cæterique pueri miniſtrorum inſtar circumſtabant, pueri properè obviam procedebant ei, qui à ſerpente morſus erat, & dicebant propinquis ejus: Accedite, & ſalutate Regem. Sed cùm propter mœrorem, in quo verſabantur, accedere nollent, pueri illos invitos vi abſtrahebant, & cùm ad Dominum Jeſum perveniſſent, rogabat ille, quare hunc puerum geſtarent? Atque illis reſpondentibus, quòd ſerpens ipſum momorſiſſet; dicebat Dominus Jeſus pueris: Ite nobiſcum, ut ſerpentem iſtum interficiamus. Rogantibus verò parentibus pueri,

ut

Digitized by Google

ut dimitterentur, quòd filius ipſorum in agone mortis verſaretur; reſpondebant pueri, dicentes: An non audiviſtis, quid Rex dixerit? Eamus, & occidamus ſerpentem, & vos ipſi morem non geritis? & ſic ipſis nolentibus lecticam retrò abducebant. Cúmque ad nidum illum perveniſſent, dicebat Dominus Jeſus pueris: Hoccine eſt latibulum ſerpentis? Atque illis annuentibus, ſerpens, à Domino Jeſu vocatus, confeſtim prodibat, ſeſéque ipſi ſubmittebat. Cui ille: Abi, inquit, & omne venenum, quod huic puero inſinuâſti, exſuge. Itaque ſerpens iſte ad puerum adrepens omne ſuum venenum rursùs abſtulit; & tunc maledixit illi Dominus Jeſus, ut extemplo diſruptus moreretur, puerúmque manu ſua tetigit, ut valetudini priſtinæ reſtitueretur: & cùm flere inciperet, reprime fletum, inquit Dominus Jeſus; mox enim meus eris diſcipulus. Et hic eſt Simon Cananites, cujus in Evangelio fit mentio.

XLIII. Alio die Joſephus filium ſuum Jacobum lignatum miſerat, & comitem illi ſe Dominus Jeſus adjunxerat: cúmque perveniſſent ad locum, in quo ligna erant, cœpiſſétque Jacobus illa colligere, ecce vipera maligna illum momordit, ita ut flere, & vociferari inciperet. Eum igitur in hoc ſtatu cernens Dominus Jeſus acceſſit ad ipſum, locúmque, in quo vipera eum momorderat, afflavit, ut extemplo ſanaretur.

XLIV. Quodam etiam die, cùm Dominus Jeſus verſaretur inter pueros, qui in tecto ludebant, quidam puerorum ex alto decidens confeſtim exſpiravit. Diffugientibus verò cæteris pueris, Dominus Jeſus ſolus in tecto remanſit, cúmque adveniſſent propinqui iſtius pueri, dicebant Domino Jeſu: Tu filium noſtrum ex tecto præcipitem dediſti. Illo autem id negante, vociferabantur, dicentes: Filius noſter mortuus eſt, & hic eſt, qui illum interfecit. Quibus Dominus Jeſus: Ne me, inquit, arguite facinoris, cujus neutiquam me convincere poteritis; ſed agite, rogemus puerum ipſum, qui veritatem in lucem producat. Tunc deſcendens Dominus Jeſus ſtetit ſuper capite mortui, & voce magna, *Zejnune*, inquit, *Zejnune*, quis te de tecto præcipitavit? Tunc reſpondens mortuus: Domine, ait, non tu me dejeciſti, ſed ille me ex

illo deturbavit. Et cùm præcepiſſet Dominus adſtantibus, ut ad verba ejus attenderent; omnes, qui aderant, Deum pro hoc miraculo laudabant.

XLV. Juſſerat aliquando Domina diva Maria Dominum Jeſum abire, & aquam ipſi ex puteo afferre. Cùm ergò petitum aquam abiiſſet, hydria jam impleta, cùm ſurſum attolleretur, fracta eſt. Expandens verò Dominus Jeſus mantile ſuum, illo collectam aquam ad matrem ſuam deferebat, quæ ſtupens rem totam miram, omnia tamen, quæ viderat, recondebat, & conſervabat in corde ſuo.

XLVI. Rursùs alio die Dominus Jeſus ad rivum aquæ verſabatur cum pueris, eduxerántque per ſulcos aquam ex rivo illo, piſcinulas ſibi conſtruentes; fecerátque Dominus Jeſus duodecim paſſeres, eósque circa piſcinam ſuam, ad ſingula latera, ternos, inſtruxerat. Erat autem dies Sabbathi, & accedens filius Hanani Judæi, eósque conſpiciens talia molientes: Itáne, inquit, die Sabbathi figuras ex luto fingitis? Et propere accurrens piſcinas eorum deſtruebat. Cùm verò Dominus Jeſus manus ſuas ſuper paſſeres, quos finxerat, comploſiſſet, avolabant illi pipientes. Deinde filio Hanani ad Jeſu quoque piſcinam accedente, ut illam deſtrueret, evanuit aqua ejus, dixitque illi Dominus Jeſus: Quemadmodùm evanuit aqua iſta, ſic tua quoque vita evaneſcet, & extemplo puer iſte exaruit.

XLVII. Alio tempore, cùm veſperi Dominus Jeſus cum Joſepho domum reverteretur, obviam habuit puerum, qui curſu rapido concitatus impellebat ipſum, ut caderet. Cui Dominus Jeſus: Quemadmodùm me impuliſti, ita cades, neque ſurges. Eadémque hora corruit puer, & exſpiravit.

XLVIII. Erat porrò Hieroſolymis quidam Zachæus nomine, qui juventutem erudiebat. Dicebat hic Joſepho: Quare ô Joſephe, non mittis ad me Jeſum, ut literas diſcat? Annuebat illi Joſephus, & ad divam Mariam hoc referebat. Ad Magiſtrum itaque illum deducebant; qui ſimul atque eum conſpexerat, Alphabetum ipſi con-

Digitized by Google

conſcripſit, utque Aleph diceret, præcepit. Et cùm dixiſſet Aleph, Magiſter ipſum Beth pronunciare jubebat. Cui Dominus Jeſus: Dic mihi priùs ſignificationem literæ Aleph, & tum Beth pronunciabo. Cúmque Magiſter verbera ipſi intentaret, exponebat illi Dominus Jeſus ſignificationes literarum Aleph & Beth; item quænam literarum figuræ eſſent rectæ, quænam obliquæ, quænam duplicatæ; quæ punctis inſignitæ, quæ iiſdem carentes; quare una litera aliam præcederet, aliáque plurima enarrare cœpit, & elucidare, quæ Magiſter ipſe nec audiverat unquam, nec in libro ullo legerat. Dixit porrò Magiſtro Dominus Jeſus: Attende, ut dicam tibi, cœpitque claré & diſtinctè recitare, Aleph, Beth, Gimel, Daleth, usque ad finem Alphabeti. Quod miratus Magiſter, hunc, inquit, puerum ante Noachum natum eſſe exiſtimo, conversúsque ad Joſephum: Adduxiſti, ait, ad me erudiendum puerum, Magiſtris omnibus doctiorem; divæ quoque Mariæ inquit: Filio huic tuo nulla doctrina opus eſt.

XLIX. Ad alium deinde Magiſtrum doctiorem eum deduxerunt, qui, ut eum conſpexit, dic Aleph, inquit. Cúmque dixiſſet Aleph, Magiſter ipſum Beth pronunciare jubebat. Cui reſpondens Dominus Jeſus, dic mihi, inquit, priùs ſignificationem literæ Aleph, & tunc Beth pronunciabo. Hic cum ſublata manu eum verberaret Magiſter, confeſtim manus ipſius exaruit, & mortuus eſt. Tunc dicebat Joſephus divæ Mariæ: Ab hoc tempore non ſinemus eum domo exire; quoniam quisquis ipſi adverſatur, morte plectitur.

L. Et cum factus eſſet annorum duodecim, duxerunt eum Hieroſolymas ad feſtum, finito autem feſto ipſi quidem revertebantur, ſed Dominus Jeſus rettò manebat in templo inter Doctores, & Seniores, & eruditos ex filiis Iſraëlis, quos de ſcientiis varia interrogabat, & viciſſim eis reſpondebat. Dicebat enim illis: Meſſias cujus eſt filius? reſpondebant illi: Filius Davidis. Quare ergò, inquit, in ſpiritu vocat illum Dominum ſuum? quando dicit: *Dixit Dominus Domino meo, ſede ad dexteram meam, ut hoſtes tuos veſtigiis pedum ſubjiciam.* Tum interrogabat eum Princeps quidam

Magiſtrorum: Legiſtine libros? Et libros, inquit Dominus Jeſus, & ea, quæ in libris continentur; & explicabat libros, & legem, & præcepta, & ſtatuta, & myſteria, quæ in libris Prophetarum continentur, res, quas nullius creaturæ intellectus percepit. Dicebat ergò Magiſter iſte: Ego hactenùs talem ſcientiam nec vidi, neque audivi: quis, putas, puer iſte erit?

LI. Cúmque adeſſet Philoſophus Aſtronomiæ peritus, rogarétque Dominum Jeſum, num Aſtronomiæ ſtuduiſſet? Reſpondebat ipſi Dominus Jeſus, exponebátque numerum ſphærarum, & corporum cœleſtium, eorúmque naturas, & operationes, oppoſitionem, aſpectum, triquetrum, quadratum & ſextilem, progreſſionem eorundem, & retrogradationem, computum denique & prognoſticationem, aliáque quæ nullius unquam hominis ratio perveſtigavit.

LII. Aderat quoque inter illos Philoſophos, medicinæ, & naturalis ſcientiæ peritiſſimus; qui cùm rogâſſet Dominum Jeſum, an medicinæ ſtuduiſſet? Reſpondens ille expoſuit ipſi Phyſica, & Metaphyſica, Hyperphyſica, & Hypophyſica; virtutes quoque corporis & humores, eorundémque effectus; numerum item membrorum, & oſſium, venarum, arteriarum, & nervorum, temperamenta etiam, calidum, ſiccum, frigidum, & humidum, quæque ex hiſce orirentur; quænam eſſet operatio animæ in corpus, ejúsque ſenſationes & virtutes, facultates loquendi, iraſcendi, appetendi; denique congregationem, & diſſipationem: aliáque, quæ nullius creaturæ intellectus unquam penetravit. Tunc ſurgebat Philoſophus iſte, & Dominum Jeſum adorabat, &, ô Domine Jeſu, inquit, ab hoc tempore ero diſcipulus tuus, & ſervus.

LIII. Dum hæc, & alia inter ſeſe loquebantur, aderat Domina diva Maria, poſtquàm ipſum quærens triduum cum Joſepho circumiviſſet: videns ergò eum inter Doctores ſedentem, pérque vices ipſos rogantem, & reſpondentem dicebat illi: Mi Fili, quare ita feciſti nobis? Ecce ego, & Pater tuus te magno cum

dolore

dolore quæſivimus. At ille: Quare, inquit, me quærebatis? an neſciebatis, decere me ut in domo Patris mei verſer? Sed ipſi non intelligebant verba, quæ cum ipſis loquebatur. Tunc Doctores iſti rogabant Mariam, Hiccine ipſius eſſet filius? & annuente ipſa: O te felicem, ajebant, Maria, quæ hunc talem peperiſti. Revertebatur autem cum eis Nazaretham, & in omnibus rebus morem ipſis gerebat. Et Mater ejus conſervabat omnia verba iſta in corde ſuo. Dominus verò Jeſus proficiebat ſtatura, & ſapientia, & gratia apud Deum & homines.

LIV. Atque ab hoc die miracula, arcana, & ſecreta ſua occulere cœpit, & Legi operam dare, donec annum trigeſimum compleret; quando Pater publicè illum ad Jordanem declaravit, hac cœlitus voce demiſſa: *Hic eſt filius meus dilectus, in quo acquieſco*: præſente Spiritu ſancto in forma columbæ candidæ.

LV. Hic eſt, quem ſupplices adoramus, quoniam eſſentiam nobis, & vitam dedit, & ex uteris matrum noſtrarum nos eduxit, qui corpus humanum propter nos aſſumpſit, nósque redemit, ut complecteretur nos æterna miſericordia, & gratiam ſuam ex liberalitate, & beneficentia, ex generoſitate, & benevolentia nobis exhiberet. Ipſi ſit gloria & laus, & potentia, & Imperium ab hoc tempore in ſempiterna ſæcula. Amen.

Hucusque Pſeudo-Evangelium *De Infantia Jeſu*, in quo patet multa reperiri miracula, iis, quæ in Revelationibus continentur, non diſſimilia. Sic enim primum, quòd Jeſus in cunis jam fuerit locutus, reperitur ſæpiùs in Revelationibus Part. 2. n. 578. 625. 626. 635. prout *in argumento ex ſilentio Scriptorum petito* oſtenſum eſt. Ibidem reperitur, quòd Simeon Jeſum & Mariam coruſcos viderit n. 599. prout etiam in Pſeudo-Evangelio annotatur n. VI. De miraculis in Ægypto patratis, ſi quædam ab hæreticis conficta excipiantur, multa quoad genus & multitudinem miraculorum conveniunt cum iis, quæ ex Revelationibus l. cc. attuli. Itaque, Benevolo Lectori Problema proponitur, pluráne in iſtis quàm illo numerari queant incredibilia?

Concluſio Operis.

FInio tandem, poſtquàm certatum ſatis eſt. Ex omnibus hucusque actitatis Benevolus Lector colliget. 1. Dari veras demonſtrationes de falſitate Revelationum Agredanarum, v. g. ex annis Herodianis demonſtratis ex conſenſu Scriptorum veterum Judæorum, & Gentilium, & ex falſitate Æræ Vulgaris, quam à Revelationibus Agredanis adoptari convincenter à me oſtenſum Parte tertia. 2. Colliget; dari præſumptiones violentas contra Revelationes Agredanas, ductas partim ex argumentis variis ſeorſim ſumptis, partim ex aggregato complurium probabilium. Finem Controverſiæ à Summo Pontifice exſpectamus, ſi illi tot inter pro univerſa Eccleſia majores curas vires & annos, pro quo clamamus quotidie in cœlum, providum Numen ſervárit & auxerit. Me quod attinet, qui hos motus non incepi, utpote de materia Revelationum modeſtiſſimè ſine ullius injuria *Regulas* & *difficultates* præcisè oſtenſurus, æquum eſt, ut finiam. Fautoribus verò Revelationum Agredanarum amicè author ſim, ut ſi Beatificationem V. Mariæ de Agreda promovere cupiant, ejus Revelationes univerſas ab omni illuſione ſaltem phantaſiæ liberas eſſe tueri deſinant, ſed eas potiùs in claſſem *piarum Meditationum & Inſinuationum divinæ pietatis* referant.

O. A. M. D. G.